

FLATTIVIESTI

4/2021 - www.flatti.net

PIDÄN SINUSTA HUOLTA ♥

PITÄÄ YLLÄ
NIVELTEN
LIKKUVUUTTA

LIKKUMISEN ILOA

VÄHENTÄÄ
TULEHDUSTA
JA KIPUA

TEHOKAS
KALAÖLJYN JA
NIVELRAVINTEIDEN
YHDYVAIKUTUS

**TOTEAA
VAIKUTUS
2-6 VIIKOSSA**

**LÄÄKELAATUISET
RAAKA-AINEET**

TUPLASTI TEHOA NIVELILLE!

Tiesitkö, että Nutrolin® HIP & JOINT sisältää sekä lääkelatuisen kalaöljyn että nivelravinteet? Näiden yhteisvaikutus on enemmän kuin osiensa summa. Helsingin yliopiston tutkijat testasivat tuotetta nivelrikkokoirilla, joilla oli kroonista kipua. Kolmen kuukauden kuluessa kipu väheni merkittävästi.*

Kivuton koira on liikkuva, ja nivelille liike on lääettä.

*(Hielm-Björkman & Seppälä, 2013)

OLETKO KASVATTAJA?

Liity nopeasti kasvavaan Nutrolin®-kasvattajakerhoon.
Lue lisää www.nutrolin.fi

WWW.NUTROLIN.FI

ESTD 2007

2	NUTROLIN
4	PUHEENJOHTAJAN TERVEISET
6	ERIKOISNÄYTTELY 2022
7	FLATTI-INFO ON NYT TÄÄLLÄ!
8	HAJJEN MAAILMA KOIRIEN NÄKÖKULMASTA
10	MOSSE-FLATTI POLIISIKOIRIEN SM-KISOISSA
12	2021 KIERTOPALKINTOJEN HAKU
13	ERIKOISNÄYTTELY 2021 TULOKSET
16	ERIKOISNÄYTTELY TUOMAREIDEN TERVEISET
18	TAVOITTEENA TERVE JA HYVÄKUNTOINEN FLATTI
22	OPI TULKITSEMAAN KOIRASI MERKKEJÄ
24	FLATTIEN POHJOISMAISET MESTARUUSKOKEET
31	NOME-VALMENNUSRENGAS 2022 HAKU
32	MEJÄ-MESTARUUS 2021
34	MEJÄ-HENKI - KANTAVA PERINNE
36	TOKO-MESTARUUS 2021 JA TOKOTREENIPÄIVÄ
38	SILEÄKARVAISEN NOUTAJAN TYYPI, RAKENNE JA TYILI OSA 3
45	JÄRJESTÖN 40-VUOTISJUHLA
46	KÄYTTÄYTYMISEN JALOSTUSTARKASTUS
48	KOIRAN SYHYYPUNKKI ELI KAPI
50	HOHDOKASTA MENOA
51	JOULUTERVEHDYKSET
58	OPETA PILLIPYSÄYTYS LEIKIN KAUTTA
60	NOME-VALMENNUSRENKAAN KUULUMISIA
62	SPONDYLOOSIKUVAUSTUKI / PENTUVÄLITYS
63	TARVIKEMYNTI
64	JOSKUS SUURINTA RAKKAUTTA ON LUOPUMINEN
66	VANHAT JA VIISAAT -PALSTA
67	TAPAHTUMAKALENTERI
68	UUDET VALIOT
72	KEŠÄLEIRI 2022
73	KASVATAJAILMOITUKSET
74	JÄSENASIAT, TILITIEDOT JA FLATTIVIESTIN AIKATAULU
75	JÄRJESTÖN YHTEYSTIEDOT
76	BOZITA ROBUR

PÄÄTOIMITTAJA

Mari Mamia

TOIMITUSSIHTEERI

Jaana Kontto, flattiviesti@gmail.com

TAITTO

Elisa Pekki, flattiviesti@gmail.com

TOIMITUSKUNTA

Jalostus-, näyttely-, mejä-, nou/nome- ja har-
rastuslajien toimikunnat, hallitus sekä jäsenet.

KANNEN KUVA

Päivi Kankare

FLATTIVIESTIEN MATERIAALI

flattiviesti@gmail.com

VALIOILMOITUKSET

flattiviesti@gmail.com

ILMOITUSKOOT

1/1 sivu 210 mm x 297 mm

1/2 sivu (vaaka) 186 mm x 133,5 mm

1/2 sivu (pysty) 90 mm x 273 mm

1/4 sivu 90 mm x 133,5 mm

1/8 sivu 90 mm x 64 mm

Kasvattajaboxi 88 mm x 50 mm

ILMOITUSHINNASTO JÄSENI LLE

1/1 sivu 60€/lehti, 200€/vuosi

1/2 sivu 40€/lehti, 140€/vuosi

1/4 sivu 30€/lehti, 100€/vuosi

1/8 sivu 15€/lehti, 40€/vuosi

Kasvattajaboxi 15€/lehti, 40€/vuosi

Valioilmoitus normaali taittokoossa ilmainen

Ilmoitusmaksut Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n tilille: FI28 5620 0920 4247 50. Ilmoitusai-
neistot osoitteeseen flattiviesti@gmail.com. Il-
moituksen mukana tulee lähettää maksukuitti.

FLATTIVIESTI NRO 1/2022

ilmestyy: 23.2.2022, aineistopäivä: 24.1.2022

AINEISTOVAATIMUKSET

Tekstiedostot Wordin doc/docx/rtf-muodos-
sa. Kuvat jpg/tif/pdf-muodossa, 300 dpi. Ma-
talaresoluutioiset kuvat menevät printissä sut-
tuiksi, emmekä valitettavasti voi käyttää niitä.

Toimitus huomauttaa, että artikkeleiden mieli-
piteet ovat kirjoittajien omia, eivätkä välttämät-
tä Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n hallituk-
sen tai toimituksen. Flattiviestiin kirjoitetuissa
jutuissa on aina oltava kirjoittajan oikea nimi
ja yhteystiedot, jotka pyydyttäessä jäävät vain
toimituksen tietoon. Artikkeleiden ja kuvien
osittainenkin lainaaminen ilman toimituksen
ja kirjoittajan lupaa on kielletty.

PAINOAIKKA

Savion Kirjapaino Oy, Kerava

PUHEENJOHTAJALTA

KUMMALLISESTA KORONAVUODESTA TOIMINNALLISEEN UUTEEN ARKEEN

Viime vuoden viimeisessä puheenjohtajan palstassa kummastelin kulunutta vuotta seisahdaneena, odottavana ja ärsyttävänä. Ja sitä se nimenomaan oli, epätietoisuuden, epävarmuuden ja yhteiskunnan sulkemisen vuosi, ylihypyttävä koronavuosi. Onneksi olemme tänä vuonna voineet järjestää tapahtumia lähes normaalisti ja normaalien toimintasuunnitelman mukaan. Tämän on mahdollistanut toki rokotuskattavuuden kohoaminen päivä päivältä, mutta myös oma kykymme oppia elämään pandemian kanssa. ”Jos ei vuori tule profetaan luokse, profetta menköön vuoren luo”.

Strategiatyö etenee rotujärjestössä omassa tahdissaan toiminnan taustalla ja tukena, strategisten toimenpiteiden toteuttamisena ja jalkauttamisena. Yhtenä strategisena toimenpiteenä, kaiken muun toiminnan ja tapahtumien lisäksi, rotujärjestössä on viimeinkin, ensi vuoden kasvattamisen teemavuotta ajatellen julkaistu uuden uutukainen Flatti-info! Tämä tuhti tietopaketti ja opaskirjanen on tämän vuoden aikana kirjoitettu ja koostettu ja nyt syksyn pimeimpänä aikana nähnyt päivänvalon. Flatti-info on tarkoitettu tueksi kasvattajille ja tietopaketti kaikille flatin omistajille, niin uusille kuin jo enemmän kokemusta omaaville pennunostajille. Toivomme kasvattajien hankkivan Flatti-infon pentueidensa pentupaketteihin, jonka vuoksi edellisten kolmen vuoden aikana pentuejäseniä rotujärjestöön liittäneille kasvattajille on lähetetty postitse esittelykappale Flatti-infosta.

Koiramme lehden numerossa 9/2021, SKL koe- ja kilpailutoimikunnan esittelijänä 25 vuotta toiminut ja vuodenvaihteessa eläkkeelle jäävä Jukka Lindholm nosti esille kovan kilpailuhengen lisääntymisen koiraharrastuksissa, eikä se Lindholmin mukaan ole hyvä asia. Lisääntyneellä kilpailullisuudella ja kilpailuvietillä, nimenomaan ihmisten keskuudessa, on vaaransa ja se onkin vähitellen muuttanut monien kokeiden henkeä. Kun kokeisiin ja kilpailuihin osallistumisen motiivina ei enää ole jalostustiedon keruu vaan omistajan kilpailuvietin tyydyttämi-

nen, siitä seuraa ikäviä lieveilmiöitä, jotka eivät ole hyväksi koiralle yksilönä tai rodulle kokonaisuutena.

Pohdin Lindholmin artikkelissa esiin nostamia ajatuksia, enkä voi olla hänen kanssaan mistään eri mieltä. Myös oma rotujärjestömme järjestää mestaruuksia monissa eri lajeissa. Olemme tottuneet siihen ajatukseen, että kilpailemme Flattimestaruudessa noutajien metsästysominaisuuksia mittaavassa koemuodossa. Samoin kilpailemme muun muassa siitä, mikä koira osaa teennäisessä tilanteessa jäljittää parhaiten haavoittunutta riistaeläintä. Alun perin tämän tyyppisten mestaruuskokeiden tarkoituksena on ollut dual purpose flatin ominaisuuksien mittarointi, sekä kannustaa flattien omistajia osallistumaan kokeisiin, jotta dokumentoitua dataa flattiemme käyttöominaisuuksista olisi tarjolla jalostustarkoituksiin.

Rotujärjestössä mestaruudet saavat huomiota kaikissa tiedotuskanavissa, niin somessa kuin nettisivuilla sekä rotujärjestölehdessä. Rotujärjestön kannalta katsottuna, on ehdottoman tärkeää, juuri jalostusarvon ja sen dokumentoinnin kannalta, että mahdollisimman moni flattiyksilö osallistuisi kokeisiin, jossa sen ominaisuuksia arvostellaan ja dokumentoidaan. Juuri tämän vuoksi näitä mestaruuksia halutaan järjestää, jotta mahdollisimman moni pääsisi osallistumaan kokeisiin. Ei siksi, että yhtä flattiyksilöä päästään hehkuttamaan ja nostamaan muiden yläpuolelle. En tiedä, kuinka moni miettii todellisia syitä, miksi haluaa osallistua kokeisiin. Jollakulla ajavana voimana voi olla kilpailuvietti, toiselle käyttövalion arvon saavuttaminen ja jollekulle jalostustiedon lisääminen myös muiden flattien suorituksia katsellen. Monelle kokeet ovat varmasti elämäntapa, ystävien ja tuttavien tapaamisen kanava mukavan harrastuksen äärellä.

Elämme tällä hetkellä vuoden pimeintä aikaa. Otsalampuu, taskulampuu, heijastinliivit ja vilkkupannat ovat jokapäiväinen

’Joskus on hyvä haastaa itseään ja koiraansa ja harjoitella myös pimeässä. Yksilöstä riippuen koiran (ja ohjaajan) itseluottamukseen saattaa pimeys vaikuttaa yllättävän paljon. Pimeässä vuodenajassa on tietysti myös hyviä puolia. Saa tuudittautua hämärän hyssyyn ja vähän niinkuin luvan kanssa hyggeillä. Laittaa kynttilöitä palamaan ja keskittyä toden teolla hyvään kirjaan, elokuvaan tai ruuanlaittoon.’

varuste koiria ulkoiluttaessa. Treenaaminen tuntuu harmittavan haastavalta, kun luonnonvalo ei ole ja taskulampun valossa treenaaminen on niin ärsyttävää.

Toisaalta joskus on hyvä haastaa itseään ja koiraansa ja harjoitella myös pimeässä. Yksilöstä riippuen koiran (ja ohjaajan) itseluottamukseen saattaa pimeys vaikuttaa yllättävän paljon. Oletko huomannut? Jäljestäville koirille olisi erityisen hyvä tehdä harjoituksia myös pimeässä, sillä juuri tähän aikaan vuodesta sattuu eniten riistaonnettomuuksia, eivätkä ne SRVA-jäljestykset juuri koskaan satu valoisaan aikaan.

Pimeässä vuodenajassa on tietysti myös hyviä puolia. Saa tuudittautua hämärän hyssyyn ja vähän niinkuin luvan kanssa hyggeillä. Laittaa kynttilöitä palamaan ja keskittyä toden teolla hyvään kirjaan, elokuvaan tai ruuanlaittoon. Minulle onkin tullut tavaksi julkaista vuoden viimeisessä lehdessä erilaisia reseptejä, jotka itse koen erinomaisen maistuviksi. Enkä tee poikkeusta tälläkään kertaa. Nyt resepti on kypsälle peuran ulkofileelle, mutta myös naudan tai hirven filee taipuu hyvin tähän reseptiin.

Tämän reseptin myötä toivotan jäsenistölemme nautinnollista ja levollista joulun aikaa, sekä paljon yhteistä laatu-aikaa rakkaiden flattiemme seurassa. Toivon myös parhaita onnea uudelle vuodelle jokaiseen flattikotiin. Tapaamisiin ensi vuonna järjestön tapahtumissa!

– Mari

Kypsänä marinoitu peuran ulkofilee

Ainekset

noin 800 g peuran ulkofileetä
2 rkl voita
2 rkl rypsiöljyä
1 tl suolaa
½ tl mustapippuria myllystä

Marinadi

1 kpl punasipuli
2 kpl valkosipulinkynsi
½ kpl sitruuna tai lime
(mielestäni ehdottomasti lime)
1 dl tuore rosmariini
2 dl oliiviöljy
1 rkl karkeaa dijon sinappia
1 tl fenkolin siemeniä
(murskattuna)
½ tl suolaa

Ruskista filee kauttaaltaan kuumalla paistinpannulla voin ja rypsiöljyn seoksessa. Hiero pintaan suola ja pippuri. Paista uunissa 150 °C:ssa, kunnes sisälämpö on noin 58 – 60 °C, peuran fileellä tähän ei mene kuin noin 30 minuuttia, liha saa jäädä sisältä rosäksi. Siirrä kypsä filee korkealaitaiseen, juuri fileen kokoiseen astiaan, esimerkiksi leipävuokaan.

Kuori sipuli ja leikkaa se ohuiksi lohkoiksi. Viipaloi valkosipuli ja hyvin pesty lime (sitruuna) ohuiksi viipaleiksi. Silppua rosmariini. Mittaa marinadin ainekset kattilaan, kiehauta seos ja kaada lämpimän fileen päälle. Anna fileen maustua marinadissa noin tunnin ajan. Leikkaa filee siivuiksi ja tarjoa esimerkiksi timjamilla maustettujen uuni-juuresten kanssa.

SUOMEN SILEÄKARVAISET NOUTAJAT RY:N

40-VUOTIS JUHLANÄYTTELY

BOSGÅRDIN KARTANO PORVOO
21.5.2022

TUOMARIT
JIM IRVINE, UK ja RONNIE ROSS, UK

Tiedustelut:

Piia Piiparinen, 040 831 4848

Tarkemmat tiedot

Flattiviestissä 1/2022.

Erikoisnäyttelyn jälkeen rotujärjestön 40-vuotisjuhla Sannaisten kartanolla!

FLATTI-INFO ON NYT TÄÄLLÄ!

Uutuus vuodelle 2022!

Flatti-info on Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n julkaisema tuhti tietopaketti flattien omistajille ja flattipennun hankintaa harkitseville.

Flatti-infossa käsitellään asioita flatin hoidosta aina trimmauksesta ja kynsien leikkuusta ruokintaan asti, ensiapuohjeita unohtamatta. Lisäksi infossa kerrotaan vinkkejä ja neuvoja flatin pennun kotiutumisesta uuden perheen luokse ja pennun tarvitsemasta peruskoulutuksesta. Ja paljon muuta flatin omistajalle hyödyllistä tietoa.

Flatti-info tarvikemyynnistä 10 €/kpl
tarvike@flatti.net

Kasvattaja! Flatti-infot pentupakettiin kasvattajaetuhintaan 5 €/kpl.
Ota yhteyttä jäsenihteeriin (jasenasiat@flatti.net) tilataksesi.

Hintoihin lisätään postimaksut.

'Koirilla on kyky haistaa kummallakin sieraimella erikseen eli koira haistaa stereona, joka auttaa koira määrittämään hajun suunnan. Koira myös kykenee liikuttamaan erikseen kumpaakin sieraintaan. Lisäksi koirat kykenevät erottelemaan pieniä muutoksia hajun määrässä ja päättämään kumpaan suuntaan saalis tai ihminen on kulkenut.'

HAJUJEN MAAILMA KOIRIEN NÄKÖKULMASTA

MIKSI JOKIN AINE YLIPÄÄTÄÄN HAISEE?

Kaikki materiaali, on se sitten puuta, kumia, nahkaa, ruokaa, maustetta, riistaa tai mitä hyvänsä muuta, koostuu molekyyleistä. Haju on molekyylejä, jotka ovat kaasuntuoneena materiaalista sen yläpuolelle. Jokainen haju on siis joukko erilaisia molekyyliryhdisteitä, joista tuo materiaali koostuu.

MIKSI JOKIN AINE MENETTÄÄ

HAJUNSA NOPEAMMIN KUIN TOINEN?

Jotkin aineet kaasuntuuvat kokonaisuudessaan ja/tai nopeammin kuin toiset. Esimerkiksi alkoholi on nopeasti haihtuvaa, kun taas kumin haju säilyy pitkään.

MIKSI HAJU MUUTTUU?

Haju muuttuu, koska osa aineesta kaasuntuu nopeammin kuin loppuosa. Myös reagointi erilaisissa lämpötiloissa vaikuttaa aineen muuhun koostumukseen. Lämpimässä aine kaasuntuu nopeammin, ja osa molekyyleistä reagoi eri lämpötiloissa eri tavoin, joka vaikuttaa myös aineen tuoksuun. Lämpimässä tuoksu on voimakkaampi kuin kylmässä. Tämä on tuttu ilmiö meille ihmisille. Lämmin leipä tuoksu selvemmin kuin pussista viileänä otettu. Koiralle siis harjoitus, jossa koira treenaa samaa hajua kylmänä kylmissä olosuhteissa ja lämpimänä lämpimissä, ovat hajumaailmaltaan toisistaan poikkeavat.

Koiralle myös erilaisiin lämpötiloihin siirtyminen vaatii hetken tottumisen. Tällainen tilanne on esimerkiksi lämpimästä autosta viileään ilmaan mentäessä. Lämpötilavaihteluilla saa siis myös vaihtelua ja haastetta treeneihin, ja on hyväkin harjoitella erilaisissa olosuhteissa ja säissä.

HAJUJEN SEKOITUS

Jokainen materiaali on joukko erilaisia aineita. Puhtaimmillaan aine on esim. vesi, mutta jo juomavetemme sisältää ainoastaan joukon muita aineita. Jokainen on varmasti huomannut, kuinka eri paikkakunnilla vesi maistuu erilaiselta. Tämä ei johdu itse vedestä, vaan siihen liuenneista aineista. Käytännössä kaikkiin aineisiin tarttuu hajuja muista aineista, kuten myös meistä itsestämme. Myös pinnan karheus ja materiaalin huokoisuus vaikuttavat siihen, kuinka hajua aineeseen tarttuu ja miten se tuoksuu.

MIKSI HAISTELUTYÖ VÄSYTTÄÄ KOIRAN?

Levossa koiran hengitystiheys on koiran koosta ja iästä sekä peruskunnosta riippuen noin 15-30 kertaa minuutissa. Kun koira haistelee nuuhkimalla, hengitystiheys muuttuu 140-200 kertaan minuutissa. Tällöin koiran nenän edessä pyörii ilmavirta, jonka ansiosta ilmaa pumppautuu nenään, ja molekyylejä sisältävä ilma tunkeutuu syvällä nenäonteloissa sijaitseviin hajureseptoreihin. Sen sijaan nenään kuulumaton aines jää ulkopuolelle. Haistellessaan koira samalla lämmittää ilmaa sekä kosteuttaa sitä, minkä vuoksi hajutyötä tekevä koira haluaa myös vettä melko tiheään. Tällainen tiheä hengittäminen vie koiran omaan maailmaansa ja on hyvinkin meditatiivista, rauhoittavaa ja rentouttavaa.

MITÄ KOIRA OPPII HAJUTYÖSTÄ?

Koiralla on luontainen kiinnostus joihinkin hajuihin kuten ruoka. Sen sijaan ihmisten elämää hyödyttävät asiat kuten pommikoirien kiinnostus räjähdettäisiin tai huumekoirien kiinnostus huumausaineisiin ja niiden hajuihin syntyy vain opettamalla. Rahakoirat eivät siis ole rahanahneita tai huumekoirat elämäänsä leipääntyneitä, todellisuutta pakenevia narkkareita. Pommikoirat eivät etsi räjähteitä toteuttaakseen ryöstöä.

Koiralla on hajumuisti, jonka ansiosta koira muistaa, mitä olikaan etsimässä. Meilläkin on muistoja siitä, miltä jokin tuoksu, tai jokin tuoksu saa meidät muistamaan jonkin asian ja erityisesti siihen liittyvän tunteen. Myös koiralle syntyy hajuun tunnemuisto. Mitä positiivisempi tuo muisto on tai mitä kamalampi – sitä voimakkaampi muistojälki jää.

Koiran (kuten ihmisenkin) hajureseptorit uusiutuvat kuukauden – kahden välein. Tällöin tarpeettomien reseptorien tilalle kehittyy reseptoreita, jotka ovat koiran kannalta tarpeellisia, ja koiran muistijälki jostakin hajusta vahvistuu. Tällöin koiran motivaatio tuohon hajuun joko kasvaa tai heikkenee riippuen koiran kokemuksista hajun yhteydessä.

Koirat myös oppivat erilaisia hajujen käytäytymisiä ja hyödyntämään tuulta ja ilmavirtoja hajun paikallistamiseen. Koira saat-

taa kulkeutua hajun ohi, pyörähtää ympäri ja palata takaisinpäin. Siinä missä me luotamme näköömme, koira luottaa nenäänsä.

KOIRIEN HAISTELUKYKY ON OMAA LUOKKAANSA

Koirilla on selvästi laajempi pinta-ala hajureseptoreja nenässään. Meidän postimerkin kokoinen alue hajureseptoreja verrattuna koiran A4-kokoiseen alueeseen. Myös hajuja käsittelevän aivoalueen koko on 40 kertainen ihmiseen verrattuna.

Koirilla on kyky haistaa kummallakin sieraimella erikseen eli koira haistaa stereona, joka auttaa koira määrittämään hajun suunnan. Koira myös kykenee liikuttamaan erikseen kumpaakin sieraintaan. Lisäksi koirat kykenevät erottelemaan pieniä muutoksia hajun määrässä ja päättämään kumpaan suuntaan saalis tai ihminen on kulkenut.

Koiran hengittämä ilma kulkeutuu nenästä kahteen onteloon, joista toinen on hengittämiseen ja toinen haistamiseen. Nuuskiessaan koira puhalttaa ilmaa niin, että muodostuu pyörre, joka tuo yhä enemmän hajumolekyylejä koiran nenään. Koiran nenän kosteus ulkopuolelta auttaa hajuja tarttumaan nenään vieläkin paremmin. Koirilla on myös kyky hengittää samaan aikaan sisään ja ulos toisin kuin meillä ihmisillä. Näistä syistä koiran haistelutiheys pystyy kasvamaan reilusti yli ihmisen kyvyn.

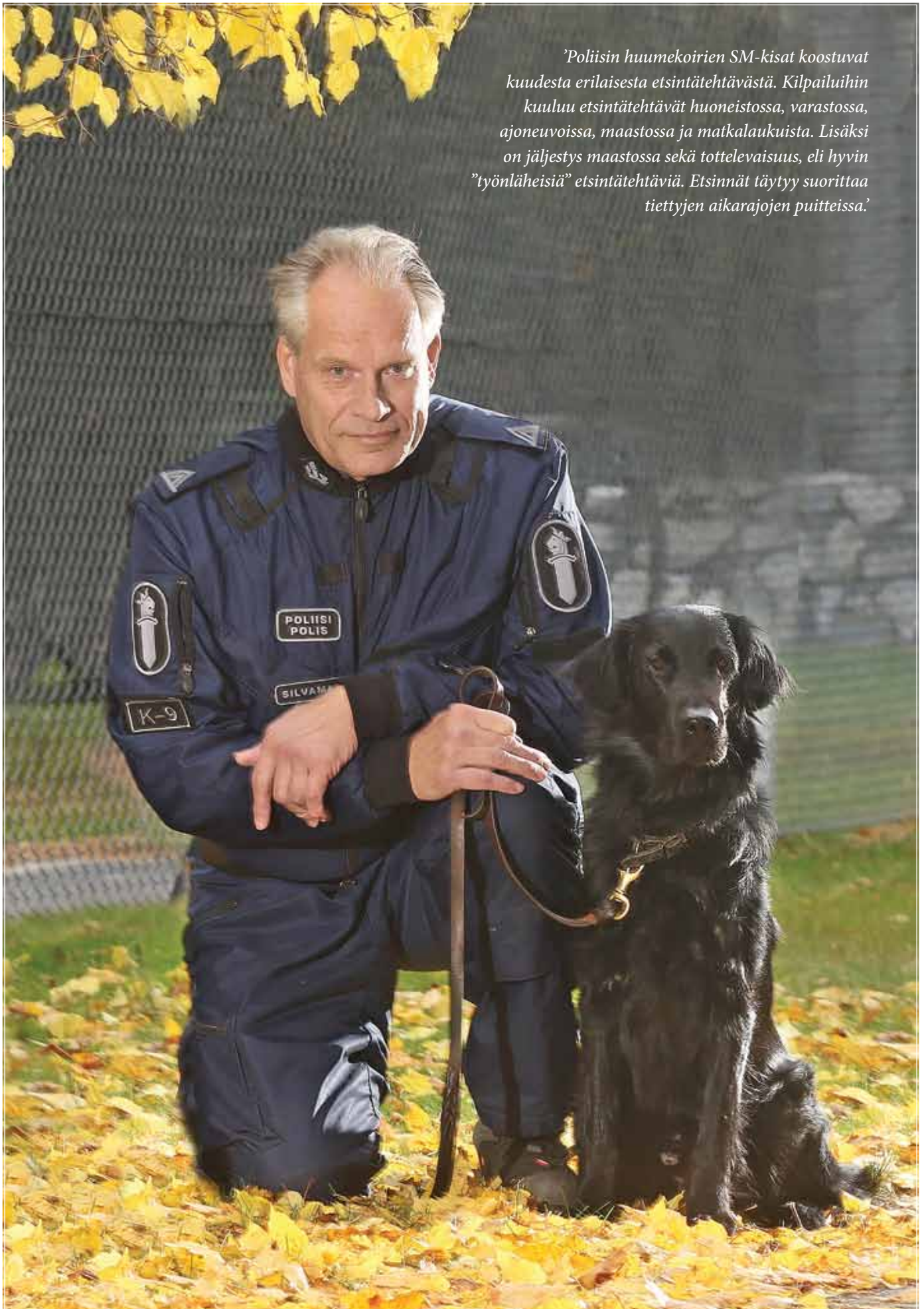
Eikä tässä vielä kaikki, sillä edellä mainittujen ominaisuuksien lisäksi koirilla on nenän väliseinässä vomeronasaalielin eli Jacobsonin elin, joka reagoi erityisesti hormoneihin ja feromoneihin. Edellä mainittujen suuntien lisäksi koirat pystyvät haistamaan jopa 12 metrin syvyyteen maan alle ja erottamaan pienen pieniä määriä hajua.

Kun tulet kotiin, koirat siis tietävät kaikki paikat, joissa olet ollut, kenen kanssa olet ollut ja millä tuulella oikeasti olet ja kuinka oikeasti voit.

Kaikki edellä mainittu mahdollistuu toki vain koirille, joilla on normaali kuonon ja nenän rakenne. Ja sehän flateilla on.

- Camilla Leijona

'Poliisin huumekoirien SM-kisat koostuvat kuudesta erilaisesta etsintätehtävästä. Kilpailuihin kuuluu etsintätehtävät huoneistossa, varastossa, ajoneuvoissa, maastossa ja matkalaukuista. Lisäksi on jäljestys maastossa sekä tottelevaisuus, eli hyvin "työnläheisiä" etsintätehtäviä. Etsinnät täytyy suorittaa tiettyjen aikarajojen puitteissa.'

Mosse poliisikoirien SM-kisoissa

Poliisin huumekoirien SM-kisat järjestettiin tänä vuonna 28.-30.9. Oulussa. Osallistuin Mossen kanssa kyseisiin kisoihin nyt toista kertaa. Sijoituimme hienosti sijalle kolme tänä vuonna. Edellisen kerran olemme Mossen kanssa kilpailleet näissä kisoissa vuonna 2018 Turussa. Silloin meillä kisat meni myös kohtalaisen mukavasti ja sijoituimme sijalle neljä. Hävisimme tuolloin kolmannen sijan vain kahdella pisteellä. Vuosina 2019 ja 2020 emme osallistuneet näihin kisoihin ollenkaan erinäisten syiden vuoksi.

Poliisin huumekoirien SM-kisat koostuvat kuudesta erilaisesta etsintätehtävästä. Kilpailuihin kuuluu etsintätehtävät huoneistossa, varastossa, ajoneuvoissa, maastossa, matkailuista ja lisäksi on jäljestys maastossa sekä tottelevaisuus, eli hyvin ”työnläheisiä” etsintätehtäviä. Etsinnät täytyy suorittaa tiettyjen aikarajojen puitteissa, mikä luo tietynlaisen suorituspaineen lähinnä ohjaajalle.

Kilpailuihin osallistuu yleensä sekä poliisin partiokoiria että erikoiskoiria, joten monia erilaisia koirarotuja on edustettuna näissä kisoissa. Kilpailut tuovat mukavaa vaihtelua koiran ja ohjaajan ”työarkeen” ja samalla voi mitata omaa ja koiran osaamista tietynlaisen suorituspaineen alla.

Tänä vuonna kilpailu oli suhteellisen tasainen ja harvinaisesti kolmen kärjessä oli tällä kertaa kolme noutajaa. Kilpailun voitti Maarit Saren ja Ibu Brufinn Wild Life Lounais-Suomen poliisilaitokselta. Toiseksi sijoittui Teemu Turpeinen ja Ibu Hulivilin Strong Enough Oscar Hämeen poliisilaitokselta. Kolmas oli Antti Silvamaa ja sknu Filurin Minion Oulun poliisilaitokselta.

Mosse eli Filurin Minion on kohta 6 vuotta täyttävä poliisin erikoiskoiria Oulun poliisilaitokselta. Mosse on koulutettu etsimään huumeiden lisäksi rahaa ja ampuma-aseita. Työskentelemme Oulun poliisilaitoksen huumeriikissä ja meidän työpäivät pääsääntöisesti muodostuvat erilaisista etsintätehtävistä, joita kertyy vuosittain noin 250-300 kpl.

Flatti on suhteellisen harvinainen työkoira-rotu Suomen viranomaisten keskuudessa. Poliisilla ei ole tällä hetkellä muita flatteja käytössä kuin Mosse. Myös edellinen koirani oli flatti, Filurin Veli-Ventti ”Vallu”. Vallu menestyi myös työn lisäksi kilpakentillä voittaen mm. Poliisin huumekoirien SM-kisat vuonna 2011. Olen työskennellyt yli 30 vuotta poliisikoiran ohjaajana ja Mosse on minun kuudes työkoira. Olen ollut erittäin tyytyväinen nykyiseen rotuvalintaani ja sileäkarvainen noutaja on suoriutunut hyvin poliisin apuna erilaisissa etsintätehtävissä. //

KIERTOPALKINNOT 2021

Vuosi 2021 lähestyy loppuaan ja on aika hakea yhdistyksemme kiertopalkintoja.

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry palkitsee vuoden 2021 menestyneimmät koe- ja näyttelykauden koirat voimassaolevien sääntöjen mukaan hakemuksen perusteella.

Kiertopalkintoja haetaan lomakkeella, joka löytyy yhdistyksen nettisivuilta: www.flatti.net

Myös kiertopalkintojen säännöt löytyvät yhdistyksen sivuilta: Järjestö -> Säännöt -> Järjestön kiertopalkinnot.

Postitse lähetettävät hakemukset osoitteella: Sari Hagström
Kimalaisenranta 24, 01490 Vantaa.

Muista laittaa hakemukseen myös mahdollisia ylimääräisiä tuloksia, sillä niillä ratkotaan tilanteet koirien ollessa tasapisteissä. Ilmoittamatta jääneitä tuloksia ja myöhästyneitä hakemuksia ei huomioida. Näyttelyiden koiramäärät tulee myös ilmoittaa, sillä näyttelypisteissä käytetään kertoimia ilmoitettujen koiramäärien mukaan. Ilman tietoa flattien kokonaismääristä, näyttelypisteet lasketaan pienimmän kertoimen perusteella.

Kiertopalkintojen hakuaika päättyy 31.12.2021.

Julkaisemme Flattiviestissä 01/2022 parhaat flatit sekä voittajien kuvat.

Rauhallista joulua ja menestystä vuodelle 2022 kaikille flateille omistajineen!

Toivottaa kiertopalkintojen hoitaja Sari

Erikoisnäyttely 2021 tulokset

30.10.2021, JAU AREENA Sipoo

TUOMARIT: Heli Siikonen, Kati Heiskanen & Katja Korhonen

UROKSET:

BIS1 ROP PU1 – C.I.B. FI & EE MVA EEJV-19 **Almanza Simply Starstruck** om. Jaana Rätty
 PU2 – C.I.B. FI & LT MVA **Heilurihännän Autumn Wizard** om. Tomi Taipale
 PU3 BIS2-VETERAANI VET VSP – FI MVA **Flatkiss Gambler Man** om. Annika Ketola & Christina Kiuru
 PU4 – FI MVA JV-19 **Heilurihännän Country Dazzler** om. Tomi Taipale
 SERT – **Flatkiss Kissing In The Backseat** om. Pia Mattsson
 VARA-SERT – **Calzeat Uptown Funk** om. Kirsi Nieminen
 BIS2-PENTU VSP-PENTU – **Buumin Melkoinen Tuuliviiri** om. Tero Saukkonen

NARTUT:

BIS2 VSP PN1 BIS1-VETERAANI VET ROP – C.I.B. FI & EE MVA EE JMVA EEJV-14 EEV-16 EEV-18 BALTVV-21 TLNVW-21 EEVV-21
Almanza Between You And Me om. Laura Rajakallio
 PN2 – FI MVA **Flat Power Unique Friendship** om. Anu, Kimmo & Olga Vorobjev & Marianne Forsell
 PN3 – FI MVA TLNJW-19 TLNW-19 HeW-19 **Celtair Fox Channel** om. Senni & Kari Husso
 PN4 SERT – **Nerelius Addicted To You** om. Christina Kiuru, Marko Nikkonen & Minna & Anni Vornanen
 VARA-SERT – EE JMVA **Dantaran Glossy And Gorgeous** om. Laura Rajakallio & Nina Pöyry
 BIS1-PENTU ROP-PENTU – **Heilurihännän Spring Prankster** om. Riikka Miettinen

KASVATAJALUOKKA:

BIS1 – Kennel Flat Power | BIS2 – Kennel Harvahampaan | BIS3 – Kennel Heilurihännän | BIS4 – Kennel Dantaran

JÄLKEÄISLUOKKA:

BIS1 – **Almanza Between You And Me** | BIS2 – Harvahampaan **Keep Your Style**
 BIS3 – **Celtair Piece Of Me** | BIS4 **Flatkiss Hottest Go-Getter**

3-SUKUPOLVEA

BIS1 – **Almanza Goodiebag** | BIS2 – **Almanza Between You And Me**

PARIKILPAILU:

Emmi; Teuvo & Usva | Senni; Hilla & Nesta | Marianne; Varpu & Lilli | Binta; Camo & Ria

LAPSI & KOIRA:

Fanny & Masa | Lotta & Anssi

KIERTOPALKINNOT 2021

Palkinto	Koiran nimi	Palkinnon kuvaus
Heilurihännän kennelin kiertopalkinto	Almanza Simply Starstruck	ROP
Fusstail's kennelin kiertopalkinto	Almanza Between You And Me	ROP VET
Mei Dan Malja	Heilurihännän Spring Prankster	ROP-pentu
Tätun Tuoppi	Flatts Kellys Happy Girl	Vanhin ERI:llä palkittu suomalainen koira
Sniffens of Paronis -kiertopalkinto	Almanza Simply Starstruck	Paras uros
Sniffens kennelin kiertopalkinto	Almanza Between You And Me	Paras narttu
Saltwater kennelin kiertopalkinto	Nerelius Addicted To You	Paras suomalainen käyttökoira
Olli's Prize	Flatkiss Kissing In The Backseat	Lupaavin nuori koira
Sani's Prize	Celtair Fox Channel	Paras NOME-koira: NOME-B vähint. AVO2; EH tai ERI
Ada's Trophy	Heilurihännän Autumn Wizard	ERI:llä palkittu paras maksanvärinen

Erikoisnäyttely: UROSTEN LUOKKAVOITTAJAT JA PARAS PENTU

VAK1 SA PU1 BIS1
Almanza Simply Starstruck

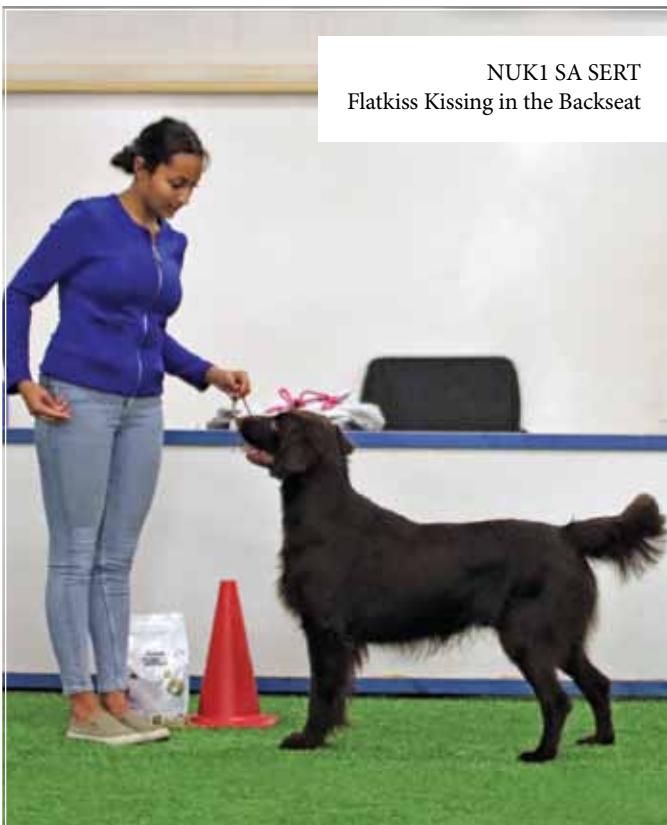
PU3 VET VSP BIS2-VET
Flatkiss Gambler Man

KÄK1 SA PU2
Heilurihännän Autumn Wizard

AVK1 SA
Flat Power Lilac Garden

NUK1 SA SERT
Flatkiss Kissing in the Backseat

JUK1 SA Rusty Rebel's
Water is my Happy Element

PEK1 KP VSP BIS2 PENTU
Boomin Melkoinen Tuuliviiri

Erikoisnäyttely TUOMAREIDEN TERVEISET

BIS1: Almanza Simply Starstruck
BIS2: Almanza Between You and Me

KATJA KORHONEN:

Mikä ihana näyttelyviikonloppu takana. Suomen sileäkarvaisten noutajien päänäyttelyn tuomarointi oli minulle todella kunniatehtävä, koska vuosittain kutsumme näyttelyyn tuomarit rodun alkuperämaasta Englannista. Haastavat menneet pari vuotta ovat takana-päin tapahtumien suhteen, ja tulevaisuudesta ei vielä kukaan tiedä, mutta nyt kuitenkin saimme järjestettyä tapahtuman suomalaisvoimin. Suuri kiitos talkoolaisille!

Ensimmäisenä haluan mainita ainutlaatuisen, iloisen ja kannustavan yhtenäisen tunnelman näyttelyn aikana. Sitä olikin kovasti ikävä. Ihanaa flattimäistä meininkiä. Ja tällaiselle halaajalle tämä on ollut haastavaa aikaa, ehkä sain hiukan toteutettua itseäni tämänkin suhteen => Näyttelypaikka oli juuri sopiva tilaisuuteen, kehien pohja oli koirille miellyttävä juosta ja koirat tulivat esille hyvin tekunurmea vasten, ja vielä iso erityiskiitos kehätiimilleni, olitte loistavia.

Sain arvostella näyttelyssä aikuiset nartut. Voin sanoa, että koossa oli varmasti Suomen parhaimmisto ja olisin mielelläni sijoittanut luokissa useammankin kuin säännöt antavat myöten. Sijoituksia miettiessäni oli vain hyvä asia, että se ei ollut helppoa... Voittajanarttu oli upea ja tasapainoinen kokonaisuus, jonka kehäkarisma oli vertaansa vailla. Se saikin juosta päivän aikana runsaasti ja ei ihme, että pieni väsymys näkyi grande finaalissa. ROP-uros on myös voittonsa ansainnut. Oli myös ilo palkita paras maksanvärinen loistavalla

lihaskunnolla, liikunnalla ja olemuksella varustettu uros. Ja eipä monessa erikoisnäyttelyssä ole etuoikeutettu näin monen korkeatasoisen jälkeläisryhmän arviointiin.

Kokonaisuudessaan kehässä oli paljon erinomaisia koiria, terveellä rakenteella ja upealla liikunnalla. Olisiko vuodenaika vaikuttanut, mutta aika moni oli hieman heikommassa turkissa – jos se ei häirinnyt kokonaisuutta annoin sen anteeksi. Näin hyvin paljon erilaisia päitä, niissä on hiukan parantamisen varaa tulevaisuudessa. mm. tummat silmät toivelistalla. Ja ehkä ne kypälät, kovin paljon

niitä litteitä kypäliä vielä näkee. Olkavarret voisivat olla viistompia. Tulee pitää myös huoli, ettei rintakehä lähde lyhenemään ja kapenemaan.

Kaikenkaikkiaan meidän ei tarvitse olla huolissaan rodun tämän hetkisestä ulkomuodollisesta tilasta ja luonteet ovat kohdallaan.

Kiitos kaikille näyttelleasettajille kun toitte koirat kehääni. Onnea palkituille! Kiitos kollegat Kati ja Heli! Lämmin kiitos kutsusta ja ihanasta näyttelypäivästä!

– Katja

Jälkeläisluokka BIS1: Almanza Between You And Me

HELI SIIKONEN:

Oli hienoa, että saimme vihdoin järjestettyä erikoisnäyttelyämme. Kehääni oli ilmoittautunut ilahduttava määrä rotumme nuorimpia edustajia. Kiitos kaikille koiransa esittäneille! Tunnelma erkkarissa oli iloinen ja välitön. Varsinkin vallattomia pentuja katsellessa ei voinut kuin iloita omasta ihanasta rodustamme.

ROP-pennuksi valikoitui hurmaava narttu pikkupentuluokasta, 6 kk ikäinen Heilurihännän Spring Prankster. Narttujen pikkupentuluokassa olikin suurin osanottomäärä ja se oli laadultaan erinomainen. VSP-pennuksi nousi 7 kk ikäinen lupaava urospentu Buumin Melkoinen Tuuliviiri. Kaiken kaikkiaan pennut olivat erittäin hyvässä lihaskunnossa ja vain pari pentua oli turhan tuhdissa kunnossa. Osa pennuista oli haastavassa kasvuvaiheessa, mutta toivottavasti iän myötä nämä kasvusta johtuvat epätasapainot tasaantuvat. Edelleen rodussamme ongelmana on etuosien suoruus ja nyt usealla oli myös ylikulmutuneet takaosot. Suurimmalla osalla oli erinomaiset lupaavat karva-
peitteet ja pennut käyttäytyivät niin iloisesti kuin pentujen kuuluukin. Pentujen vallaton-
ta iloisuutta katsellessa ei voinut kuin olla tyytyväinen rotumme avoimesta ja iloisesta luonteesta. Enimmäkseen pennut esiintyivät ja juoksivat reippaasti hyvällä asenteella. Toivottavasti monet näistä pennuista nähdään myös tulevaisuudessa näyttelykehissä.

Arvostelin myös juniorit ja nuoret sekä uroksissa että nartuissa. Näistä luokista varsinkin narttujen nuortenluokka oli erittäin laadukas. Kati Heiskanen otti jatkoon paras uros-
kehään junioriluokan toiseksi sijoittamani Calzeat Uptown Funkin, jo hyvin kehittyneen nuoren uroksen, joka sai varasertin. Toinen jatkoon mennyt oli nuorten luokan voittaja Flatkiss Kissing in the Backseat, joka sai sertin. Nartuista Katja Korhonen otti jat-

Kasvattajaluokka BIS1: Kennel Flat Power

koon junioriluokan voittaneen jo erittäin valmiin nartun Almanza Perfect Illusion, mutta vielä ei nuorelle nartulle tullut sijoitusta. Sain kunnian jakaa kiertopalkinnon lupaavimmalle nuorelle koiralle, arvostella BIS 3-sukupolvea sekä koko näyttelyn BIS. Lupaavimmaksi nuoreksi koiraksi valitsin urosten nuorten luokan voittajan komean Flatkiss Kissing in the Backseat, joka liikkui erinomaisesti ja jolla oli kauniin maksanvärinen karva. BIS-1 3-sukupolvea meni komealle uroskolmikolle: Almanza Goodiebag, Harvahampaan Next Episode ja Huntfellas Goalkeeper.

BIS-1:ksi valitsin 3-vuotiaan valioluokan voittajan C.I.B FI & EE MVA EEJV-19 Almanza Simply Starstruckin, joka esitettiin

erinomaisessa kunnossa, liikkui vaivattomasti vetävin askelin ja jolla oli kaunis uroksen pää ja ilme. BIS-2 oli veteraaniluokan voittaja sekä BIS-1 veteraani C.I.B FI & EE MVA EE JMVA EEJV-14 EEV-16 -18 BALT-VV-21 TLNVW-21 EEVV-21 Almanza Between You And Me, erinomaisessa kunnossa esitetty veteraani, jonka liikkeistä voi moni nuorempi olla kateellinen.

Onnea vielä kaikille voittajille ja ensi keväänä nähdään Porvoossa sekä erikoisnäyttelyn että Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n 40v juhlien merkeissä!
- Heli

KATI HEISKANEN:

Kiitos, että sain tulla arvostelemaan upeasti järjestettyyn erikoisnäyttelyynne! Mikä mahtava päivä eloisien koirien ja supermukavien ihmisten keskellä! Edellisestä arvostelukurstani oli tässä koronakurimuksessa vierähtänyt lähes kaksi vuotta, enkä olisi tosiaan voinut kuvitella parempaa paikkaa ”come-backille”.

Minulla oli arvosteltavana aikuiset urokset. Heti avoimessa luokassa vihreälle matolle saapui paljon kauniita, linjakkaita ja iloisia flatteja. Sama hieno taso pysyi yllä käyttö- ja valioluokissa ja päiväni kruunasivat hurmaavat veteraaniherrat.

Kun kehässä on monia kauniita, taitavasti esitettyjä koiria, ei sijoitusten päättäminen aina ole helppoa. Se ei ollut sitä minullekaan ja pienet asiat ratkaisivat. Hallin vihreä matto oli erinomainen alusta koirille, ne todella pääsivät liikkeessä oikeuksiinsa. Suurin osa uroksista esitettiin hienossa lihaskunnossa, mistä toivottavasti muistin antaa kiitosta. Luonteet olivat ensiluokkaisia kautta linjan. Mittakeppiä heiluttelin jonkin verran, mutta en löytänyt juurikaan huomautettavaa. Päässä oli jonkin verran vaihtelua ja muutamalle kauniille urokselle olisin toivonut hippusen lisää raajoja. Mittasuhteet olivat pääosin koirilla kunnossa, hienoja kápäliäkin löytyi.

Paras uros -kehä päivän päätteeksi oli ilo silmälle. Voittajaksi nousi lopulta hienosti liikkuva, upeassa näyttelykunnossa esitetty valioluokan uros.

Kuten jo alussa totesin, erkkari oli hienosti järjestetty ja näyttelypaikka mitä parhain. Tilaisuuden välitön ilmapiiri on myös asia, josta voitte olla ylpeitä. Pitäkää siitä kiinni! Koirat esitettiin kauniisti ja ei-parhaat palkintosijatkin otettiin vastaan hyvässä urheiluhengessä.

Olen varma, että jokainen lähti tuolta kotiin parhaan koiran kanssa!
- Kati

TAVOITTEENA TERVE JA HYVÄKUNTOINEN FLATTI

Kirjoittaja Annakaisa Ventomäki on valmistunut fysioterapeutiksi ja eläinfysioterapeutiksi v. 1996. Hän osti ensimmäisen flatin -98, koska ihastui työssään flattien iloiseen, energiseen luonteeseen ja flattihuumoriin. Ventomäki aloitti flattien kanssa kisaamisen PK-lajeissa, nykyään hän harrastaa metsästystä. Annakaisa on käynyt useassa kansainvälisessä eläinfysioterapia-kongressissa. Seuraavassa hän referoi USA:ssa Knoxville, TN, 2018 järjestetyn urheilukoiraseminaarin sisältöä.

Haluamme pitää harrastuskaverimme terveinä ja mahdollisimman hyvässä kunnossa pitkään. Lajitreenin lisäksi moni jumppaa koiraansa, mutta miksi? Vammojen ennalta ehkäisemiseksi on tärkeää tietää, mitkä tekijät aiheuttavat koiralle kuormitusta. Näitä ovat ulkoiset tekijät eli lajin aiheuttama rasitus, sekä koiran omat ominaisuudet, joita ovat mm. rakenne, kunto ja koulutustaso. Koirien kuormitusta on tutkittu paljon vinttikoirilla ja valjakkourheilussa, nyt tutkitaan agilityn kuormittavuutta. Metsästyskoirien kuormitusta on tutkittu vähän, mutta Dr. Barbara Bockstahler Wienin yliopistolta on sitä tutkinut. Hänen mukaansa noutamiselle tyypilliset nopeat jarrutukset ja suunnan muutokset tuovat lisää kuormittavuutta koiran etuosalle. Samoin noutoja edeltävä passiivinen vaihe, joka on seuraamista tai paikallaan passissa olemista, altistaa loukkaantumiselle. Jos koira seuraa ohjaajan vasemmalla puolella, sen kaulan lihakset oikealta jännittyvät ja vasempaan takajalkaan vaikuttavat lihakset jännittyvät pitämään koira suorassa ohjaajan sivulla. Passiivisen vaiheen aikana koiran tukirakenteet (lihakset, jänteet, nivelsiteet, rustot) kylmene-

vät ja niiden vetolujuus alenee. Nopeasti ja täydellä teholla noutoon spurtaaminen voi aiheuttaa venähdyksen tai revähdyksen jäähtyneille kudoksille.

NOUTAMISEN KUORMITTAVUUS

Tutkimuksessa todettiin, että kuorma koiran suussa sai voimat kasvamaan etujaloissa ja kevenemään takajaloissa. Voimat kohdistuivat erityisesti kyynärnivelen, mikä voi johtaa ortopedisiin ongelmiin. Tämä tulisi huomioida nuorten koirien koulutuksessa. Kannettavan painon vaikutusta tuki- ja liikuntaelimestöön on analysoitu erityisellä liikeanalyysillä. Tutkimuksessa mitattiin etujalkoihin kohdistuvat pystysuunnan iskut sekä tassuun kohdistuva paine. Koirat (10 labradorin noutajaa) kantoivat 0,5 kg, 2 kg ja 4 kg painoisia dummyja ja kävelivät voimaa mittaavan maton päältä. Ilman ylimääräistä kuormaa koiran kävellessä sen paino jakautui 60% etujaloille ja 40% takajaloille, mitä suurempi paino koiralla oli suussa, sitä suuremmat voimat kohdistuivat etujalkoihin.

Kuva 1. Ronja, Flatkiss Joyful Hippie harjoittelee seuraamista ennen noutoon lähtöä. Kaulan ja lapojen alueen lihakset jännittyvät staattisesti oikealta puolelta ja vasen takajalka joutuu ponnistelemaan pitääkseen rungon suorassa. Kuva Miia Mäkijouppila.

Kuva 2. Salme palauttaa fasaa-
nia, kuva otettu vaiheesta, jossa
etuosan kuormitus suurin.
Kuva Annakaisa Ventomäki.

Kuva 3. Rauha eli Flatkiss
Glitter Girl harjoittelee noin 4
kk ikäisenä kevyellä kankaalla
täytetyllä kestokanilla. Kuva
Annakaisa Ventomäki.

Kuva 4. Rauha, Flatkiss Glitter
Girl lenkillä työskentelymaas-
tossaan ylittää kaatunutta
puunrunkoa. Kuva Annakaisa
Ventomäki.

ESTEIDEN YLITTÄMINEN KUORMITTA

Hypyn pituutta tutkittiin siten, että labradorit hyppäsivät eri pituisia esteitä suoralla tasaisella linjalla. Tutkimuksessa mitattiin etutassuihin kohdistuvat voimat hypyn alastulossa askelvoimamittauksella. Hyppyjen pituudet olivat 45 cm, 55 cm ja 65 cm. Hypyn pituudella ei ollut merkittävää eroa etujalkoihin kohdistuvissa voimissa. Hypyn korkeutta ja usean hypyn etäisyyttä on tutkittu paljon agility-koirilla. Hypyn alastulon kulma vaikuttaa etujalkoihin kohdistuviin voimiin. Mitä jyrkempi alastulonkulma, sitä korkeampi voima eturaajoihin (jopa 4,5 x koiran paino) kohdistuu. Koirat ponnistavat ja laskeutuvat lähempänä estettä, jos esteet ovat lähempänä toisiaan, tai ylittävät useita esteitä. Olkanivelen liikeradat ja selän ojentuminen lisääntyy, jos koirat hyppäävät 50% itseään korkeampia esteitä. Tämä saa aikaan kuormitusta olkanivelen lihaksiin lisäämällä tensiota tukeaa antaviin lihaksiin (m. Biceps brachii ja m. Supraspinatus), myös ristiliitoksen (SI-niveleen) kulma lisääntyy ponnistuksen aikana.

VAIHELEVA MAASTO KUORMITTA KOIRAA EPÄSYMMETRISESTI

Kaltevat, liukkaat tai vaihtelevat pinnat ovat tyypillisiä alustoja jokapäiväisessä treenaamisessa ja metsästämisessä. Terveellä koiralla on hyvä adaptaatiokyky. Maastolajeissa reitit ja pintojen muutokset eivät toistu eli ei voi syntyä adaptaatiota. Koira liikkuu epätasaisella alustalla epäsymmetrisesti, tämä on huomioitava muussa treenissä. Tutkimuksessa kävelytettiin labradoreja kaltevilla ja liukkailla pinoilla. Raajan kohdistuva isku, askeleen pituus ja nopeus mitattiin tasaisella pinnalla ja 10° ja 15° sivukallistuksella. Aluksi koira kevensi yläpuolella olevaa takajalkaa ja kompensoi kuormittamalla alapuolella olevaa etujalkaa, tilanne tasaantui 2 kävelyn jälkeen. Tämän

tutkimuksen tietoa voidaan hyödyntää aikaisessa vaiheessa eri tuki- ja liikuntaelimien tai neurologian sairauksien diagnostiikassa.

Vammojen ennaltaehkäisemiseksi edellä mainitut asiat (noutoesineen paino sekä hypyn korkeus) pitäisi huomioida erityisesti hypynoudon treenaamisessa. Hyppyttekniikka kannattaa opettaa ensin ilman noutoesinettä. Tämän jälkeen siirrytään harjoittelemaan kevyellä esineellä ja matalalla esteellä. Vähitellen edetään korkeampaan hyppyyn ja painavampaan esineeseen. Rasitusvammojen ennaltaehkäisemiseksi toistorasitusta pitäisi välttää treenatessa korkealla esteellä ja painavalla esineellä.

METSÄSTYSKOIRAN TYYPILLISET VAMMAT

Blockstahler mainitsee tyypilliseksi metsästyskoiran ongelmaiksi: haavat, ruhjeet ja mustelmat, olkanivelen, ranteen ja varpaiden rasitustilat, vesihäntä ja EIC = Exercise Induced Collapse. (EIC on periytyvä sairaus, joka aiheuttaa noutajilla lyhyhistymistä rasituksen sa. Kaikkia EIC-kohtaukseen vaikuttavia tekijöitä ei ole vielä täysin selvitetty, sitä tutkitaan erityisesti labradoreilla ja kiharakarvaisilla noutajilla, koska sitä on esiintynyt niillä roduilla.) Blockstahlerin tutkimukseen osallistuneista metsästyskoirista 25% loukkaantui metsästyskauden aikana, näistä puolet vaativat eläinlääkärin hoitoa ja jatkotutkimuksia. Tutkimukseen osallistuneista metsästyskoirista vammoja (haavoja, ruhjeita ja mustelmia) esiintyi enemmän noutavilla koirilla, mitkä jäljestivät tai markeerasivat riistan, kuin seisojilla. Tyypillinen loukkaantumisen paikka oli etujalassa olkanivel, rante tai tassu. Jatkohoitoa saaneista koirista tassuvammat aiheuttivat ontumista eturaajoihin 76%:lla ja takaraajoihin 68%:lla. Olkanivel oli

yleisimmin loukkaantunut nivel 38%:lla. Hännän loukkaantuminen oli myös yleistä (hännän kärjen trauma, murtuma).

KOIRAN OMAT OMINAISUUDET

Kenttälajeille (TOKO, Agility, WT) on tyypillistä nopeat kiihdytykset, jarrutukset, suunnan muutokset. Maastolajeissa (metsästyksen hakutyö) pinta, sääolot aiheuttavat haasteita, joita ei aina voi ennakoita. Riskien vähentämiseksi koiralla tulisi olla tarkoituksenmukainen rakenne sen käyttötarkoitukseen. Koiran rakenteellisia ominaisuuksia ei voi muuttaa, mutta sen fyysisiä ominaisuuksia voi muokata enemmän lajiin soveltuvaksi. Koiralla on myös oltava hyvä terveys, sopiva paino, hyvä peruskunto ja palautumiskyky, jotta se suoriutuu lajin fyysisestä kuormasta.

Flateilla on harvoin ongelmia ylipainon kanssa. On kuitenkin muistettava, että lihavan koiran pulssi rasituksessa on korkeampi ja koira väsy nopeammin kuin normaalipainoinen. Ylipainoisilla koirilla raajoihin kohdistuvat voimat ovat korkeampia, verrattuna hoikkiin koiriin, tämä altistaa nivelongelmille. Rasva faskiakerroksien ja lihaskalvojen välissä alentaa liikkuvuutta. Lihavien koirien askelpituus on lyhyempi, kuin hoikilla koirilla. Raajojen kautta välittyviä iskuja tulee enemmän ja voimakkaammin lihavilla koirilla kuin hoikilla koirilla.

LYHYT KERTAUS KOIRAN LIHAKSISTON TOIMINNASTA

Ennen kuin ruvetaan jumppaamaan koira, on syytä palauttaa mieleen muutama fakta koiran biomekaniikasta eli normaalista liikkumisesta. Lyhyesti sanottuna koiran liikkussa takapää toimii työntömoottorina eli se työntää koira eteenpäin. Vartalon lihakset (selkä ja vatsa jännittyvät staattisesti tai jarruttaen) pitävät ”pakan” kasassa. Eli niiden tehtävä on tukea rankaa ja vartaloa liikkeen aikana. Vinot vatsalihakset estävät liiallisen notkahduksen, pyöristymisen tai sivutaitituksen liikkeen aikana. Ravissa sisempi ja ulompi vino vatsalihas stabiloivat runkoa eli vastustavat selän notkahdusta. Sisempi ja ulompi vatsalihas aktivoituvat liikkeessä jarruttamalla ja vastustamalla takajaloista tulevia voimia, seisnessä ne avustavat uloshengitystä.

Etuosan lihakset työskentelevät jarruttavasti kontrolloimalla etujalkojen liikkeen pituutta ja korkeutta jarruttamalla takaa tulevaa voimaa vastaan. Lihaksien toiminta voi muuttua koiran seisossa tai istuessa, esimerkiksi jotkut eturaajaa liikuttavat ja hallitsevat lihakset toimivat koiran ollessa paikallaan pään kääntäjänä. Koiran seisossa ja liikkussa sen painopiste on enemmän eturaajoilla (n. 60%)

kuin takaraajoilla (n. 40%). Tämä lisää etuosan kuormittavuutta. Hartiarenkaan lihakset tukevat etuosaa ja vaikuttavat selkälinjaan. Tärkeimpänä mainittakoon niistä sahalihhas eli serratus-lihas ja rintalihakset. Serratus ventralis pitää hartiarengasta kasassa erityisesti hyppyjen alustulossa, siinä on kaksi osaa, kaularankaan kiinnittyvä ja rintakehään/kylkiluihin kiinnittyvä osa. Serratus ventralis thoracis (rintakehään kiinnittyvä osa) on pääasiallinen painonkantaja ravissa, sen aktivaatio lisääntyy, jos koiran runkoon laitetaan lisäpaino, tai koira liikkuu alamäkeen. Serratus ventralis cervicis (kaularankaan kiinnittyvä osa) aktivaatio lisääntyy, kun koira liikkuu ylämäkeen tai sen etujaloissa pidetään painoja. Deep pectoralis (syvä rintalihas) on tärkeä tuen antaja, se on aktiivinen vain liikkeessä ei seisnessä. Heikot hartiarenkaan lihakset aiheuttavat koiran selkälinjan pettämisen. Tämä näkyy selän etuosan notkona ja lanneselän liiallisena pyöristymisenä. (kuva 5)

OPI TUNNISTAMAAN KOIRASI RAKENTEELLISET HEIKKOUEDET

Mikään koira ei ole täydellinen rakenteellisesti. Omaa koira kannattaa tutkiskella ja tiedostaa rakenteesta ne kohdat, jotka altistuvat rasitukselle. Seuraavissa kappaleissa esitetty rakenne on tutkijoiden mukaan hyvä rakenne. Tämä rakenteen määritelmä perustuu biomekaniikan laskelmiin, ja voi poiketa flatin rotumääritelmän mukaisesta rakenteesta. Flattiviestissä 3/2021 on hyvin kuvattu flatin rotumääritelmän rakennetta. Asioita, joita kannattaa silmäillä omasta koirasta:

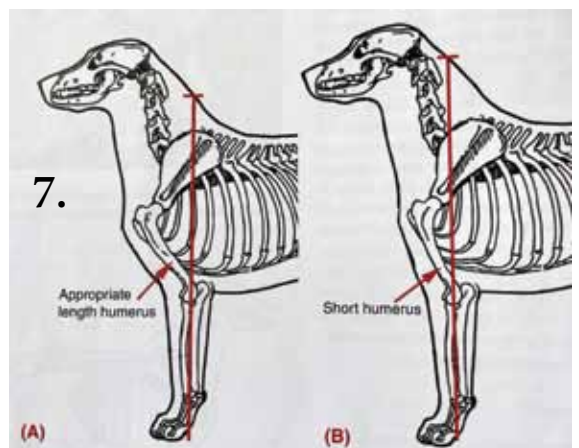
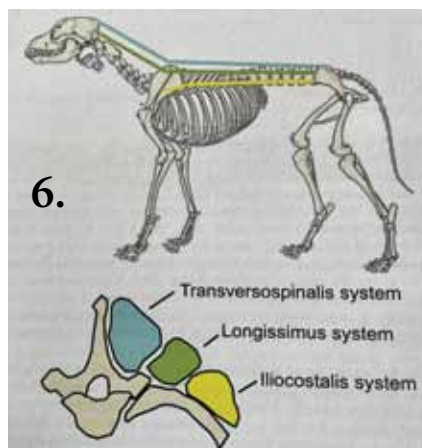
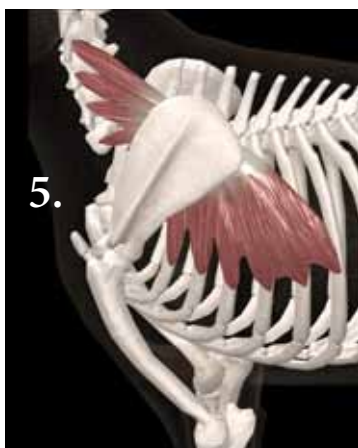
1. selkälinja ja lantion kallistus: pyöristykö selkä, jotta tukea antavat lihakset aktivoituvat ja onko lantion kallistus riittävä siihen, että koira saa takajalan tuotua allensa
2. rinnan syvyys: antaako se tukea etujalalle?
3. jalkojen kulmaukset: ovatko ne sopusuhtaiset?

Selän ja lantion pitäisi pyöristyä hieman koiran liikkussa, jotta selkälihakset aktivoituvat tukemaan rankaa. Selkälihaksia on kolmessa eri tasossa; puhutaan epaxiaalisista lihaksista, joita ovat; transversospinalis lihasjärjestelmä (lähin rankaa), longissimus lihasjärjestelmä ja iliocostalis lihasjärjestelmä (uloimpana). EMG-tutkimuksen mukaan selän lihakset ovat aktiivisia liikkeessä, kun selkä on hieman pyöristynyt, tällöin ne tukevat selkää liikkeen aikana. Selän ja lantion pyöristyminen mahdollistaa takaraajan heilahtamisen pitkälle eteen eli pidemmän ja tehokkaan ponnistuksen. Koira pystyy hyödyntämään elastista energiaa, mikä on varastoitunut faskiajärjestelmään (nivelsiteet, jänteet, lihakset, lihaskalvot ja luut). Tällöin koiran liikkuminen

Kuva 5: Dog Anatomy 3D (netti-ohjelma). Kuvassa lihas Serratus ventralis cervicis ja thoracis. Se on pääasiallinen painonkantaja ravissa. Se vahvistuu tehokkaasti ravatessa ylämäkeen ja alamäkeen.

Kuva 6: Anna Boströmin väitöskirjasta Evaluation of Epaxial Muscle Structure in Dogs with Spinal Disease 81/2018.

Kuva 7: Kirjasta Canine Sports Medicine and Rehabilitation, Chris Zink, Janet B. Van Dyke 2018.

on taloudellista ja se pystyy liikkumaan pitkiä matkoja väsymättä. Jos selkälinja ja lantio jäävät suoraksi vaakatasoon liikkumisen aikana, takajalan työntö jää vajaaksi ja tehottomaksi. Jos selkälinja on aivan suora liikkeessä, usein nähdään selkälinjan pomppivan liikkeen aikana, selkää tukevat lihakset eivät aktivoitu optimaalisesti tukemaan rankaa. Tällainen rakenne aiheuttaa rasiutusta selän rakenteille. Se voi altistaa jopa spondyloosille. Takaraajassa reisi ja sääriluu pitäisi olla toiminnallisesti yhtä pitkät. Jos sääriluu on pidempi kuin reisiluu muodostuu koiralle ylisuuret takakulmaukset suhteessa etukulmauksiin. Liian suuret takakulmaukset heikentävät myös työntövoimaa aiheuttaen taakse ja korkealle suuntautuvan tehottoman show potkun. Jos tällaiseen takaraajaan yhdistetään jyrkästi laskeva ja lyhyt lantio lonkkanivelen kuormitus lisääntyy. Tyypillinen esimerkki tämän tyyppisestä rakenteesta on näyttelylinjainen saksanpaimenkoira. Jotkut lähteet sanovat, että tasalantio on 5-19 astetta vaakatasosta, ravaavalle koiralle optimaalinen lantion kallistus olisi 20-30 astetta vaakatasosta ja laukkatyyppin jyrkkä lantio on 30-55 astetta. (kuva 6)

Koska tutkimuksien mukaan metsästyskoirilla loukkaantumiset ovat eniten eturaajoissa, tulisi kiinnittää huomiota niiden rakenteeseen ja lihaksien toimintaan. Seuraava kuvaus optimaalisesta rakenteesta on kirjasta Canine Sports Medicine and Rehabilitation. Tällaiset kulmaukset omaava koira on sen mukaan optimaalinen ja kestää parhaiten kuormitusta. Koiran raajojen lihakset työskentelevät liikkeen aikana eteen-taakse suunnassa. Eturaajoissa koiralla on olkanivelessä ja kyynärnivelessä biomekaanisesti hyvä tuki ja liikkeen kontrolli eteen-taakse suunnassa. Loukkaantumiset tapahtuvatkin useimmiten sivusuuntaan liukastuessa tai nopeassa käänöksessä. Lihaksilla ei ole tukeaa antavaa funktiota sivuttaisessa suunnassa. Tämän takia koiran rakenteesta pitäisi löytyä tukeaa antavat ominaisuudet. Tämä tarkoittaa sitä, että rintakehän pitää olla niin syvä, että se antaa tukeaa olka- ja kyynärnivelelle sivusuunnasta. Optimaalista olisi, että rintalasta laskeutuisi kyynärnivelen epicondylin tasolle. Myös eturaajojen rakenteen optimaaliset mittasuhteet luovat anatomisen tuen nivelille. Seisoma-asennossa koiran lapaluun korkein kohta tulisi asettua kyynärnivelen tasolle pystysuunnasta katsottuna. Tällainen eturaaja saa rintakehältä tukeaa. Liian lyhyt olkavarsi avaa kulmauksia ja usein eturaaja sijoittuu rintakehään nähden liian eteen

eikä saa riittävästi tukea rintakehästä. Kyseisen kirjan mukaan optimaalinen lavan kulmaus pystysuunnasta mitattuna on 30 astetta. Ravatessa koiran lyhyt olkavarsi lyhentää etujalan liikerataa. Koira voi yrittää kompensoida sitä tipauttamalla runkoon alas; tämä puolestaan aiheuttaa selkälinjan pettämisen heti lapojen takaa. (kuva 7)

ONKO JUMPPALIIKKEISTÄ HYÖTYÄ?

Koiran ja ihmisen liikemekanismit toimivat eri tavalla. Sen takia samat liikkeet eivät toimi koirilla ja ihmisillä. Fysioterapeutit ja eläinlääkärit Annakaisa Ventomäki ja Tuulia Luomala tekevät parhaillaan tutkimusta koiran selkä- ja vatsalihaksien aktivoitumisesta suosittujen jumppaliikkeiden aikana. Tutkimustuloksia ei ole vielä julkaistu missään tieteellisessä artikkelissa. Näitä suosittuja jumppaliikkeitä kutsutaan usein koiran core-harjoitteiksi. He mittaivat MPower emg -laitteella koiran vatsa- ja selkälihakset toiminnan käynnissä, ravissa ja laukassa. Tämän jälkeen lihastoiminta mitattiin koiran suorittaessa suosittuja jumppaliikkeitä, joita ovat;

- tasapainoilu tyynyjen päällä siten, että koira on kaikilla jaloilla saman tyynyn päällä (fitbone)
- etu- ja takaraajat eri tyynyillä ja kaikki jalat eri tyynyillä
- ristikkäisseisonta tasaisella alustalla
- kurre-asento, jossa koira nousee suoraan ylös ”pönöttämään”

Koiran vatsa- ja selkälihakset aktivoituivat suuremmalla voimalla koiran liikkeessä (käynti, ravi, laukka), kuin yhdessäkään tasapainoiluliikkeessä, eli niin sanotussa koiran core-harjoitteessa. Lihaksien aktiivisuus oli 20000-40000 mikrovoltin tasolla, kun taas tasapainoiluissa vain 1-5 mikrovoltin tasolla. Kurre-asennossa selän ja vatsan aktiivisuus oli kaikilla koirilla 0 mikrovoltia. Yhteenvetona voisin vain todeta että, miksi jumpata koiran vatsa- ja selkälihaksia tasapainoharjoitteilla, jos rankaa tukevat lihakset aktivoituvat tehokkaammin sen liikkeessä normaalisti ravissa ja laukassa. Kurre-asentoa tulisi välttää, koska todennäköisesti koira pysyy siinä pystyssä rangan luisien rakenteiden varassa, ei lihaksien.

- Annakaisa Ventomäki

Lähteet: Canine Sports Medicine and Rehabilitation, Chris Zink and Janet B Van dyke, 2018 • Väitöskirjatutkimus Anna Boström, Evaluation of Epaxial Muscle Structure in Dogs with Spinal Disease, 2018 • Tavoitteena terverakenteinen koira, Riitta Aho, 2006

Luentomateriaali: 10th International Association of Veterinary Rehabilitation and Physical Therapy Symposium, July 30-August 3, 2018 Knoxville, Tennessee, USA; - SPORTS CONDITIONS OF FIELD TRIAL AND HUNTING DOGS Dr. Barbara Bockstahler, DVM, PD, DECVSMR, DACVSMR, CCRP University of Veterinary Medicine Vienna, Austria - AGILITY Julia Tomlinson, Diplomate, American College of Veterinary Sports Medicine & Rehabilitation

Julkaisut ovat luettavissa PubMed tai ResearchGate tietokannoissa

- Function of the oblique hypaxial muscles in trotting dogs Mathew M. Fife, Carmen L. Bailey, David V. Lee and David R. Carrier, Department of Biology, University of Utah, Salt Lake City, UT 84112, USA 2001
- Bockstahler B, Tichy A, Aigner P. Compensatory load redistribution in Labrador retrievers when carrying different weights - a non-randomized prospective trial. BMC Veterinary Research 2016;12(1).
- Carr JG, Millis DL, Weng H-Y: Exercises in canine physical rehabilitation: Range of motion of the forelimb during stair and ramp ascent. The Journal of small animal practice 2013;54:409-
- Durant AM, Millis DL, Headrick JF: Kinematics of stair ascent in healthy dogs. Veterinary and Comparative Orthopaedics and Traumatology 2011;24:99-105.
- Millard RP, Headrick JF, Millis DL: Kinematic analysis of the pelvic limbs of healthy dogs during stair and decline slope walking. The Journal of small animal practice 2010;51:419-22.
- Holler PJ, Brazda V, Dal-Bianco B, et al.: Kinematic motion analysis of the joints of the forelimbs and hind limbs of dogs during walking exercise regimens. American journal of veterinary research 2010;71:734-40.
- Schilling N, Carrier DR. Function of the epaxial muscles during trotting. The Journal of Experimental Biology 2009(212):1053-1063.
- Lauer SK, Hillman RB, Li L, et al. Effects of treadmill inclination on electromyographic activity and hind limb kinematics in healthy hounds at a walk. Am J Vet Res 2009;70(5):658-664.
- Kopec NL, Williams JM, Tabor GF. Kinematic analysis of the thoracic limb of healthy dogs during descending stair and ramp exercises. Am J Vet Res 2018;79(1):33-41.
- Schilling N, Fischbein T, Yang EP, et al. Function of the extrinsic hindlimb muscles in trotting dogs. The Journal of Experimental Biology 2009(212):1036-1052.
- Mason DR, Schulz KS, Fujita Y, Kass PH, Stover SM: In vitro force mapping of normal canine humeroradial and humeroulnar joints. American journal of veterinary research 2005, 66(1):132-135
- Danielson KC, Fitzpatrick N, Muir P, Manley PA: Histomorphometry of fragmented medial coronoid process in dogs: a comparison of affected and normal coronoid processes. Vet Surg 2006, 35(6):501- 509.

VÄSYNYT, KUORMITTUNUT, JOTAIN VIALLA?

- Opi tulkitsemaan koirasi merkkejä

Annakaisa Ventomäki on edellä kertonut, kuinka noutajamme kuormittuvat erilaisissa tehtävissä sekä mitkä seikat vaikuttavat kuormitukseen. Mistä sitten voimme päätellä, että koiramme kuormitustaso on kasvanut ehkä liikaakin tai että kuormituksesta on aiheutunut koiralla jotain ongelmia? Tätä voimme havainnoida esimerkiksi koiran asennosta ja liikkeistä sekä käyttäytymisestä. Koiran seisoma-asento, istuma-asento ja makuuasennot saattavat muuttua. Asennoista saattaa tulla epäsymmetrisiä, vinoja, koira ehkä vaihtaa asentoa normaalia useammin. Painon jakautuminen saattaa myös muuttua, jos koira kokee tarvetta keventää jotain osaa kehosta.

Muutoksia koiran liikkumisessa saattavat olla esimerkiksi peitsaaminen, ravaaminen vinossa, askelpituuden muuttuminen, tiettyjen liikkeiden vältteleminen, hyppäämisen vältteleminen sekä vauhdin hidastuminen. Ontuminen on tietenkin jo selkeä merkki siitä, että kaikki ei ole kunnossa. Koira voi myös ylös noustessa olla jäykkä tai se liikkuu jäykästi. Ylipäättään asennonvaihdokset voivat olla jäykkiä, vaivalloisia ja koira saattaa äänellä asentoa vaihtaessaan. Myös venyttelemisessä saattaa tapahtua muutoksia; joko venyttely loppuu tai vähenee tai sitten koira venyttelee normaalia enemmän. Koira ei myöskään palaudu liikunnasta kuten ennen ja itse suorituksen aikana se saattaa väsyä normaalia herkemmin ja selvemmin.

Myös koiran käyttäytymisessä saattaa tapahtua muutoksia. Koira voi nukkua enemmän, vetäytyä omiin oloihinsa, olla vähemmän sosiaalinen tai hakea huomiota normaalia enemmän. Leikkiminen saattaa myös vähentyä. Koira saattaa järsiä, nuolla ja rapsutella itseään. Saattaa ilmetä aggressiivisuutta tai yliaktiivisuutta. Koiran luonne vaikuttaa paitsi siihen, kuinka se kuormitukseen kokee ja näyttää, mutta myös suoraan itse kuormittumiseen. Voimakkaalla vietillä työskentelevä koira saattaa esimerkiksi helpommin juosta itsensä ns. hapoille. Kovaa koiraa ei heti hetkauta, vaikka olisi lihasjumia tms., kun taas herkempi koira reagoi ja näyttää sen myös ulospäin.

Voimme myös havaita muutoksia itse suorituksessa. Koiran motivaatiotaso saattaa laskea ja vauhti hidastua. Koira ehkä väsyä kesken suorituksen tai tuntuu että koiran keskittymiskyky hiipuu. Koira saattaa vältellä vaikeampia maastokohtia ja hakea helpompia reittejä. Tavallisesti vedessä hyvin viihtyvä koira alkaakin hakeutumaan rannalle/kuivalle maalle helpommin. Koiralla saattaa myös olla vaikeuksia edetä suoraan esimerkiksi linjalla. Kiinnitä siis huomiota siihen, kaartuuko koirasi linja aina samaan suuntaan. Jäljestystyyli saattaa myös muuttua (esim. ilmapainuinen vs. maavainuinen), samoin nouto-ote.

Ennen kaikkea on tärkeää huomioida muutosta. Jos koira on liikunut tietyllä tapaa aina, toiminut tietyllä tapaa aina, kyse ei todennäköisesti ole silloin ongelmasta. Mutta jos liikkumistyyli tai koiran tapa toimia tietyssä tilanteessa yhtäkkiä muuttuu, silloin on hyvä pysähtyä miettimään, mistä tämän johtuu. On turhaa ja koiraa kohtaan väärin lähteä korjaamaan ongelmaa koulutuksella, jos taustalla onkin koiran fysiikkaan liittyvä syy. On myös tärkeää, että omistaja itse tuntee koiransa ja kykenee havaitsemaan tällaiset muutokset. Ulkopuolinen kouluttaja tai esimerkiksi koetuomari näkee koiran vain siinä hetkessä ja arvioi tilannetta sen perusteella. Tällöin myös korjausehdotus tilanteeseen voi olla väärä, koska taustalla olevan syy jää piiloon.

Kati Tuominen Katin koirakoulusta kertoo, millaisia tilanteita hänelle on tullut vastaan noutajien koulutuksessa. Hänen mukaansa voimakkaan työmoottorin omaavista koirista on välillä vaikea huo-

mata sairauden tai kipujen oireita. Ne eivät lopeta töiden tekemistä kipujen takia. Usein huomaan, ettei koira vain ole parhaimmillaan. Keskittyminen voi olla huonoa ja koira juoksee olematta tehokas, Kati kuvailee.

Kati on huomannut, että ongelma voi myös näkyä yllättävissä riistatikoissa. Aikaisemmin koira, jolla on ollut kauniit ja pehmeät otteet, onkin alkanut yhtäkkiä rikkomaan riistaa. Riistan nostaminen ja kantaminen aiheuttaa kipua, jonka vuoksi koira otteet kovenevat. Kipurien takia koira voi myös olla haluton menemään veteen tai ylittämään esteitä.

Kati on todennut saman asian allekirjoittaneen kanssa, eli tärkeintä on kiinnittää huomiota, onko oman koiran käytös muuttunut. Ne voivat olla hyvinkin pieniä asioita, Kati korostaa. Koira, joka on ollut innokas ja tehokas työskentelijä, voi yhtäkkiä käydä makuulle jokaisen noudon jälkeen. Tällöin kouluttajana minulla aina herää kysymys, onko tämä käytös tyyppillistä koirallesi, Kati kertoo. Jos vastaus on ei, täytyy asiaa selvittää enemmän. Sairas tai kipua tunteva koira ei pysty oppimaan asioita tehokkaasti, koska suurin energia kuluu keskittymiseen. Koira voi ylireagoida asioihin ja pahimmassa tapauksessa niistä voi muodostua outoja pelkoja. Välillä omistajan on vaikea huomata muutosta omassa koirassa. Koira on erittäin taitava sopeutumaan krooniseen kipuun. Monesti omistaja huomaa kuinka kipeä koira on ollut vasta, kun vaiva on saatu parannettua. Koira muuttuu iloisemmaksi ja aktiivisemmaksi, kun kipu ei enää ole valitseva asia elämässä.

HYVÄ FYYNINEN KUNTO KAIKEN A JA O

Lähtökohtana koiran kanssa harrastamisessa on hyvä fyysinen kunto. Tällöin koira pystyy toimimaan mahdollisimman hyvin sille annetuissa tehtävissä ja kestävä myös paremmin erilaisia stressaavia tilanteita. Huonokuntoinen koira väsyä helpommin ja osa sen keskittymisestä menee väsymistä vastaan taisteluun.

Mahdollisimman monipuolisella liikunnalla taataan paras mahdollinen kunto. Pitkillä lenkeillä luodaan peruskunto, joka on kaiken harjoittelun perusta. Keskinopeilla ravilenkeillä sekä kovilla laukkaspurteilla taas parannetaan maitohaponsettokykyä. Hankiharjoittelulla, mäkitreenillä, uinnilla ja vetotreeneillä vahvistetaan lihaksia. Hyvä fyysinen kunto on myös turvallisuustekijä. Väsymys aiheuttaa virheliikkeitä ja -arvioiteja sekä heikentää huomiokykyä, mikä taas voi johtaa tapaturmiin ja loukkaantumisiin. Kuormituksen ja levon suhde tulee myös pitää tasapainossa. Ilman kuormitusta ei saada aikaan kehitystä, mutta myöskään kehitystä ei saada aikaan ilman lepoa. (Saarelainen 2010).

Noutajien metsästyskoe etenkin alemmissa luokissa, ei vielä juurikaan mittaa koiran fyysistä kestävyyttä. Toki pitkät uintimatkat saattavat olla haaste, jos koira ei ole uimiseen tottunut. Normaaliassa

'Metsästystilanteissa vaaditaan koiralta kestävyyttä. Metsästys saattaa kestää koko päivän, välillä useita päiviä peräkkäinkin. Useinkaan ei etukäteen voi tietää, kuinka raskaaksi ja pitkäksi metsästyspäivä muodostuu. Välillä metsästystuokio voi olla pelkkää istumista ja odottelua, ehkä jokunen spurtti siinä välissä. Ja sitten on niitä kertoja, kun koira saa tehdä töitä tauotta pitkän tovin. Myös maasto ja muut olosuhteet aiheuttavat omat haasteensa. Palautuminen jahtipäivien välissä on tärkeää ja tähän omistajan on syytä kiinnittää huomiota.'

fyysisessä kunnossa oleva koira suoriutuu metsästyskokeen tehtävistä varsin helposti. Metsästystilanteissa vaaditaan eri tavalla koiralta kestävyyttä. Metsästys saattaa kestää koko päivän, välillä useita päiviä peräkkäinkin. Useinkaan ei etukäteen voi tietää, kuinka raskaaksi ja pitkäksi metsästyspäivä muodostuu. Välillä metsästystuokio voi olla pelkkää istumista ja odottelua, ehkä jokunen spurtti siinä välissä. Ja sitten on niitä kertoja, kun koira saa tehdä töitä tauotta pitkän tovin. Myös maasto ja muut olosuhteet aiheuttavat omat haasteensa. Palautuminen jahtipäivien välissä on tärkeää ja tähän omistajan on syytä kiinnittää huomiota. Rentoutuminen on taito, joka on hyvä opettaa pennusta alkaen. Näin koira voi elpyä ne hetket, kun mitään ei tapahdu. Koiran lihashuollosta voi lukea lisää esimerkiksi Flattiviestistä 2/2020, Harrastavan koiran lihashuolto (sivut 16-18) sekä Koiramme 10/2021, Lihahuolto kannattaa (MetsästysKoiramme-sivut 1-7). Näissä on kerrottu metsästyskoirien lihashuollon perusteista.

HARJOITTELUN VAIKUTUKSET

Elimistö mukautuu sellaiseen rasitukseen, kuormitukseen, mitä sille tarjotaan. Luut ja nivelet tarvitsevat kuormitusta kehittyäkseen ja lihakset tarvitsevat työtä kehittyäkseen. Kehitys alkaa jo pentulaatikoissa, joten jo kasvattajalla on tässäkin asiassa tärkeä rooli. Pennulla on oltava mahdollisuus liikkumiseen. Pentuaikana omaehtoinen, luonnollinen liikunta vapaana turvallisessa paikassa ja ympäristössä on perustana terveelle kehitykselle. Noutajan pitäisi päästä nuoresta alkaen liikkumaan sellaisessa maastossa, missä se tulee myöhemmin työskentelemään.

Fyysinen harjoittelu vaikuttaa niin meillä kuin koirillammekin hyvin kokonaisvaltaisesti. Liikunta vaikuttaa tuki- ja liikuntaelimistöön lisäten lihasmassaa, vahvistaen niveliä, nivelrustoa sekä luu-jänne-lihas-liitosta. Fyysisellä harjoittelulla on vaikutusta myös hermoston, hormonitoimintaan sekä psyykkiseen hyvinvointiin. Liikunta myös tunnetusti vähentää rasvakudoksen määrää. Liikunta vaikuttaa energia-aineenvaihduntaan ja hyvässä fyysisessä kunnossa olevat koirat pystyvätkin hyödyntämään rasvoja tehokkaammin energia-aineenvaihdunnassaan. (Grandjean ym. 2005).

Liikunnan aikana lihakset tarvitsevat normaalia enemmän happea sekä ravintoaineita. Samalla lihasten tulee päästä eroon aineenvaihdunnan aikana syntyneistä kuona-aineista (esim. maitohappo). Happea siis tarvitaan lihaksen energia-aineenvaihdunnassa ja hapen avulla hiilihydraatit, rasvat ja valkuaisaineet muutetaan lihaksille käyttökelpoiseen muotoon. Jos happea ei ole riittävästi tarjolla, muodostuu maitohappoa, lihaksen happamuus nousee ja seurauksena on väsyminen.

Säännöllinen harjoittelu parantaa niin sanottua maksimaalista hapenottookykyä, mikä tarkoittaa hengitys- ja verenkiertoelimistön kykyä kuljettaa happea ja lihasten kykyä käyttää sitä energiantuotantoon maksimaalisen rasituksen aikana. Kestävyystyyppinen harjoittelu kasvattaa sydämen tilavuutta, tehostaa sydämen pumpaustehoa, lisää kokonaisverimäärää, punasolujen määrää ja niiden suhteellista osuutta sekä nostaa hemoglobiiniarvoa. Nämä kaikki seikat tehostavat hapen kuljetusta lihaksille. Myös lihasten hius-

suonten määrä ja tiheys kasvavat harjoittelun myötä, mikä osaltaan parantaa lihaksen verenkiertoa ja hapensaantia. Samaan aikaan siis tehostuvat sekä kehon kyky kuljettaa happea että lihasten kyky käyttää happea hyödykseen. (Grandjean ym. 2005, Hoffman 1999).

Jotta liikunnasta saadaan aikaan vastetta, tulee kuormituksen olla aiempaa tai tavanomaista suurempaa. Tarvittavan kuormituksen määrä vaihtelee yksilöllisesti ja huonokuntoisella koiralla tämä kuormitus on pienempi kuin hyväkuntoisella lajitoverilla. Vähitellen elimistö mukautuu tähän kuormitukseen eikä lisävastetta enää saada samalla liikuntamäärällä. Liikunnan progressiivisuuden periaatteen mukaan kuormittavuutta ja määrää tulee vähitellen lisätä, jotta vaikutukset kasvaisivat. Kun halutaan parantaa koiran kuntoa, tulee esimerkiksi lenkkejä pidentää tai vauhtia lisätä koiran kunnan kasvaessa.

Elimistöllä on taipumus mukautua sen hetkiseen kuormitustasoon. Liikunnan vaikutukset ovatkin palautuvia eivätkä vaikutukset säily,

kun liikunta lopetetaan. Näin ollen liikunnan tuleekin olla jatkuvaa ja riittävän säännöllistä. Eli vaikka koira olisi liikkunut metsästyskaudella hyvinkin paljon ja saavuttanut huippukunnon, valitettavasti saavutettu hyöty menetetään vähitellen rasituksen loputtua. Tästä syystä kuntoa onkin tärkeää pitää yllä vuoden ympäri.

Ennen koe- ja metsästyskautta tapahtuvalla fyysisellä harjoittelulla voidaan muokata koiran elimistöä niin, että se suoriutuu kokeissa ja metsällä parhaalla mahdollisella tavalla. Fyysinen harjoittelu siis lisää maksimaalista työkapasiteettia ja tietty määrä työtä tehdään pienemmällä fysiologisella kuormituksella, jolloin se koetaan helpommaksi. Kun koira ei työskentele niin suurella prosentilla maksimaalisesta suorituskyvystään, työskentely on sille helpompaa ja sen on helpompi keskittyä annettuihin tehtäviin. Ja kun tähän lisätään vielä se, että hyvässä fyysisessä kunnossa oleva koira on vähemmän altis tapaturmille, ei pitäisi olla enää epäselvää, miksi koiran fyysisen kuntoon tulisi panostaa.

- Kati Kallio

'Mahdollisimman monipuolisella liikunnalla taataan paras mahdollinen kunto. Pitkillä lenkeillä luodaan peruskunto, joka on kaiken harjoittelun perusta. Keskinopeilla ravilenkeillä sekä kovilla laukkaspurteilla taas parannetaan maitohapon-sietokykyä. Hankiharjoittelulla, mäkitreenillä, uinnilla ja vetotreeneillä vahvistetaan lihaksia. Hyvä fyysinen kunto on myös turvallisuustekijä. Väsymys aiheuttaa virheliikkeitä ja -arviointeja sekä heikentää huomiokykyä, mikä taas voi johtaa tapaturmiin ja loukkaantumisiin.'

Lähteet: Grandjean, Dominique ym. 2005. Practical guide for sporting & working dogs. • Hoffman, Martin D. 1999. Adaptations to Endurance Exercise Training. Teoksessa Exercise in Rehabilitation Medicine. Sivut 55-70. • Saarelainen, Minna, 2010: Koiran lihashuolto: hieronta, venyttely, verryttely ja peruskuntoharjoittelu.

Nordic Championship Flatcoated Retrievers Tanska

FLATTIEN Pohjoismaiden MESTARUUSKOKEET

Sileäkarvaisten noutajien Pohjoismaiden mestaruuskoe järjestettiin 16.-17.2021 Tanskan Roskildessä, noin 30 kilometriä länteen Kööpenhaminasta. Joukkueet matkasivat Turusta laivalla ja ajoivat Ruotsin läpi Tanskaan. Perjantai-iltana oli yhteinen tilaisuus kaikkien maiden osallistujien kesken, siellä esiteltiin koetoimikunta ja tarjolla oli pientä purtavaa. Tilaisuudessa arvottiin numerot lauantain yksilökisoihin sekä sunnuntain joukkuekisaan. Lauantain kokeen jälkeen oli yhteinen illallinen sekä arvonta sunnuntain lähtöjärjestyksestä. Anu Mikkola toivotti tilaisuudessa kaikki tervetulleeksi Suomeen ensi vuonna kisaamaan Pohjoismaisesta mestaruudesta.

Suomesta kokeeseen osallistui kaksi joukkuetta. Koirakot kisasivat yksilömestaruudesta B-kokeessa (Nordic Cup) ja A-kokeessa (Nordic Championship). Joukkuekisa käytiin WT-kokeena sunnuntaina, kansainvälisen IWT-kisan säännöillä. Tanskalaisen B-kokeen tehtävät ja maastot olivat erilaiset meidän NOME B -kokeeseen verrattuna, mutta tehtävät olivat oikein mukavia. Koko tapahtuman ilmapiiri oli erittäin iloinen ja rento, ja kuten tunnettua, norjalaisethan osaavat aina tilaisuuden tullen keksiä jotain hauskaa.

B-KOKEESSA STARTANNEET SUOMALAISET KOIRAKOT:

Allikon Tulen Voima, ohj. Raija Gärding • FI KVA Blackpicks Hurricane, ohj. Kari Halla-aho
Golden Reed's Black Sparrowhawk, ohj. Riitta Hynninen

A-KOKEESSA STARTANNEET SUOMALAISET KOIRAKOT:

POHJ KVA FI KVA-B SE KVA NO KVA Svartalwen's Zaia Sonja, ohj. Jan-Erik Eriksson
Korven Akan Tuittu, ohj. Riitta Koivisto • FI MVA DK MVA-J DK MVA Sniffens Alppien Lumimies, ohj. Anu Mikkola

LAUANTAIN B-KOE

Tanskalainen B-koe on kylmän riistan koe. Tässä kokeessa riistoina käytettiin kyyhkysiiä maamarkkeerauksissa ja heinäorsoria vesimarkkeerauksessa. Maaohjausriistan oli fasaani. Markkeerausmatkat olivat 70-90 metriä. Kokeiden odotuspaikoilla oli laminoidut laput, joissa kerrottiin englanniksi, mitä rastilla tulee tapahtumaan, ja tuomari myös selitti rastin tehtävät. Kokeessa oli kaksi tanskalaista tuomaria, Hanne Sondenbroe sekä Gert William Knudsen.

B-koe on Tanskassa kilpailu eli se eroaa näin muiden Pohjoismaiden B-kokeista. Koetehtävät ovat rastimuotoisia eli tanskalainen B-koe muistuttaa enemmän working testiä kuin suomalaista NOME B-koetta. Kokeessa oli myös finaali kolmelle koirakolle, jotka kilpailivat kokeen voitosta ja sertifikaatista. Tanskan voittajaluokan kokeessa ei anneta tuloksia, vaan koiria ”vain” sijoitetaan ja kokeessa voidaan myös jakaa yksi tai useampi SA. Voittajalle, jolle annetaan SA, annetaan myös sertifikaatti. Kolmella sertillä valioituua käyttövalioksi. Koe käydään yleensä parikokeena ja sehän tarkoittaa sitä, että vuoroaan odottavan koiran tulee olla rauhallinen ja hiljaa passissa A-kokeen tapaan, eli toisen koirakon vieressä sen suorittaessa tehtävää.

KOKEEN KULKU – 1. RASTI

Tuomari haki koirakot odotuspaikalta, jossa koirilta otettiin hihnat pois. Odotuspaikalla oli kyltti, jossa selostettiin tehtävien kulku ja tuomari myös kertoi tehtävistä. Koirakot seurasivat noin 200 metriä tuomarin molemmin puolin suorituspaikalle. Koirakko, jolla oli pienempi numero, aloitti tehtävät. Koirakolle heitettiin laukausten kera kaksoismarkkeeraus ylämäkeen, korkean kasvillisuuden sekaan melko kapealle sektorille, josta tuomarin määräyksen mukaan piti ensin hakea ensimmäiseksi heitetty ja sen jälkeen noudettiin toisena heitetty markkeeraus, joka oli heitetty hieman pidemmälle kuin ensimmäinen. Moni koira halusi hakea viimeiseksi heitetyn ensin, joten tehtävässä ohjattiin koiria jonkin verran. Tämän jälkeen tuli toiselle koirakolle samalta lähetyspaikalta ns. ”two and a half”. Eli ensin heitettiin kaksoismarkkeeraus noin 45 astetta oikealle edellisestä markkeerauksesta, myös ylämäkeen (tällä kertaa maasto ei ollut niin peitteinen). Kun koira oli noutanut ensimmäiseksi heitetyn, jonka tuomari oli määrännyt noudettavaksi ensin, otettiin koira sivulle

katsomaan vielä kolmas markkeeraus, joka heitettiin samaan paikkaan kuin juuri äsken noudettu markkeeraus. Tästä tulee nimitys ”two and a half”. Tämän jälkeen koirakko nouti kaksi jäljellä olevaa markkeerausta. Sitten koirakot vaihtoivat paikkaa eli molemmat koirakot tekivät molemmat tehtävät.

2. RASTI

Samaan tapaan kuin ensimmäisellä rastilla, tuli kakkosrastillakin tuomari hakemaan koirakon. Hihna riisuttiin koiralta ja sen piti seurata ohjaajan vierellä tuomarin kulkiessa takana n. 80 metrin matka suorituspaikalle. Tällä rastilla oli kiertävät tehtävät ja siinä myös käytettiin ensimmäisen ja viimeisen koiran parina ns. nollakoira eli koira, jota ei arvosteltu kokeessa. Koirakon tullessa suorituspaikalle kertoi tuomari tehtävien kulun. Edellinen koirakko oli siellä myös odottamassa.

Ensimmäinen tehtävä oli sokko-ohjaus, johon tuli häiriömarkkeeraus. Ohjausmatka oli n. 120 metriä pusikkoisen/peitteisen solan yli ylämäkeen melko matalaan kasvillisuuteen, vasemmalle puolelle jäi vesialue. Avustaja oli ohjauspaikkaan nähden vähän alempana rinteessä ja hän ampui laukauksen ohjauksen suuntaan. Sitten hän liikkui ripeästi vasemmalle, ampui uudelleen ja heitti häiriömarkkeerauksen, joka jäi erittäin hyvin näkyviin (valkoinen kyyhkynen). Ohjaustehtävää ei lähdettykään suorittamaan heti, vaan ensin odotettiin, että suorituspaikalla ollut edellinen koira selvitti kakkosmarkkeerauksen! Kakkosmarkkeeraus tapahtui vesialueella siten, että ensimmäinen heitto tehtiin jonkinlaisella laukaisimella, joka ”rängkätti” ja heitti riistan veteen. Itse pudotuspaikka ei näkynyt lähetyspaikalle, ainoastaan heiton kaari. Toinen markkeerausheitto tuli tästä oikealle vastarannalle, pienen lahdenpohjukan toiselle puolelle. Ampuja oli koirakosta viistosti vasemmalla vähän matkan päässä alempana rinteessä, toki hyvin näkyvissä. Jälleen piti noutaa ensimmäisenä heitetty riista ensin ja vastarannalle tullut pudotus haluttiin noudettavan vettä pitkin, ei maitse kiertämällä. Kun markkeeraustehtävä oli suoritettu, sai toinen koirakko aloittaa ohjaustehtävän. Tässähän olivat häiriöitä nyt ihan riittävästi: se varsinainen näkyviin jäänyt häiriöheitto (joka toki sekoitti vähän myös markkeerausta suorittavaa koira!) sekä äsken tulleet toisen koiran markkeeraukset!

Rasti 2. Kuvassa kokeen tuomarit Gert William Knudsen ja Hanne Sondenbroe. Ohjausriistan paikka on merkitty kuvaan oranssilla nuolella, häiriöriista heitettiin valkoisen nuolen osoittamaan kohtaan. Kuvan vasemmalla reunassa näkyy avustaja, joka heitti kakkosmarkkeerauksen jälkimmäisen riistan vihreän nuolen kohdalle, ensimmäisen heiton pudotuspaikka ei näy kuvassa. Lähetyspaikka ohjaukselle oli tuomareista vähän oikealle ja hieman alempana rinteessä, markkeerauksen lähetyspaikalle siirryttiin siitä muutama metri vasemmalle. Kuva Tanja Blindbæk Olsen.

Suoritettuaan ohjauksen (häiriömarkkeerausta ei noudettu) siirtyi koirakko muutaman metrin päähän markkeerauspaikalle odottamaan, että tuomari haki paikalle seuraavan koirakon ohjaustehtävää suoritamaan.

FINAALI

Finaaliin pääsi kolme koiraa, yksi ruotsalainen, yksi norjalainen ja yksi tanskalainen. Tehtävänä oli walk up ja ohjattu haku. Koirakot lähtivät liikkeelle ja kohta ampuja ampui kaksi laukausta oikealle takaviistoon pensaikkoon. Walk up jatkui uudelleen vähän matkaa ja tuli kaksi laukausta lisää, nyt etuviistoon oikealle pensaikkoon. Vielä pieni matka eteenpäin ja ammuttiin jälleen kaksi laukausta vasemmalle puolelle pienen kukkulan suuntaan. Ensimmäinen koira lähetettiin etsimään damia kukkulan tyveltä ja heti sen perään toinen koira sieltä, mihin keskimmaiset laukaukset ammuttiin, ja kolmas

koira ensimmäisten laukausten suunnasta. Sitä mukaa, kun dameja palautui ohjaajille, he laittoivat koiransa seuraavalle alueelle hakuun. Näin siis jokainen koira nouti yhden damin kultakin alueelta.

B-kokeen (Nordic Cup) voittaja julkistettiin lauantai-iltana ja voitajaksi suoriutui ruotsalainen narttu Il Sano's Corvette, ohj. Malin Andersson. Koira palkittiin myös sertifikaatilla. Kaksi muuta sijoitettua koirakkoa olivat: tanskalainen Skattkammaren Trapper John/Henrik Adersen sekä norjalainen Isatorpets Waternut/Bjarne Holm. Tuomarit palkitsivat kokeen parhaasta ohjauksesta Kari Halla-ahon Aaltosen eli Blackpicks Hurriganen.

*Tekstit: Raija Gärding, Riitta Hynninen ja Kari Halla-aho
Kuvat: Karen Lisager/Kalivetphotography ja Tanja Olsen*

SUNNUNTAIN JOUKKUEKISA

Joukkuekisa käytiin WT-kokeena kansainvälisen IWT-kisan säännöillä. Joukkuekisan voitti ylivoimaisesti Norjan joukkue 1.

1. RASTI:

Drive, jossa kolme markkeerausta kolmion muotoon, pellon keskelle ja kumpaankin reunaan. Kauimmainen keskellä oleva 70-80 m päässä ja reunoissa olevat 60-70 m lähetyspaikasta. Heitot heitettiin niin, että heittäjä käveli oikealta vasemmalle ja heitti ensin oikealle puolelle, sitten keskelle taakseen ja lopuksi vasempaan reunaan, johon jäi myös seisomaan. Tällä rastilla koirien noutojärjestyksen sai joukkue päättää itse. Driven noutojen välissä piti ottaa kuitenkin aina ohjaus, joka oli kaikille samalla alueella. Eetu otti ensin markkeerauksen ja nouti ensiksi heitetyn oikean puolimmaisen. Paha haki ensimmäisenä ohjauksen heittojen vasemmalta puolelta n. 90 asteen kulmassa niihin. Ohjaus oli korkean kummun laella, jossa oli pitkää heinää, matkaa n. 110m. Siru otti seuraavaksi vasemmanpuoleisen heiton, jonka jälkeen Eetu otti ohjauksen. Sitten Paha nouti keskimmaisen heiton ja Siru viimeisenä ohjauksen. Tästä rastista saimme hyvin pisteitä. Sirua jouduin vähän pyörittämään ohjausalueella, kun ei se meinannut saada viimeistä damia ylös. Pahalla ei ollut ihan tarkkaa mielikuvaa viimeisestä driven damista ja siinä myös Anu vähän ohjasi.

2. RASTI

Drive, jossa lähetyspaikka oli korkean maavallin päällä. Heittäjä lähti liikkeelle oikealta vasemmalle ja heitti neljä damia puolikaaren muotoon niin, että kolmen ensimmäisen välit olivat n. 40m, neljäs heitto tuli vasemmalle kolmantena heitetyn damin taakse. Noutomatkat eivät olleet pitkät, lyhin oikealle heitetty tuli n. 50 m päähän ja kauimmainen vasemmalle 70-80 m päähän. Kun nämä noudot oli haettu, heitettiin vielä kaksi ensimmäistä heittoa uudelleen, jotta kaikille koirille tuli kaksi noutoa. Tällä rastilla koirien noutojärjestys oli myös meidän päätettävissä.

Maasto oli tässä se juttu. Ensimmäinen rinne alas, sitten heinäistä rinnettä ylös, jonka jälkeen keskellä alkoi kynnetty kumpu, joka oli tosi hankala koirien ylittää. Oikeanpuoleiselle damille koira pääsi pitkäheinäistä rinnettä pitkin, toisena ja kolmantena heitetyle suoralla reitillä vei kynnetyn liisterimäisen maan yli ja neljäs, viimeisenä oleva oli kahden multakasan välissä olevan käytävän päässä niin, että koira kyllä pääsi sinne juoksemaan kovaa maata pitkin, mutta katosi näkyvistä vallin taa ennen kuin se oli damilla. Kaikki heitot ehkä viimeistä lukuun ottamatta tulivat tiheän pusikkaisen metsän reunaan jonne koira katosi näkyvistä heti sinne sisään mennessään. Lisäksi kolmen keskimmaisen heiton edessä oli kynnetty maavalli, jonka taakse koira

*Joukkuekisan 1. rasti. Ohjauspaikka on merkitty kuvaan.
Kuvassa Ruotsin 2. joukkue.*

katosi jo ennenkuin oli damilla saakka. Paha haki ensiksi heitetyn oikealta, se meni hyvin alueelle, mutta ei malttanut jäädä etsimään ja sitä jouduttiin hieman ohjaamaan. Eetu haki toisena heitetyn suht helposti ja Siru sai hakea kumman vaan kahdesta viimeksi heitetystä ja valitsi takimmaisen. Siru ei osannut oikein päättää kumman valitsisi vaan juoksi muutaman kerran lenkkiä peräkkäin olevien damien välillä ennen kuin päätyi viimeiselle. Tämän jälkeen Paha haki kolmantena heitetyn jälkeen hieman ohjattuna. Tämän jälkeen heitettiin uudestaan kaksi ensimmäistä damia. Eetu haki ensiksi heitetyn ja Siru toiseksi heitetyn. Eetu selvitti tehtävän hienosti, Siru ei meinannut millään uskoa, että sen dami on vallin oikeassa reunassa, vaan pyrki koko ajan sille, minkä oli meinannut ottaa aiemmin ja minkä Paha oli jo noutanut pois. Tämä oli vaikea tehtävä ainakin minulle, kun piti markkeerata monta pudotusta.

3. RASTI

Tällä rastilla tehtävinä olivat ohjaus ja haku. Paikka oli eräänlainen sola kahden harjanteen välissä. Solan pohjalla oli polku, jonka päässä oli ohjauspaikka (sama alue kaikille). Hakualueet olivat molemmin puolin polkua jyrkillä, pusikkoisilla rinteillä. Tuomari Christian Brix Søndergaard selosti tehtävien kulun huolellisesti. Joukkue sai keskenään päättää, missä järjestyksessä rastin tehtävät aloitetaan.

Hakualueet olivat melko pienet (kapeat, mutta pitkät) ja ohjauspaikka oli heti niiden takana. Hakualueiden lähimmät damit olivat vain muutaman metrin päässä linjasta/polusta, jota pitkin koirat etenivät ohjaukselle. Ohjausmatka oli n. 120 m, koira katosi näkyvistä, kun se meni alueelle. Koiran ollessa haussa se kannatti pitää näkyvissä. Oikeanpuoleinen koira aloitti ohjauksella. Sitten keskimäinen koira laitettiin oikealle hakuun, jonka jälkeen vasemmanpuoleinen koira kävi hakemassa vasemmalta hausta damin. Sitten vuorot vaihtuivat: keskimäinen koira suoritti ohjauksen, vasemmanpuoleinen koira laitettiin hakuun oikealle puolelle ja oikeanpuoleinen koira vasemmalle hakuun. Lopuksi vielä lähetettiin vasemmanpuoleinen koira ohjaukselle, oikeanpuoleinen koira oikealle hakuun ja keskimäinen koira vasemmalle. Näin siis jokainen koira teki vuorollaan ohjauksen sekä nouti damin molemmilta hakualueilta. Pisteitä oli jaossa kutsu koiraa kohden ohjauksesta maksimissaan 20 ja kummastakin hakudamista 10 eli yhteensä 40 pistettä. Joukkuekisassa jokaisen rastin tuomari valitsi oman suosikkinsa, judges choicen. Kolmosrastin tuomarin Christian Brix Søndergaardin valinta oli Eetu, Golden Reed's Black Sparrowhawk.

<- Rasti 3. Kuvassa näkyy hyvin kolmosrastin maastoa: kapea sola, jota pitkin koira eteni ohjaukselle. Solan päässä erottuu tummana pensaikko, jonka takana ohjausdamit olivat. Hakualueet olivat molemmin puolin rinteessä, oikealla puolella maasto oli peitteisempää kuin vasemmalla. Kuva Pirjo Tahvola.

4. RASTI

Nelosrastilla oli tehtävänä walk up, jossa tuli yhteensä kuusi pitkää ykkösmarkkeerausta. Maastona oli pitkän mallinen ja eteenpäin kapeeneva peltoalue, joka rajoittui molemmin puolin metsään. Profiiltaan maasto oli hieman kumpuilevaa. Markkeeraukset tulivat pellon kapeimmalle osiolla vuoronperään pellon vasempaan ja oikeaan reunaan. Markkeerauspaikat oli suunniteltu niin, että koirat joutuivat toista markkeerausta hakiessaan ylittämään toisen koiran edellisen markkeerauspaikan. Kauimmaisista markkeerauksista koirat näkivät vain heiton kaaren.

<- Rasti 4. Walk up -tehtävä. Kari Halla-aho lähettää Aaltosen noutamaan damia.

5. RASTI

Viidennen rastin tehtäväkokonaisuus oli suhteellisen yksinkertainen, mutta maasto lisäsi rastin vaikeusastetta. Koirakot asettuivat noin 10 metrin päähän tulvavedellä täyttyneen vanhan sorakuopan vesirajasta. Vettä oli useassa kohdassa koiraa ehkä juuri ja juuri selkään asti, mikä teki tehtävien suorittamisesta raskasta, koska koira ei voinut uida matalassa vedessä vaan se joutui kahlamaan samalla kun sen tassut tuskin ulottuivat pohjaan saakka. Vastakkaisella rannalla oli kapea ruohikkoinen rantakaistale, jossa ampuja ja heittäjä liikkuvat, ja heti heidän takanaan maasto muuttui tiheäksi pusikkoksi. Jokainen koira suoritti sekä markkeeraus- että ohjaustehtävän. Markkeeraukset heitettiin vastarannalla 10-15 metrin päähän rannasta kolmeen

eri paikkaan tiheään pensaikkoon. Lähetyspaikalta viistosti vasemmalle veden poikki oli ohjausalue, jossa oli kolme ohjausdamia, kätettyä n. 10 cm korkeaan heinikkoon.

Rastilla koirat tekivät vuorotellen markkeerauksen ja ohjauksen. Kun yksi koira oli vielä vedessä palauttamassa noutoa, seuraava koira lähetettiin tehtävään niin, että koirat ohittivat toisensa vedessä. Ensimmäiseksi heitettiin ykkösmarkkeeraus, jolle koira nro 1 lähetettiin. Kun se oli palauttamassa noutoa, koira nro 2 lähetettiin ohjaukselle. Kun kakkonen oli palauttamassa ohjausriistaa, heitettiin uusi markkeeraus koiralle nro 3 jne.

Tämä oli viikonlopun viimeinen rasti ja monesta koirasta huomasivat selvästi, että ne olivat jo väsyneitä. Paitsi että markkeerausalue veti koiria puoleensa, moni koirista halusi myös oikaista lyhintä mahdollista reittiä pois vedestä kuivalle maalle. Useimmissa ohjauksissa ohjaaja joutui päästämään koiran maihin markkeerausalueen kohdalla ja sen jälkeen ohjaamaan sen vasemmalle kapeaa rantakaistaletta pitkin, mikä jo itsessään oli haastavaa, koska koirat ajautuivat siitä helposti hakuun pitkin rannan tiheää pensaikkaa. Saadakseen hyvät pisteet tämän tyyppiseltä rastilta koiralta vaadittiin markkeerauksissa hyvää nenäkäyttöä peitteisessä maastossa. Samalla koiran piti uidesa pystyä keskittymään omaan linjaansa kohti markkeerausaluetta vastaan tulevasta toisesta koirasta häiriintymättä.

Rasti oli tyyppillinen esimerkki siitä, miten maastoa voi hyödyntää tehtävän vaikeuttamisessa. Pelkästään maalla suoritettuna vastaavat tehtävät olisivat olleet koirille huomattavasti helpompia.

Rastien kuvauksien kirjoittajat: Riitta Koivisto, Riitta Hynninen, Jan-Erik Eriksson ja Kari Halla-aho. Käännös Anu Numminen.

Joukkuekilpailun tulokset:

- Norja1 506 p.
- Ruotsi1 458 p.
- Norja2 457 p.
- Suomi 2 427 p.

Voittajajoukkueen koirakot:

- Heidi Kvan & NJCH Waternuts Balvenie
- Jonna Vassbotn & NUCH SEUCH NCH Simon Says Honey I'm Home
- Jostein Siring & Waternuts Hit it Big

Tanskan flattikerhon sivuilta löytyy lisää kuvia ja tuloksia: www.flatcoat.dk/nordisk-mesterskab-2021

Myös kisan omalta facebook-sivulta löytyy paljon kuvia ja videoita sekä tietoa: www.facebook.com/groups/609147083797996

A-KOE EGEBJERGÅRDISSA

Flattien Pohjoismaiden yksilömestaruudesta miteltiin A-kokeessa Præstøssä paikallisen metsästysseurueen kauden avaavassa lintujahdissa. Kokeen arvostelivat P A Norling Ruotsista ja Danny Fraser Tanskasta. Päivästä muodostui varsin pitkä ja mielenkiintoinen. Järjestäjille aiheuttivat päänvaivaa alueen linnut, jotka eivät lentäneet aivan edellisten vuosien tapaan. Kilpailijoille tämä tiesi pitkiä ja jännittäviä hetkiä rivissä ajoja seuraten ja noutovuoroa odottaen.

Tämän vuoden A-kokeeseen Suomen edustajiksi valikoituivat Jan-Erik Eriksson ja Sonja (Swartalwen's Zaia Sonja), Riitta Koivisto ja Siru (Korven Akan Tuittu) sekä allekirjoittanut ja Paha (Sniffens Alppien Lumimies). Jannella ja Sonjalla on yhteistä menestyksekkästä A-koehistoriaa jo useamman vuoden ja sertiin verran. Pahan kanssa olemme startanneet viisi vuotta aiemmin Tanskan edellisessä PM-kokeessa (ei tulosta) sekä kaksi vuotta sitten Tanskassa avoimen luokan A-kokeessa (AVO A1-tulos). Riitalla ja Sirulla A-koe oli ihka ensimmäinen laatuaan. Muista Pohjoismaista oli mukana 3 koirakoa kustakin.

Perjantai-illan arvonnassa saimme numerot Paha 3, Sonja 5 ja Siru 8. Paha ja Sonja aloittivat Danny Fraserin ryhmässä ja Siru P A Norlingin ryhmässä. Ennen jahdin alkua seurueelle kerrottiin, että pääasiallista riistaa ovat sorsat, fasaanit ja kyyhkyt sekä haittalinnut. Kisajännityksen hetki hetkeltä noustessa hiivimme ensimmäiseen ajoon hipihiljaa, etteivät linnut karkaisi ennen aikojaan. Ajosta muodostui pitkä ja lintuja lensi melko rauhalliseen tahtiin ampuijen sektoriin. Tässä ajossa Pahan ja minun tehoton työ ohjatussa fasaaninoutoyrityksessä lopetti kokeen osaltamme. Kahden muun kokeessa noutoa yrittäneen koirakon ja tuomarin jälkeen saimme etsiä ko. lintua kokeen ulkopuolella, mutta sitä ei koskaan löytynyt...

Seuraava ajo oli samoin pitkä ja tempoltaan verkkainen. Tässä ajossa Jannen ja Sonjan kisa päättyi koiran itsepäisyyteen; Sonja perkasi pikkutarkasti näkemänsä pudotuksen aluetta, vaikka silminnäkijöiden mukaan lintu oli jatkanut matkaa jalkamiehenä. Valitettavasti Janne epäonnistui yrityksessä irrottaa koira markkeerausalueelta ja ohjata se seuraavaan tiheikköön etsimään lintua.

Kuva 1. Koeväki siirtymässä ensimmäiseen ajoon hiljaisuuden vallitessa ja jännityksen noustessa.

Toisessa ryhmässä Riitta ja Siru pääsivät avaamaan A-kokeiden noutotilinsä suorilla markkeerauksilla. Kahden ensimmäisen ajon maasto oli vaihtelevaa niin korkeuserojen kuin kasvillisuudenkin osalta, oikein hienoa tanskalaista linnustusmaastoa sorsakosteikkoineen, niittyineen ja piikkipusikkoineen.

Kuva 2. Siru (Korven Akan Tuittu) palauttaa upealla vauhdilla ja tyylillä!

Lyhyen juomatauon jälkeen jatkettiin kolmanteen ajoon. Tähän ajoon koirakot vaihtoivat toiselle tuomarille. Myös maastotyyppi vaihtui metsäsaarekkeiden ympäröimään aukeaan oraspeltoon. Ajoketju sai aikaan tilanteita aiempia ajoja tiheämmällä tahdilla. Koirakot pääsivät näyttämään markkeeraustaitojaan ja ajon päätyttyä kerättiin loput pudotukset ohjattuina noutoina. Riitta ja Siru saivat myös kolmannen noutonsa ajon aikana. Neljännen noudon kohdalla haparointi ajon jälkeisessä ohjaustehtävässä maksoi parivaljakolle jatkon kisassa, vaikka lintu lopulta talteen tulikin. Kokonaisuutena upea suoritus ensikertalaisilta! Tämän jälkeen oli lounastauon vuoro.

Lounaan jälkeen kisassa jatkoivat Ruotsin Zebulons Lalla Rhook ja Katarina Lilja sekä Starflats Astra ja Camilla Jakobsen, Tanskan Skattkammarens Maxwell Klinger ja Preben Jörgensen sekä Norjan Waternuts Balvenie ja Heidi Kvan. Neljännen ajon jälkeen kaikki olivat edelleen kisassa mukana. Ajossa kisasta jo pudonneet koirakot osallistuivat seuraavaan ajoketjuun ja saimme Pahan kanssa ajettua ampumasektoriin lehtokurpan, jonka noudossa Tanskan edustaja eye wipesi kaksi ruotsalaista. Lintuja ei kuitenkaan saatu ammuttua riittävästi, jotta kahden jäljellä olevan koirakon noudot olisivat tulleet täyteen. Heidän osaltaan koe jatkui vielä walk up:lla, jossa ei siinäkään ennen illan hämärää saatu riittävä määrä tiputuksia. Koska kokeen parhaiden suoritus jäi kesken, ei kokeessa jaettu virallisia tuloksia. Tuomarit kuitenkin sijoittivat kaksi parasta koiraa. Pohjoismaiden yksilömestariksi vuonna 2021 julistettiin viikonlopun päätävässä palkintojenjakoseremoniassa Waternuts Balvenie ja Heidi Kvan. Lämpimät onnittelet hienolle parivaljakolle!

Haluan osaltani kiittää yhdistystämme koematkan tukemisesta ja koko Suomen joukkuetta hienosta tsempistä ja hyvästä yhteishengestä kisaviikonlopun aikana!

- Anu Mikkola

Tuomari Danny Fraser, ylitoimitsija Øivind Kaas-Larsen, Riitta Koivisto, Katarina Lilja ja Camilla Jakobsen lounaan jälkeiseen ajoon ryhmittäytymässä.

NOME-VALMENNUSRENGAS VUODELLE 2022

©Juho Pajari

Renkaaseen haetaan koiran tulosten ja vapaamuotoisen hakemuksen perusteella viimeistään 23.1.2022. Valinnat tekee NOME-toimikunta. Hakulomake: www.flatti.net/toiminta/nome-valmennusrenkas-2022 Tiedustelut: pitkajarvi.heli@gmail.com

TÄHÄN MENESSÄ VARMISTUNEET KOULUTUKSET:

5.-6.3.2022 Mäntsälä
Jori Saastamoinen ja Riitta Väisänen
(Kahden päivän koulutus kaikille)

26.3.2022 Korpilahti, Pasi Pöppönen
(Kokeneempien ryhmä)

27.3.2022 Korpilahti, Esa Valkonen
(Nuorten koirien ryhmä)

23.- 24.4.2022 Orivesi
Tarja Tuhola ja Maija Haltsonen
(Kahden päivän koulutus kaikille)

18.-19.6.2022 Ylivieska
Vesa Turunen ja Jarmo Vaarala
(Kahden päivän koulutus kaikille)

VALMENNUSRENKAAN TAVOITTEET:

Valmennusrenkaaseen etsitään erittäin motivoituneita ihmisiä, jotka haluavat päästä etenemään flattinsa kanssa, saada hyviä tuloksia, päästä huipulle ja jopa kansainväliselle tasolle saakka. Tavoitteena on myös, että nähtäisiin flatteja edustusjoukkueissa ja saataisiin uusia käyttövalioita. Huipulle pääseminen vaatii työtä ja perusasioiden on oltava kunnossa, siksi valmennusrenkas panostaa myös nuoriin koiriin.

TASOVAATIMUKSET:

Nuorten koirien rengas:

Tasovaatimuksena vähintään NOU1.

Jotta valmennusrenkaasta saa enemmän irti, perusasioiden on oltava kunnossa. Koiran tulee osata seurata ja pysyä paikoillaan ilman hihnaa. Perusnouto ja luoksetulo on kunnossa.

Kokeneiden koirien rengas:

Tasovaatimuksena vähintään oikeus kilpailla avoimessa luokassa NOME-B:ssä ja/tai WT-kokeissa.

On tärkeää, että perustelet hyvin miksi juuri sinun tulisi päästä renkaaseen. Valinnat tapahtuvat hakemusten perusteella. Kerro, mitkä ovat koirasi vahvuudet ja missä asioissa tarvitsette apua. Nuorten koirien renkaan hakemuksessa arvioi tarkemmin koiriasi perusasioita: seuraamista, paikalla oloa, perusnoutoa ja luoksetuloa sekä pillikuuliaisuutta.

MITEN VALMENNUSRENGAS TOIMII?

Valmennusrenkaan koulutukset järjestetään osallistujille omakustennehintaan niin, että kouluttajien kulut peittyvät. Hinta on n. 10-40€ per koulutus. Tarkka hinta ilmoitetaan lähempänä koulutusta. Oletus on, että valmennusrinkiläiset osallistuivat mahdollisimman moneen koulutuspäivään, mutta mukaan voi hakea vaikka ei pääsisikään kaikkiin tapahtumiin. Molempien rinkiläisten koulutuksia voi toinen ryhmä tulla seuraamaan. Kumpikin ryhmä tarvitsee myös avustajia. Kumpaankin ryhmään otetaan myös varalle koiria, joten sairastumisen tai juoksun sattuessa saadaan ryhmät täyteen. Jos saat paikan ja myöhemmin käy ilmi, ettei pääsekään kaikkiin koulutuksiin, ilmoitathan siitä mahdollisimman aikaisin.

MEJÄ-MESTARUUTTA METSÄSTÄMÄSSÄ

Mestaruusluokassa kolmanneksi sijoittui FlattsHappy Lovergirl ja Markku Kastepohja, toiseksi Huntsars Endless Love ja Timo Pelkonen ja voittajaksi Goofytroop's Secret Love ja Liisa Keränen. Tuomarina Jyri Salmi.

Suomen Sileäkarvaiset noutajat ry:n mejä-mestaruus järjestettiin tänä syksynä Kaakkois-Suomessa Miehikkälän Muurikkalassa 29.8.2021. Kokeen puuhahenkilönä ja monen toimen vastaavana hääräsi Heli Siikonen, joka järjesti oikein sujuvan ja hyväntuulisen kokeen. Voittajaluokan mestaruuskokeen arvosteli Jyri Salmi ja avoimen luokan Hirvipää-tittelin tuomari Anu Härkönen.

TURISTINA ITÄRAJAN TUNTUMASSA

Koe järjestettiin aivan Venäjän rajan tuntumassa. Vaalimaan raja-asmalle ei ollut kuin muutama kilometri matkaa. Kokeen keskuspaikkana oli Muurikkalan Erä ry:n metsästysseuran maja ja maastot sijaitsivat majan läheisyydessä. Valtakunnan rajalle ei kauimmista maastoista ole montakaan kilometriä, joten monelle länsirannikon ihmiselle kokemus oli varmaan hieman eksootinen. Vaaraa Venäjän puolelle eksymisestä ei kuitenkaan ollut, sillä kokeen järjestelyt ja ohjeistukset olivat sen verran selkeät, että Suomen puolella pysyttiin oikein hyvin.

Maastot olivat mestaruuskokeelle todella upeat. Metsä oli paikoitellen suorastaan puistomaista. Mukavan tasaisessa ja matalassa pohjakasvillisuudessa kasvoi mäntyjä sopivasti siellä täällä. Koemaastot olivat sopivasti hieman vaihtelevia ja tarjosivat kauniin

katsauksen kaakkoissuomalaiseen luontoon. Lauantain jälkitalkoot sujuivatkin hyvässä hengessä, leppoisassa seurassa, mukavassa maastossa ja vieläpä erittäin hyvässä säässä. Jälkitalkoiden jälkeen oli oikein hyvä fiilis valmistautua seuraavan päivän kokeeseen.

KAMPPAILU MESTARUUDESTA YLENSÄ TIUKKAA TAISTOA

Vuosina 2019 ja 2020 mejä-mestariksi on järjestänyt Virpi Peltosen ja Markku Kastepohjan omistama Flatts Happy Lovergirl 'Rita'. Taitava ja osaava jäljestäjä, joka on urallaan saavuttanut erinomaisia pistetuloja. 2021 oli Ritan ja Markun neljäs mejäkausi ja samalla neljäs kerta flattien mejämestaruudesta. "Tänä vuonna Rita järjesti minulle jännittäviä tilanteita jäljestyksessä antaen toisille koirille enemmän mahdollisuuksia. Katkokulmalla Rita pyöri pitkään väärällä puolella, tiimalasissa ei ollut paljoa, jos yhtään hiek-

kaa kun veretyksen jatko löytyi. Kaadollakin Rita meni kahden metrin päästä sorkan ohi, mutta älysi kuitenkin palata. Yhden makuun Rita ohitti kahden metrin päästä." toteaa Markku suorituksen jälkeen. Tämä riitti 42 pisteeseen ja tällä Rita sijoittui tänä vuonna mestaruudessa kolmanneksi.

Kahtena edeltävänä vuonna Liisa Keräsen omistama Goofytroop's Secret Love 'Heila' on jäänyt mestaruustaistelussa niukasti kakkoseksi. Mestaruus onkin viime vuosina ollut tiukka vääntö näiden kahden koiran eli Ritan ja Heilan välillä. Tänä vuonna toiselle sijalle ylsi hienoilla pisteillä Elina Kokon ja Timo Pelkosen Huntstars Endless Love 'Onni', joka tarjosi kovan vastuksen kaikille muille osallistujille. Onni hävisi mestaruuden vain pisteellä voittajalle, joten ensi vuonna nähdään varmasti myös tiukkaa vääntöä voittajaluokan kärjessä.

Kokeessa leivottiin myös yksi jälkivalio. JVA-tittelin saavutti Heli Siikosen omistama Metsävirnan Blue Windflower 'Villa'. Onnittelut Villalle ja omistajalle!

HIRVIPÄÄ-TITTELI

METSÄVIRNAN STORMWIND WILLETILLE

Hirvipää-tittelin eli avoimen luokan mestaruuden tänä vuonna saavutti Heli Siikosen Metsävirnan Stormwind Willet 'Piippo'. Piippo on nuori uros, jolla on ura vasta aluillaan. Tämä nuori lahjakas flatti tulee varmasti tulevaisuudessa haastamaan vanhoja konkareita mejässä. Ehkäpä jo ensi vuonna mestaruudessa?

Avoimen luokan mestaruudesta oli kilvoittelemassa neljä sileäkarvaista noutajaa. Mukana oli aivan ensikertalaisiakin osallistujia. Kokeessa nähtiin hienoja onnistumisia ja kaikki avoimen luokan flatit saivat tuloksen. Jospa tästä porukasta nähdään osallistujia myös ensi kesän kokeissa.

On hienoa, että flatit näyttävät osaamistaan myös mejän avoimessa luokassa. Joinakin vuosina avoimen luokan flatteja on ollut mukana osallistumassa jopa enemmän kuin yksi tuomariryhmällinen. Toivottavasti ensi vuonna nähdään paljon uusia flatteja ja flattiharrastajia myös mejä-mestaruudessa kilpaillemassa avoimen luokan Hirvipää-tittelistä.

SURKEELLA TAVATAAN ELOKUUSSA 2022

Ensi vuoden mejä-mestaruudesta kampaillaan Keski-Suomessa Jyväskylän Korpilahden Surkeella elokuun viimeisenä viikonloppuna. Kokeen keskuspaikka on sama kuin missä kesäleirikin järjestetään. Mejä-toimikunta toivottaa kaikki flattimejällijät, niin vanhat kuin uudetkin, rohkeasti

mukaan mestaruuskokeeseen. Järjestön 40v juhlavuoden kunniaksi toivomme runsasta osallistumista mestaruuskokeeseen.

Flatti on hieno ja osaava jäljestäjä ja rotuna se ansaitsee arvokkaan mestaruuskokeen. Helille isot kiitokset tämän vuoden onnistuneen ja upean kokeen järjestämisestä.

Avoimen luokan Hirvipää-tittelin voitti Heli Siikosen Metsävirnan Stormwind Willet "Piippo". Tuomarina Anu Härkönen.

Tulokset, MEJÄ-MESTARUUS 29.8.2021, MIEHIEKÄLÄ

Voittajaluokka

1.	Mejä-mestari 2021 Goofytroop's Secret Love	Liisa Keränen	VOI1, 46 p.
2.	Huntstars Endless Love	Elina Kokko ja Timo Pelkonen	VOI1, 45 p.
3.	Flatts Happy Lovergirl	Virpi Peltonen ja Markku Kastepohja	VOI1, 42 p.
4.	Metsävirnan Blue Windflower	Heli Siikonen	VOI1, 42 p.
5.	Korven Akan Hemuli	Anu Hulkkonen ja Arttu Pulkkinen	VOI1, 41 p.
6.	Hulavuoren Crazy About Hunting	Katja Kuosmanen	VOI3, 26 p.
7.	Metsävirnan Silver Foxglove	Anu Hulkkonen ja Arttu Pulkkinen	VOI0

Avoim luokka

1.	Hirvipää 2021 Metsävirnan Stormwind Willet	Heli Siikonen	AVO1, 48 p.
2.	Noblemate Snowman	Heidi Toivari	AVO1, 47 p.
3.	Morrini Chance Meeting	Päivi Ahlgren	AVO2, 35 p.
4.	Heilurihännän Carlow	Pihla Pavas	AVO3, 25 p.

'Olemme kuulleet puhuttavan MEJÄ-hengestä. Mistä oikein on kyse? Ammoin katkokulman suohon uponneen ikämiestuomarin MEJÄ-kansan kiusaksi maan päälle vetelehtimään jääneestä sielusta, vai mistä?'

Metsästyskoirien jäljestämiskokeet (MEJÄ) ovat noutajaharrastajien keskuudessa hyvin suosittu koemuoto. Ylivoimaisesti eniten MEJÄ-startteja kirjataan vuosittain noutajille ja noutajista eniten labradorinnoutajille. MEJÄä harrastavat kuitenkin muutkin rodut ja koemuoto onkin avoin kaiken rotuisille, Suomen Kennelliiton rekisteröimille koirille. Mikä sitten saa meidät harrastajat lähtemään mukaan tähän melko työlääksi tituleerattuun lajiin ja liittymään osaksi MEJÄ-perhettä? Olemme myös kuulleet puhuttavan MEJÄ-hengestä. Mistä oikein on kyse? Ammoin katkokulman suohon uponneen ikä-miestuomarin MEJÄ-kansan kiusaksi maan päälle vetelehtimään jääneestä sielusta, vai mistä?

MEJÄ-HENKI

— KANTAVA PERINNE

MEJÄ RANTAUTUI SUOMEEN 1955

Metsästyskoirien jäljestämiskokeet rantautuivat Suomeen vuonna 1955, alun perin Mäyräkoirakerhon tuodessa koemuodon Saksasta. Koemuodon alkuperäinen tarkoitus on läpi vuosien ja vuosikymmenten pysynyt samana: tarkoitus on selvittää koiran kyky seurata vahingoittuneen riistaeläimen verijälkeä maastossa, jotta haavoittunut riistaeläin voidaan mahdollisimman nopeasti paikallistaa ja lopettaa ja näin päästää kärsimyksistään. Kokeen luonne on siis metsästyksellinen ja erityisesti loukkaantuneiden luonnon eläinten kunnioittavaan kohteluun perustuva. Tärkeintä on siis saada haavoittunut eläin paikallistettua, eikä siitä voi kilpailla. Nimensä mukaisesti metsästyskoirien jäljestämiskoe on koe – ei kilpailu.

Suomen Noutajakoira järjestö järjesti ensimmäisen MEJÄ-kokeensa vuonna 1968. Meillä noutajaväellä on ollut suuri onni, että meillä on ollut aina omia tuomareita, jo 1960-luvulta lähtien. Noutajaharrastajat ovat olleet aina avarakatseisia ja halukkaita kouluttautumaan. 1970-luvun lopulla ja 1980-luvulla noutajaharrastajien parista kouluttautui toistakymmentä MEJÄ tuomaria. Nämä koulutetut tuomarit toimivat asiantuntijoina kerhoilloissa, kursseilla ja koulutuksissa. Ja kun tuomareita oli eri puolilta Suomea, harrastajille löytyi koulutusapua joka paikassa. MEJÄssä onkin läpi vuosien ja vuosikymmenten kulkenut perinne, jonka ydinajatuksena on muiden lajin harrastajien pyyteetön auttaminen ja opastaminen jäljestämiskokeen saloihin – se kuuluisa MEJÄ-henki.

TYÖLÄS KOEMUOTO

MEJÄ on aikaa vievä ja moneen muuhun lajiin verrattuna erittäin työläs koemuoto. Kaikki kokeeseen osallistujat ovat velvolli-

sia osallistumaan jälkitalkoiisiin, koejäljen tekeminen saattaa erityisesti vasta-alkajaa jännittää tai jopa pelottaa. Aloittelijoita ei kuitenkaan koskaan lähetetä metsään jäljentekoon yksin, vaan aina kokeneen MEJÄ-harrastajan pariin. Parhaan opin saakin, kun kokenut harrastaja opastaa kädestä pitäen maastossa ja neuvoo yksityiskohtaisesti jäljenteon niksit. MEJÄssä uudet harrastajat otetaan lämpimästi ja avosylin vastaan, eikä ketään koskaan jätetä yksin puurtamaan. Tarvitaan apua sitten keittiössä tai peräkärryn peruuttamisessa, aina löytyy apua – koska MEJÄ-henki.

TULOSTEN KUULEMINEN YHDESSÄ ON PERINNE

Muiden auttaminen ei MEJÄ-harrastajien keskuudessa jää vain oman rodun piiriin, oman harrastuslajin kouluttamiseen tai vain MEJÄ-kokeiden järjestämiseen. Kuten muuan Rokka on todennut, ”Mis sie tarvit oikein hyvää miestä, mejä leiris siul on sel-lanen”. Järjestön kesäleirillä onkin usein kerätty apujoukkoja MEJÄ-leiristä, on kyseessä ollut sitten pop-up iltaohjelma, kalusteiden siirtely rakennuksesta toiseen, sähköistämisen tai rally-tokokisan järjestäminen. Aina on lähdetty kun on apua tarvittu. Koska se kuuluisa MEJÄ-henki.

Kilpailullisuuden lisääntymisessä koira-harrastuksissa on vaaransa ja liiallinen kilpailullisuus muuttaa kokeiden henkeä vääriseen suuntaan. Korkeaviriteinen kilpailuhenki voi saada esiin yksilöistä ei toivottuja piirteitä, jotka eivät sovi kokeen henkeen – MEJÄ-henkeen. Perinteisesti MEJÄssä keräännytään koepäivän lopuksi yhteen ja kuunnellaan tuomareiden arvostelut jokaisesta koirasta. Sen lisäksi, että tämä perinne kunnioittaa kaikkien osallistujien kokeen eteen tekemää työtä, se on myös

Nimensä mukaisesti metsästyskoirien jäljestämiskoe on koe – ei kilpailu.

MEJÄssä onkin läpi vuosien ja vuosikymmenten kulkenut perinne, jonka ydinajatuksena on muiden lajin harrastajien pyyteetön auttaminen ja opastaminen jäljestämiskokeen saloihin – se kuuluisa MEJÄ henki.

koulutuksellinen tapahtuma. Jokainen osallistuja pääsee kuulemaan, mitä kullakin jäljellä on tapahtunut ja miten kyseinen koira on ratkaissut mahdollisia jäljellä eteen tulleita ongelmia ja kuinka eri tapahtumat tuomarin näkökulmasta on arvosteltu. Koirien hyvistä suorituksista iloitaan koko porukalla, karvoihin katsomatta ja toisaalta myös epäonnistuneita suorituksia myötäeletään samalla intensiteetillä.

Kouluttautuminen, koulutuksellisuus on kulkenut mukana MEJÄ-harrastamisessa aina, heti lajin alkukhetistä alkaen. Ylituomarikoulutuksessa painotetaan tuomareiden koulutusvelvollisuutta harrastajiin nähden ja tätä samaa ajatusta vyyrytetään eteenpäin koetoimitsijoille, osallistujille ja kaikille harrastajille.

MEJÄ-kokeessa vietetään paljon aikaa yhdessä, eikä ole tavatonta, että siellä solmitaan elinikäisiä ihmissuhteita. Oikeasti elinikäisiä, riippumatta siitä minä vuonna kukakin on syntynyt tai minkä rotuinen koira kullakin on. Tätä kaikkea on MEJÄ-henki, joka elää edelleen järjestöissä ja sen MEJÄ-toimikunnassa uusien tuomareiden, koetoimitsijoiden ja harrastajien kautta.

FLATTIEN TOKOMESTARUUS JA TREENIPÄIVÄ ASIKKALASSA

Filurin Magpie & Pipa Pärssinen saivat ykköstuloksen ja täten 'Allista' tuli tokomestari. Samalla Alli sai kolmannen ykkösen EVL:stä ja FI TVA -tittelin!

Tokomestaruuskoe suunniteltiin alun perin pidettäväksi huhtikuussa Asikkalassa, mutta koronatilanteen pahennuttua se jouduttiin perumaan. Uusi ajankohta oli sitten lokakuun alussa Asikkalassa. Tuomarina kokeessa oli Pernilla Tallberg. Pientä jännitystä järjestelyporukassa aiheutti se, kun alkuperäisen liikkeenohjaajan koira sairastui perjantaina ja joutui päivystykseen. Perjantai-iltana menikin liikkeenohjaajien hankkimisessa, mikä onneksi onnistui ja täten koe päästiin pitämään normaalisti.

Kokeeseen oli aluksi ilmoittautunut reilusti yli 10 flattia, mutta monenlaista sattumusta tuli matkan varrelle ja täten kokeeseen osallistui lopulta viisi flattia. Yhteensä koiria oli mukana 18.

FLATTITULOKSIA

Alokasluokassa mukana oli yksi flatti, Flat Power Friend Like A Diamond ohjaajanaan Marianne Forsell. Heille ensimmäinen koe ja heti hyvä ykköstulos, 187,5 pistettä. Avoimessa luokassa mukana oli myös yksi flatti, Toffedreams For Gold And Rust Tiina Rasin kanssa. Heille tuli muutamia nollia, joten pisteet eivät ihan riittäneet tulokseen. Voittajaluokassa mukana oli Filurin Myrtle Maija Valtosen kanssa. He tekivät hienoja liikkeitä, vaan sitten myös epäonnisia nollia, joten ei tällä kertaa tulosta.

Erikoisvoittajaluokassa oli mukana kaksi flattia. Näistä tuoreen FI TVA -tittelin lunastanut Morrini Falls of Dee & Heidi Siipo tekivät kivan tasaisen suorituksen jääden hitusen alle ykköstuloksen. Toinen yrittäjä, Filurin Magpie & Pipa Pärssinen saivat pisteitä kasaan ykköstuloksen verran ja täten "Allista" tuli tokomestari. Samalla Alli sai kolmannen ykkösen EVL:stä ja täten FI TVA-titteli heillekin. Merkilläpantavaa on se, että tänä vuonna pitemmän tauon jälkeen flatteihin saatiin kaksi uutta tottelevaisuusvaliota!

TREENIPÄIVÄ SUNNUNTAINA

Sunnuntaina sitten harjoiteltiin tokoa. Mukana oli hitusen yli 10 ohjaajaa koirineen. Koulutus sisälsi yksilöharjoituksia, joissa osateki kokeenomaisia harjoituksia kun taas osateki harjoitteli yksittäisiä liikkeitä tai häiriöitä. Yhteisesti tehtiin paikallaoloa ja häiriöharjoituksia, joissa useampi koira työskenteli kentällä yhtä aikaa ja koirien piti keskittyä vain oman ohjaajansa käskyihin. Porukassa ehdittiin myös katsoa joitakin tiettyjä liikkeitä, esim. ruutuun lähettämistä.

Koirat olivat kaikki innokkaita työskentelemään ja ohjaajilla motivaatiota opettaa asioita. Mukana oli kaikenikäisiä ja -tasoisia koiria ja harjoitukset säädettiin koiran tason mukaisesti. Kaikki olivat varsin potentiaalisia tokokoiria, joten edelleen flattiin

tulevaisuus tokossa näyttää hyvältä. Etenkin alemmat luokat eli alokas- ja avoin luokka sisältävät hyvin selkeitä tehtäviä ja varmasti ne pystyy opettamaan flatille kuin flatille. Koulutuspäiviin ovat aina olleet tervetulleita kaikenlaiset flatit omistajineen, vaikka olisi ihan alkeissa ja vasta suunnittelisi mahdollista tokouraa.

Vastikään FI TVA -tittelin lunastanut Morrini Falls of Dee & Heidi Siipo tekivät mestaruuskokeessa kivan tasaisen suorituksen jääden hitusen alle ykköstuloksen.

SEURAAVA TOKOMESTARUUS ON JO SUUNNITeltu
Asikkalaan 23.4.2022 ja koulutuspäivä seuraavalle päivälle.
KANNATTAA LAITTAa kalenteriin muistiin!

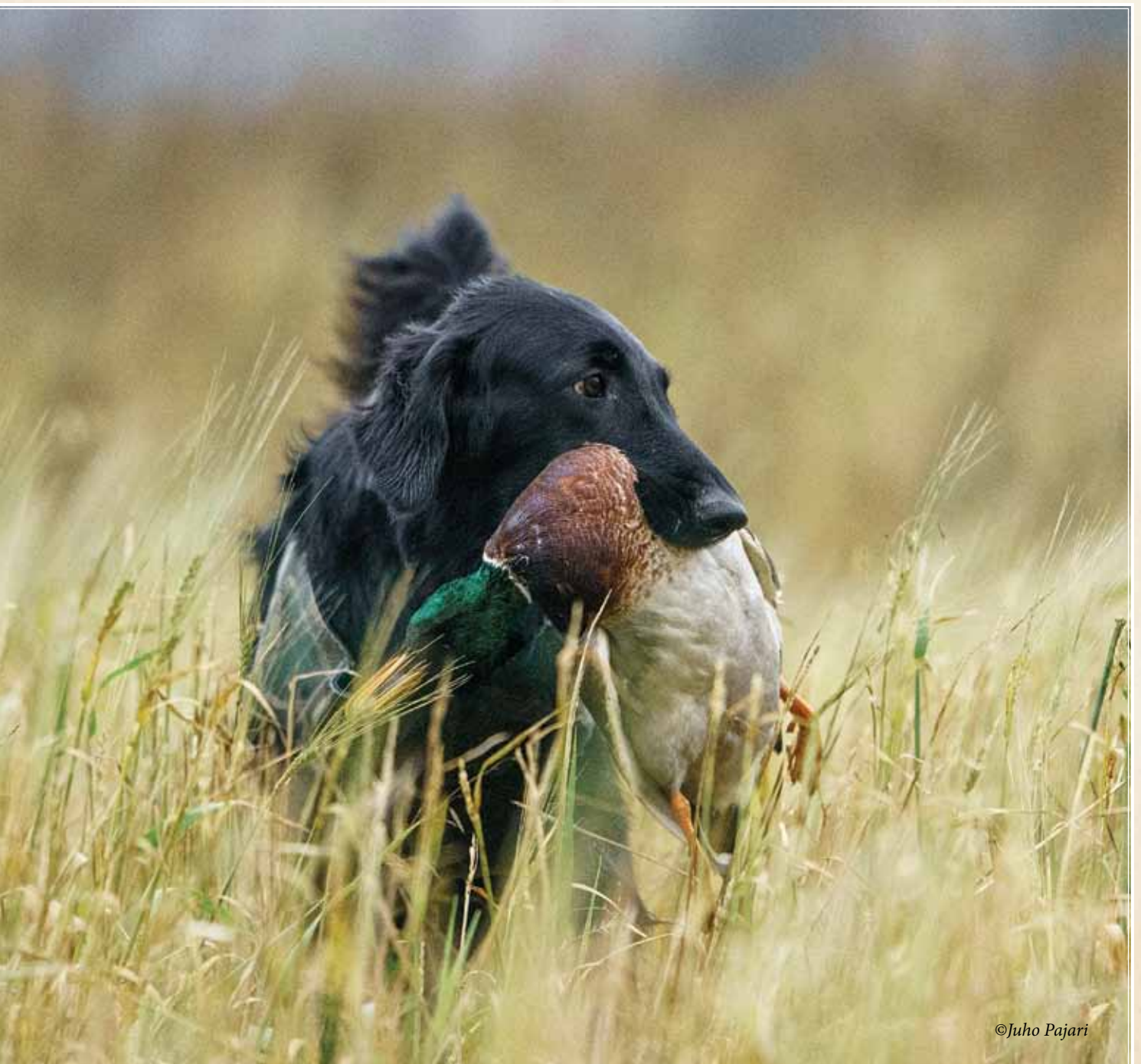

*Tokomestaruuskokeen
alokasluokassa hienosti kisasi
Flat Power Friend Like A Diamond
ohjaajanaan Marianne Forsell.
Heille ensimmäinen koe ja heti hyvä
ykköstulos, 187,5 pistettä ja
luokan paras flatti.*

(Työskentelevän) sileäkarvaisen noutajan tyyppi, rakenne ja tyyli, OSA 3 – INGEMAR BORELIUS

Saatat kysyä itseltäsi mitä tyyppillä ja rakenteella on tekemistä työskentelevän sileäkarvaisen noutajan kanssa. Onko pään muodolla, ilmeellä, ylälinjalla, raajoilla ja luustolla, rungon muodolla, hännän asennolla ja turkinlaadulla todella jotain merkitystä työskentelevälle noutajalle? Ja mitä metsästyskoiran tyyllillä on tekemistä tyyppin ja rakenteen kanssa? Olen vahvasti sitä mieltä, että ne kaikki liittyvät toisiinsa, mutta riippuen henkilökohtaisista mieltymyksistäsi tai kasvatustyösi tavoitteista katsot näitä asioita luultavasti hieman eri kulmista. Voisin kirjoittaa otsikon toisin ja kysyä mikä on haluttu tyyppi, rakenne ja tyyli työskentelevällä noutajalla? Juttusarjan aiemmat osat on julkaistu Flattiviestissä 2/2021 ja 3/2021.

©Juho Pajari

MITÄ MUUT AJATTELEVAT?

Koirarodut muodostavat perinteitä, joissa tyyppin ja rakenteen ihanteet periytyvät sukupolvelta toiselle. Kuten Stanley O'Neil selitti 1950-luvulla, brittiläinen rotumääritelmä antoi vain yleiset raamit rodulle ja oli peili kirjoittamisajankohtansa parhailla koirille. Ulkomuotoa muokkaavat kasvattajat, jotka ovat saaneet oppinsa kokeneemmilta kasvattajilta ja inspiraationsa omien aikojensa suurten voittajien roolimalleista sekä johtavilta kasvattajilta. Ulkomuototuomareilla on valtava vaikutus. Erikoistuomarit edistävät toivotavasti flattien rotumääritelmän ytimessä olevia ajattomia ihanteita työkoiran tyyppistä. Allrounderit, jotka arvostelevat useita rotuja, vaikka olisivatkin tietoisia näistä ihanteista, ovat taipuvaisia palkitsemaan useissa roduissa ryhmäkilpailuissa suosittuja ominaisuuksia, kuten soljuvaa askelta, raskasta, täydellisesti trimmattua turkkia, partaveitsen teräviä linjoja ja äärimmäisyyksiin vietyjä rotuominaisuuksia. Tämä on luultavasti suurin syy siihen, että monet rodut, jotka säännöllisesti kilpailevat ryhmä- ja BIS-tasolla, vähitellen muokkautuvat sellaisiksi, mitä alkuperäinen rotumääritelmä ei tarkoittanut.

Muutokset ajan kuluessa ovat vähäisiä, mutta on ilmeistä kaikille, jotka tutkivat koirien historiaa, että muutokset useimmissa roduissa ovat melko dramaattisia. Mutta vain muutamat kasvattajat tuntuvat katsovan taakseen ja miettävän, teimmeko oikein? Olivatko nämä muutokset rodun parhaaksi? Muutamat johtavat kasvattajat ovat yrittäneet muuttaa ajan myötä väistämättömältä vaikuttavia muutoksia kohti äärimmäisyyksiä, kuten koon kasvua, massan ja turkin lisääntymistä sekä mitä kutsun ”suoran linjan syndroomaksi”, missä koiran ihanteellinen rakenne on kuin piirretty viivottimella ja kynällä luonnon muovaamien loivien kaarien sijaan. Ja miksi suuri koko on monille tuomareille triggeri voittajia etsittäessä? Olen kuulut monien kokeneiden kasvattajien sanovan, että ihannekokoista urosta, 58-61cm, pidetään liian pienenä useimmissa näyttelyissä.

Tässä on yksi selkeä esimerkki kuinka muoti on muuttunut aikojen kuluessa. Mr. Chips (kuva vasemmalla) oli voitokas USA:ssa 1970-luvulla ja narttu (minulle tuntematon) on voittanut USA:ssa viime vuosina. Mutta miksi me lisäämme pituutta työskentelevään noutajaan?

Kun Flatcoated Retriever Society (Englannin rotuyhdistys) teki ensimmäisen rotumääritelmää selittävän julkaisun "Clarification of the Standard", Fenrivers Golden Rodin (oikealla) kuvaa käytettiin esittämään ihanteellista urosta, mutta uskon, että kommentti "puuttuu jaloutta" lisättiin. Uskon, että johtuu osittain kuvakulmasta, mutta joka tapauksessa se voisi olla hieman kevyempi, vaikkakin olen varma, että se oli sen ajan parhaan näköinen sileäkarvainen noutaja ja viisinkertainen sertivoittaja (CC) Cruftsissa. Poikansa Tongreen Sparrow Boy seurasi sitä huipulle ollen isäänsä jalompaa tyyppiä eikä ole epäilystä, etteikö sillä olisi monia muita koiria suurempi vaikutus nykyisiin näyttelyflatteihin. Kuvat: Ann Edman-Strander

temää selittävän julkaisun "Clarification of the Standard", Fenrivers Golden Rodin (oikealla) kuvaa käytettiin esittämään ihanteellista urosta, mutta uskon, että kommentti "puuttuu jaloutta" lisättiin. Uskon, että johtuu osittain kuvakulmasta, mutta joka tapauksessa se voisi olla hieman kevyempi, vaikkakin olen varma, että se oli sen ajan parhaan näköinen sileäkarvainen noutaja ja viisinkertainen sertivoittaja (CC) Cruftsissa. Poikansa Tongreen Sparrow Boy seurasi sitä huipulle ollen isäänsä jalompaa tyyppiä eikä ole epäilystä, etteikö sillä olisi monia muita koiria suurempi vaikutus nykyisiin näyttelyflatteihin. Kuvat: Ann Edman-Strander

Niinä varhaisina aikoina, kun tulin rodun pariin, tunnetut kasvattajat kuten Nancy Laughton, Amelia Jessel ja Read Flowers antoivat ajoittain asiantuntevia lausuntoja rodusta ohjeistuksena nuoremmille kasvattajille. Ei ole epäilystäkään, etteikö Britannian ulkopuolella USA-lainen kasvattaja Ed Atkins olisi käyttänyt muita kasvattajia enemmän aikaa ja vaivaa sukeltaakseen sileäkarvaisen noutajan historiaan. Muistan kuinka Nancy Laughton purnasi hieman, mutta olen varma, että hän oli myös innoissaan saadessaan Ed Atkinsonin pitkiä kirjeitä. Hän kyseli historiasta ja ilmaisi vahvoja mielipiteitä genetiikasta, minkä uskon olleen hänen erikoisalaansa. Minulla oli ilo olla melko tiiviissä kirjeenvaihdossa molempien kanssa ja olen aika varma, että Nancy joskus jupisi minunkin uteliaista kirjeistäni.

Epäilemättä Ed Atkinsilla oli suuri vaikutus USA:n flattimaailmalle muutaman viisaasti valitun brittituonnin kautta ja uskon, että hänen henkensä on USA:n yksityiskohtaisen rotumääritelmän takana. Yksi hänen päätaivoitteistaan oli etsiä ulkosiittoista verta, hän

oli luultavasti tietoisempi rotumme kapeasta geenipoolista kuin useimmat kasvattajat. Uskoakseni tärkeimpiä ulkosiittoja oli Forestholm Rufuksen ja Greenlane Jessin jälkeläiset, joista tuli iso osa sikäläisen flattikannan selkärankaa.

Epäilemättä Ed Atkinsilla oli enemmän syvälle luotaavaa tietoa rodusta kuin monilla kasvattajilla ympäri maailmaa ja päättäväisenä kasvattajana hänellä varmasti oli omat näkemyksensä latin rakenteesta. Kun Uuden Seelannin Noutajaklubi etsi ohjausta rodusta sileäkarvaisen noutajan vuosikirjaansa (Breed Supplement), vuonna 2006, he pyysivät Ed Atkinsia osallistumaan. Hän kirjoitti moniin työskentelevälle noutajalle elintärkeisiin näkökantoihin keskittyvän asiantuntevan kuvauksen, jota siteeraan tässä rotumääritelmää kommentoivilta osilta: (koko artikkeli on helpoin löydettävissä Flatcoated Retriever Societyn kotisivuilta kohdasta News/ Articles)

"Yksi asia, mikä erottaa laadukkaan sileäkarvaisen muista noutajista, on hyvin tunnusomaiset ja käytännölliset ääriviivat. Pää on pitkä ja kuiva ja riittävän vahva riistan kantamiseen. Se on yhdestä puusta veistetty, kallon ja kuono-osan välillä on vähäinen erottuvuus ja ne ovat yhtä pitkät. Otsapenger on vähäinen ja asteittainen, mutta laskeva kuononselkä tai collie-tyyppinen pää ovat epätyypillisiä. Pää liittyy vahvaan kaulaan, joka liittyy sulavasti koiran selkään. Tämä on tärkeää oikealle etuosalle ja saa selän vaikuttamaan neliömäiseltä, vaikka syvän ja vahvaan neliömäiseen lanneosaan liittyvän rintakehän kokonaisprofiili on pitkä (eturinnasta viimeisen kylkiluun päähän).

Eturinta on vain kohtalaisen leveä, mutta edestä tai sivusta katsottuna erottuu selkeä "kokka". Tämä "kokka" on fyysinen rakenne, eikä karvatukko. Lapaluu (säkan kärjestä

olkaniveleen), olkavarsi (olkanivelestä kyynärniveleen), ja kyynärvarsi (kyynärnivelestä ranteeseen) ovat kaikki suurin piirtein saman mittaisia ja lapaluu ja olkavarsi noin 90-asteen kulmassa toisiinsa nähden.

Tämä rakenne yhdessä pyöreiden hyvin kaareutuvien tassujen ja vahvojen, mutta laskevien, keskipituisten välikämmenten kanssa muodostavat iskunvaimennussysteemin, joka suojaa luustoa sekä sisäelimiä. Koiran seistessä n. 65% painosta on etuosalla ja liikkeessä etuosa vaimentaa yli 90% iskuista. Oikea etuosa mahdollistaa myös sulavan, maatavoittavan liikkeen; lukumäärällisesti vähempien askelten ottaminen minimoi rakenteeseen kohdistuvat iskut ja parantaa kestävyyttä ja jaksamista.

Sileäkarvaisen noutajan ylälinjan tulisi olla yleisesti ottaen tasainen, ei koskaan jyrkästi laskeva. Jos kaula on oikein asettunut ja lavat oikein taakse asettuneet, on sakan takana aina hyvin vähäinen, mutta havaittava painauma. Selän pehmeys tai neliömäistä pidempi lanneosa ovat vakavia virheitä ja rampauttavat kovaa työtä tekevän koiran melko nuorella iällä. Tässä suhteessa pystyt lavat, heikot tai pystyt välikämmenet, pehmeä selkä ja löysä lanneosa (open couplings) ovat työkoiralle yhtä rampauttavia kuin keskivaikeaa lonkkavika.

Sileäkarvaisen noutajan takaosan tulisi olla lihaksikas ja etuosan kanssa tasapainoisesti kulmautunut. Pohkeen (polvesta kintereeseen) tulisi olla pitkäkö (sama kuin reiden, lonkasta polveen), kintereen matala (lyhyt). Noutajalle ihanteellista on liikuttaa itseään eteenpäin käyttäen takaosaansa tehokkaana vipuvartena, ei työntävänä instrumenttina. Ylikulmautuneet koirat joutuvat työntämään jatkuvaan ylämäkeen tuhlaten jaksamiseen tarvittavaa energiaa ja aiheuttaen enemmän rasitusta lonkille ja selälle

Yhteenvetona sileäkarvainen noutaja on vahva, mutta elegantti keskikokoinen koira, jolla on massaa ja luustoa. Syvä, ennemmin kuin pyöreä rintakehä, jossa selkeä tylppäkärkisen kolmion muoto, jonka muodostavat tasainen selkä, syvä rintakehä, jossa selkeä ”kokka”, kaventuen kohti viimeistä kylkiluuta muodostaen vyötärön. Sileäkarvainen noutaja ei koskaan ole lyhyt, mutta ei myöskään liian pitkä. Rodun yleisvaikutelma on ”voimakas olematta kömpelö, jalo olematta hontelo”

Kaikki yritykset koiran tyyllittämiseksi tai muodon muuttamiseksi ajelemalla karvoja, parturoimalla tai pörröttämällä ym. ovat tuomittavia ja usein miten punainen lippu, joka vetää huomion siihen virheeseen, jota yritetään peitellä. Korvien, kaulan ja hap-

sujuen vähäinen siistiminen pitäisi olla ainoa tarvittava trimmaus.”

Kirjoitus on erinomainen kuvaus rotumääritelmän yksityiskohdista. On kuitenkin yksi kohta, jossa näen selvän riskin väärymmärryksille. Kun ihanteellista rungon profiilia kuvataan ”tylppäkärkinen kolmiona, joka kaventuu kohti viimeistä kylkiluuta” näen siinä helposti silloin tällöin esiintyviä ”härkämäisiä” uroksia, joilla on ylisuuret eturinnat, joilla ei ole mitään tekemistä tyyppillisen työskentelevän noutajan kanssa. Tiedän mitä sillä tarkoitetaan, kun katselen FCRSA:n (USA:n rotujärjestö) ”Opas sileäkarvaisen noutajaan” (Guide to the Flatcoated Retriever) julkaisussa esiintyviä kauniita piirroksia. Mutta sanan voima voi olla vahva ja ”tylppäkärkinen kolmio” kuvaus voi rohkaista sellaisten epätyypillisten koirien jalostamista, mitä tällä ilmauksella ei ole tarkoitettu.

Tyyppillisen flatin rintakehän muoto korostaa pituutta, ja sen syvin kohta on mieluummin kyynärpäiden takana kuin niiden välissä. Kohti lanneosaa rintakehä kaventuu hieman, mutta hyvin maltillisesti. ”Tylppäkärkisen kolmion” ihanne edistää helposti selkeää, mutta epätyypillistä setterimäisyyttä lyhyellä rintakehällä, raskaalla etuosalla ja taatusti erittäin epätoivotulla pitkällä lanneosalla. Tämä ei ole brittiläisen rotumääritelmän ihanteiden mukaista eikä sillä ole mitään tekemistä halutun työskentelevän noutajan tyyppin kanssa. Työskentelevän flatin näkökulmasta tämä on todella negatiivinen asia, jos se edistää liian raskaita etuosia, koska se voi johtaa ylimääräiseen painoon etuosassa ja sen seurauksena lisää luustoon kohdistuvaa rasitusta koiran juostessa nopeasti tai hypätessä.

Tämän sanottuani suosittelen kaikille rotuyhdistyksille ympäri maailmaa USA:n ”Guide to the Flatcoated Retriever”:n käyttämistä. Me olemme tänä päivänä melko kaukana noista ihanteista ja jos voisimme sopia yhteisestä dual purpose -noutajan rotumääritelmän tulkinnasta, voisimme helpommin jakaa jalostusmateriaalia yli rajojen.

BRITILÄISTEN ERIKOISTUOMAREIDEN AJATUKSIA ROTUMÄÄRITELMÄSTÄ

Joskus vuoden 2007 jälkeen Uuden Seelannin Kennelliitto pyysi Sileäkarvaisten noutajien yhdistystä vastaamaan muutamiin kysymyksiin rodusta liitettäväksi rodun vuosikirjaan (Breed Supplement). Kysymykset lähetettiin edelleen kuudelle brittiläiselle seniori erikoistuomarille, jotka kertoivat mielipiteensä flattien rakenteesta ja rodun nykytilasta.

Kuten aina, nämä tekstit tulee lukea sen ajan valossa kun ne on kirjoitettu, mutta ne ovat

vahva kannanotto näyttelyflattien säilyttämiseksi kaikin puolin työkoiratyypisenä. Siteeraan omasta mielestäni pääkohtia, jotka ovat enemmän tai vähemmän yhteisiä kaikille näille kokeneille tuomareille, mutta älä epäröi lukea koko artikkelia Flatcoated Retriever Societyn sivuilta kohdasta News/Articles. Valitut tuomarit olivat Jenny Bird, Becky Johnson, Brenda Phillips, Valerie Foss, Val Jones ja Maureen Scott

Jenny Bird

Yleisesti koirat ovat suurentuneet ja olemme kadottaneet tyyppin ja eheyden. Rodun tyyppi on hyvin epätasainen. Pää vaihtelevat ja todella klassinen pää on nykyään harvinainen. On vaikea löytää yli 20 koiran luokasta viittä, jotka täyttävät minun tulkintani rotumääritelmästä. Mainitsemani muutokset ovat tuhoisia rodulle. ”Keskikokoinen, työkoiratyypinen koira”. Se tulisi aina muistaa. Sileäkarvaisen noutajan ei pidä olla hohdokas. Flatin rakenne on ainutlaatuinen noutajista, sen tulee olla hieman pidempi kuin se on korkea. Mutta pituuden pitää tulla rintakehästä, eikä lanneosasta, ja meillä on nyt paljon koiria, jotka ovat pitkiä lanteesta.

Becky Johnson

Ei ole epäilystäkään, etteivätkö koirat ole muuttuneet. Pää on yleisesti ottaen paljon parempia – enää ei näe raskaita kaksiosaisia poskekkaita labradorin päitä niin kuin ennen. Koirat ovat lähes settereitä olemukseltaan – rungot ovat kapeita ja karva ohutta ja silkkistä. Tämä ei ole sitä, mitä rotumääritelmässä vaaditaan. Koirat ovat myös korkeampia. Loppujen lopuksi rakenne seuraa toiminnallisuutta. Rotumääritelmä kirjoitettiin koiran suoritus mielessä. Koirien tulee näyttää ja liikkua siten kuin ne pystyisivät tekemään työtä koko päivän ja mielestäni vuoden 1957 sääntömuutoksen jälkeen suuri osa ihmisistä on tyytynyt saamaan koiransa näyttelyvalioksi (SH CH) täysvalion (CH) sijaan. Jos et työskentele koirasi kanssa, et voi arvostaa sitä.

Muistan ajan, kun koirista vain pudisteltiin lika pois ja ne vietiin kehään trimmaamatta ja pesemättä. Read Flowers käytti veistä ylimääräisen karva poistamiseen ennen kehään esittäminen on yleisesti huippuluokkaa. Kuitenkin sanoisin että Pohjoismaista alkanut ja britteihin levinnyt kaulojen kyniminen pitäisi karsia heti alkuunsa. Se EI ole oikea tapa esittää flattia.

Brenda Phillips

Rotu on kehittynyt monin tavoin riippuen siitä mihin muoti on sitä vienyt. Rotu muuttui nopeasti kun riistanvartija omistajat/kasvattajat/tuomarit vähenivät erityisesti

Puolisisarukset, Reed Flowersin Fenrivers Golden Rod ja Colin Wellsin Wood Poppy jakamassa korkeimmat palkinnot näyttelyssä 1960-luvulla. Todella työkoiramaisia flatteja, kaksi aikansa upeimmista koirista ja erinomaisia roolimalleja työskentelevälle sileäkarvaiselle noutajalle.

80-luvulla. Sodan jälkeisistä vuosista uskon, että rotutyyppi on ollut paras 1970-luvun puolivälistä 1980-luvun loppuun sijoittuvilla vuosikymmenillä.

1980-luvulla Kennel Club modernisoi ja yhtenäisti kaikkia rotumääritelmiä. Sileäkarvainen noutaja menetti tärkeitä jalostus- ja arvostelukohtia. Ne olivat vain muutamia sanoja, mutta alkuperäisessä rotumääritelmässä ne kertoivat paljon. Yksi maailmanlaajuisista ongelmista on pitkä lanneosa (open couplings). Tämä tulee esille ylipitkissä koirissa, joilla on heikot selät ja huonot ylälinjat tai koirissa joilla on lyhyet tynnyrimäiset rintakehät ja ylipitkät lanneosat, näitä on vaikea havaita kehän reunalta, koska koirat voivat vaikuttaa tasapainoisilta. Valitettavasti nämä molemmat rakenteelliset virheet annetaan nykyään näyttelykehissä anteeksi tuomarien taholta.

Vanhassa rotumääritelmässä vaaditaan:

Etuosa: rinnan tulisi olla syvä ja kohtalaisen leveä, rintakehän muodon tulee sallia kynnärpäiden vapaa ja tasainen liike. Jalat ovat erittäin tärkeitä, etujalkojen tulee olla täysin suorat, luuston hyvälaatuista tassuihin asti ja täydessä turkissa jalkojen tulee olla hyvin hapsutetut.

Runko: etummaisten kylkiluiden tulee olla melko suorat, kaareutuen vähitellen rungon keskiosaa kohden mutta vähemmän kohden takaosaa. Pitkä lanne tulee tuomita säälimättä. Selän tulee olla lyhyt, neliömäinen ja kylkiluiden ulottua pitkälle taakse.

Takaosa: tulee olla lihaksikas. Polvi ei saa olla liian suora eikä liikaa taipunut, eikä koira saa olla pihtikinttuinen eikä myöskään liikkua liian leveästi takaa, itse asiassa sen tulee seistä ja liikkua suoraan jalkojensa ja tassujensa päällä joka suunnasta. Jaloissa tulee olla selkeä hapsutus.

Uskotteko, että tämän päivän näytteliasettajat todella ymmärtävät rotumääritelmää ja mitä he yrittävät tuottaa? Surullista, mutta eivät. En usko, että he yrittävät ymmärtää anatomiaa ja fysiologiaa koiran ulkokuoren alla, harvat ymmärtävät, että huono rakenne vaikuttaa heidän koiriensa kykyihin niin monella tavalla.

Meitä näyttelytuomareita neuvotaan nykyään Kennelliiton taholta ottamaan arvostelussa huomioon ”selkeät terveysseikat”. Minulle tämä pätee myös sileäkarvaisiin noutajiin; huonosti rakentuneet etuosat, vääjänmalliset rintakehät ja pitkät lanneosat, myös yli-

kulmautuneet tai heikosti kulmautuneet takaosat, kaikki nämä aiheuttavat ylimääräistä rasiutusta raajoille, selkärangalle ym.

Minun suurin huoleni tulevaisuuden flatteja koskien on rotutyyppi. Olen nähnyt niistä tulevan hyvin sähköviä mustia ja maksanvärisiä koiria, joilla valitettavasti on hyvin vähän tekemistä sen ainutlaatuisen noutajan kanssa, mitä niiden kuuluisi olla. Nykyään monet tuomarit ovat vaikkutuneita etenkin urosten runsaista ja prameista turkeista, jotka eivät ole rotumääritelmän mukaisia. Tulee aina muistaa että ne ovat ”KÄYTTÖKOIRAROTUISIA” ja tarvitsevat ”vedenpitävän takin” sekä jalkojen ja hännän hapsutuksen suojakseen.

Valery Jones

Viimeisen 20 vuoden aikana koirien rungon mittasuhteet ovat muuttuneet, eli sen sijaan että koirilla olisi pitkä, syvä rintakehä ja lyhyt lanne, suhteet ovat kääntyneet päinvastoin ja nyt nähdään koiria, joilla on lyhyt rintakehä ja pitkä lanne. En muista nähneeni sellaisia 20 vuotta sitten.

Yllämainittu on ilmiselvää haitta rodulle, koska rintakehä suojaa elintärkeitä elimiä, keuhkoja ja sydäntä, jotka tarvitsevat tilaa toimia tehokkaasti. Jos lyhennät rintakehää sen täytyy leventyä, jotta näille elimille olisi riittävästi tilaa. Tämän seurauksena flatti menettää jalon ulkomuotonsa ja tulee liian kompaktiksi ja oikea tyyppi kadotetaan.

Kammoan joissakin maissa muodissa olevaa kynittyä ulkomuotoa – kaulan karvoitus on siinä tarkoituksen vuoksi, suojaamassa koira sen työskennellessä risukoissa ja piikkipensaissa. Rotumääritelmän kirjoittajat yrittivät luoda liioittelemattoman koiran metsästyksessä käytettäväksi.

Maureen Scott

Flattien korkeus on kasvanut ja koiria, jotka ovat halutun kokoisia, pidetään pieninä. Meidän tulee muistaa, että flatti on keskikoinen koira ja että pitkä lanneosa on erittäin epätoivottava.

Olemme kadottamassa ihastuttavan yhdestä puusta veistetyyn päähän, jossa mantelin muotoiset silmät ja älykäs ilme, myös silmien väri on vaalentunut. Näemme enemmän leveitä kalloja, joissa vaaleat, pyöreät silmät, pystyjä lapoja ja suoraa olkavarsia.

Esittämisessä trendi tuntuu olevan erityisesti kaulan ja etuosan ylitrimmaaminen. Skandinaavit trimmaavat koiransa näin ja sitä kopioidaan täälläkin. Henkilökohtaisesti ranskaisiin liiallisesta trimmaamisesta briteissä, koska mielestäni se pilaa koiran ulkonäön.

MITÄ YHDISTYKSET JULKAISEVAT?

Sileäkarvaisen noutajan rotumääritelmän kuvituksia eri kennelliitoista

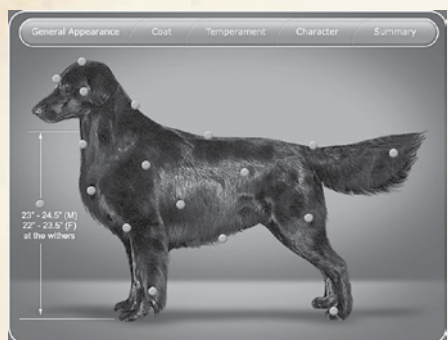
The (English) Kennel Club
Englannin (UK) kennelliitto

FCI (Kansainvälinen Kennelliitto)

American Kennel Club, AKC
USA:n kennelliitto

American Kennel Club, AKC
USA:n kennelliitto

Minulle edellä esitetyt kuvat ovat melko kaukana klassisen työskentelevän dual purpose sileäkarvaisen noutajan ääriviivoista. Englannin kennelliiton käyttämä kuva ei ole hassumpi, mutta 3 kolme muuta esittävät täysin epätyypillistä sileäkarvaista noutajaa ja niiden käyttö pitäisi vahvasti kyseenalaistaa vastuullisen rotuyhdistyksen toimesta.

Alla olevat kuvat ovat Flatcoated Retriever Society of American (FCRSA, amerikkalainen rotujärjestö) julkaisemia.

Nämä tyylliteltyt piirroksot rotumääritelmään on tehnyt FCRSA noin vuonna 2000. Molemmat vangitsevat erinomaisesti sileäkarvaisen noutajan jalon työkoiramaisen olemuksen. Ylemmässä kuvassa olevan sanotaan kuvaavan ihanteellisia mittasuhteita, mutta minulle ei ole epäilystäkään, etteikö alemmassa kuvassa oleva lyhyempi koira edustaisi klassisia työskentelevän flatin ääriviivoja ja koira, jolla on laukkaavan noutajan rakenne. Anteeksi, jos olen hieman kriittinen, mutta olisin arvostanut enemmän rintakehää, jonka syvin kohta on kyynärpäiden takana sekä sulavasti s-muotoista ylälinjaa.

TYÖSKENTELEVÄN NOUTAJAN TYYLI

Mitä tyyllillä on tekemistä tämän asian kanssa? Tyyli on epämääräinen termi, joka summaa noutajan antaman yleisvaikutelman sen työskennellessä. Se on hienostunutta käytöstä ihmisiä ja muita eläimiä kohtaan, se on sitä miten koira seuraa ohjaajaansa, se on käyttäytymistä kun pitää odottaa hiljaa, rentoutuneena mutta keskittyneenä ajon aikana, se on sitä, miten koira laukkaa kovalla vauhdilla niityllä suoraan markkeeraamal-

leen linnulle tai ohjaukselle tai etsii annetulta alueelta pienellä kuviolla häiritsemättä ampumatonta riistaa, se on sitä, miten se hyppää korkean aidan yli epäroimattä, se on spontaani ylösotto ja ammutun riistan halukas palauttaminen ohjaajalle.

Monet tyyliin liittyvät asiat ovat seurausta taitavasta koulutuksesta ja koiran omasta henkisestä kapasiteetista. Mutta suuri ja/tai painava koira ei esitä sitä intoa ja liikkeiden jaloutta mikä katsotaan noutajan hyväksi tyyliksi, olipa se tehokas työskentelijä tai ei. Pitkä selkä hankaloittaa noutajalta vaadittua riistan etsimistä lähietäisyydeltä ja saa aikaan setterimäisen vaikutelman. Raskas, epätasapainoinen ja etupainotteinen runko rajoittaa työskentelykapasiteettia ja kykyä laukata ja hypätä vauhdilla ja kestävästi. Noutajalta vaadittu positiivinen, halukas ja yhteistyökykyinen asenne tulee ilmi älykkäässä ja ”interaktiivisessa” ilmeessä, nopeissa reaktioissa pillille ja käsimerkeille sekä iloisessa, koiran työskennellessä jatkuvasti heiluvassa hännässä.

MUSTAN SETTERIN MYTTI

Mr. Wilson Stephens oli Britannian johtavan maaseutulehden ”The Fieldin” toimittaja ja 1951-77. Hän oli aktiivinen metsästäjä ja kasvatti voitokkaita noutajia ja spanieleita. Hän oli hyvin tunnettu varhaisessa flattimaailmassa kaikkien aikojen parhaimman työkoiran, kansainvälisen FT-valion Hartshorn Sorrelin, sekä muutamien muiden ensiluokkaisten 1960-luvun työkoirien, kasvattajana. Hänen kirjansa ”Gundog sense and sensibility” (vapaa suomennos: Lintukoiran aistit ja vaistot), joka julkaistiin alun perin 1982, on eräs parhaista niille, jotka haluavat ymmärtää perustavia motiiveja brittiläisten lintukoirarotujen takana. Se ei missään tapauksessa ole ohjekirja koiran kouluttamiseksi A:sta Z:taan, mutta se antaa syvällistä ymmärrystä brittiläisten lintukoiraarotujen ja niiden henkisten kykyjen eroavaisuuksista.

Kirjoittaessaan brittiläisistä noutajarouduista hän mainitsee, että ”kaukaiset esi-isät lyövät leimansa kaikkiin neljään rotuun. Suurempi osuus setterin verta flattien taustassa on sekä rodun vahvuus, että heikkous sekä juurisyy siihen, että labradorit valtasivat niiden paikan 80 vuotta sitten (= viime vuosisadan alussa) ja siihen että flatit ovat kolmannella sijalla metsätyskoe-rankingissa. Flatin nenä on todistettavissa herkimmäksi ja se vainuu asioita useita jaardeja ennen muita. Mutta mitä se tekee vainulla, jota häiritsee setteri esi-isiltä peritty kiihtymys ja vaistonvarainen tapa luottaa yrittämiseen, liikkeeseen ja energiaan ennemmin kuin vaivalloiseen perinpohjaisuuteen. Se luottaa mieluummin jalkoihinsa kuin aivoihinsa ja vaikkakin se on lyömätön riistan löytäjä, se kulkee pitkiä

matkoja maastossa löytääkseen riistaa. Tämä flateille tyyppillinen piirre kertoo meille jotain labradorien ja kultaisten arvosta.”

”Monien sukupolvien huolellinen jalostukseen ei poista tätä setterielementtiä sileäkarvaisten noutajien metsästystyylistä. Se on siellä kaikkien nähtävillä. Laaja hakukuvio tuulen mukana, toistuva ilmavainuinen haku, maaston ”lakaisu” tarkan ja vähitellen tiukentuvan hajun paikantamisen sijaan kaikki kertovat ilmavasta setterin työskentelystä. Kontrasti verrattuna labradoriin on paljastava. Labradori metsästää pieniä alueita maavainuisesti, nenä koko ajan alhaalla, ristiin rastiin aiemmin tutkimansa alueen yli ja jatkuvasti kääntyillen ja antaen näin liikkumalla itselleen hyödyn tuulesta eri kulumista. Jos tätä tapahtumaa katselee peitteettömässä maastossa, joka tarjoaa esteettömän näkävyyden, muodostuu väistämättä mielikuva. Mielikuva koirasta, joka ei työskentelekään kuivalla maalla, vaan uiden, kääntyillen ja pyörien etsiessään näkymätöntä kohdetta sameasta vedestä. Labradorin rooli ihmisen palveluksessa kauan sitten oli juuri se.”

”Labradorit ja kultaiset täytyy opettaa soveltamaan niiden lähellä tapahtuvan metsästyksen tekniikoita alueilla, missä kadonnut riista todennäköisimmin lymyää; lyhyesti sanotuna opettaa ne työskentelemään merkistä. Labradorien valmius tähän taitoon yksistään selittää niiden ylivalvan metsätyskokeissa. Se mahdollistaa niiden metsästyskyvyn käyttöönoton nopeasti ja tehokkaasti, ja riistan talteen saamisen häiritsemättä ampumatonta riistaa, jonka metsästysseurue haluaa hoitaa myöhemmin. Flatin kouluttajan haaste on rajata etsintäalue, keskittyen alueille, missä siitä todennäköisesti on hyötyä. Hyvä kouluttaja onnistuu siinä, se on tehtävissä; ja kun se on tehty tuloksena on koira, jolla on poikkeuksellisia kykyjä.”

Wilson Stephens palaa myöhemmin flatteihin kirjoittaessaan riistanvartijoiden koirista ja toteaa tosiasian, että sileäkarvainen on ainakin ollut suosittu riistanvartijoiden koirana. Hän toteaa, että ”monet tuntemani vartijat käyttävät flatteja ajon aikana ajoketjussa ylösajavina koirina. Minun täytyy myöntää henkilökohtainen ennakkoluuloni, mutta en usko sileäkarvaisten noutajien olevan ihanteellisia tähän rooliin. Mitä on sanottu flattien setterimäisyydestä, tekee tässä työssä vaaditun lähellä tapahtuvan maavainuisen työskentelyn hyvin vaikeaksi ylläpitää. Toisaalta flatilla on samasta syystä arvokas ja hyödyllinen lisäominaisuus; jos sen annetaan, se osoittaa (seisoo) lähellä makaavat linnut ja pysyy uskollisena seisonnassa. Tämä pieni taito on erityisen hyödyllinen päivinä, jolloin ammutaan vai kukkoja, jolloin linnut löytyvät usein sananjalka-

rinteistä tai piiloutuneina kaatuneiden puiden alta kaukana lähimmästä aseesta. Seison ta antaa ampujalle aikaa päästä ampumaetäisyydelle riistasta.”

Kirjoitus on ilman muuta erinomainen ja osuva. Mutta olen varma, että tämä ei ole koko kuva ja eri linjat ovat varmasti erilaisia tyyliänsä. Wilson Stephens oli epäilemättä yksi tietävimmistä henkilöistä, mitä tulee eri lintukojarotuihin Britanniassa. Mutta kuten monet muutkin ”modernin” ajan kirjoittajat, hän on hieman juuttunut sitkeään myyttiin, jonka mukaan flatti on ”setterihybrid” toisin kuin ”puhdas” labradori. Setterisekoituksia flattien esi-isien kanssa tehtiin todennäköisesti hyvin varhaisessa vaiheessa noutajien historiaa, 1800-luvun alussa, samaan aikaan kun labadoreja sekoitettiin pointtereihin ja kultaisiin, jotka alunperin olivat keltaisia flatteja ja joihin ainakin kerran sekoitettiin keltaista vesispanieliä. Mutta jos ”kultainen” sileäkarvainen noutaja metsästää maavainuisesti, kuten todettiin aiemmin, mistä tämä tulee?

Eri noutajarotujen välinen jalostaminen oli melko yleistä vielä 1900-luvun ensimmäisellä puoliskolla, vaikkakin se pikkuhiljaa väheni, kunnes Englannin Kennelliitto kielsi sen 1970. Sileäkarvaisia noutajia käytettiin labradorilinjoissa. Käyttölinjaisilla labadoreilla oli suuri vaikutus työskenteleviin flatteihin ja kultaisiin. Olen aiemmin kertonut tosi tarinan sileäkarvainen/labradori risteytyksestä Pewcroft Plaquesta (s. 1939), joka oli yksi tärkeimmistä modernin sileäkarvaisen noutajan kantanartuista ja jolla oli valtava vaikutus vahvimpiin työlinjoihin. Joten, on ilmeistä, että flattienkin DNA:ssa on saatavilla ”maavainua”

Mutta epäilemättä monet flattit työskentelevät setterimäisesti, laajalla haulilla ja ilmavainuisesti. Korkeampi ja pidempi koira työskentelee varmasti laajemmissa kaarissa ja korkeammalla nenällä. Muistan pitäneeni koiraa nimeltä Hovhills Tornadoman jonkin aikaa 1970-luvun lopulla. Sen omisti ystäväni, joka oli tehnyt siitä kaksoisvalion, hyvä ja järkensä työskentelijä. Mutta muistan sen työskentelytyylin olleen täysin erilainen kuin meidän oman kaksoisvaliomme Tittien. Tittie, joka oli pienempi ja lyhyempi, mutta silti jalo sileäkarvainen noutaja (hyvän tyyppinen, jolle Nancy Laughton ja Colin Wells antoivat sertifikaatin) haravoi maastoa ja seurasi hajuja labradorimaisen pienellä alueella, kun Tornadoman haravoi setterimäisesti juosten melko suurten maa-alueiden yli joka kierroksella. Se oli Tonggreen Sparrow Boyn lapsenlapsi ja muistutti sitä paljon ulkonäöltään. Melko suuri koira, jolla oli pitkä selkä, minkä uskon selittävän hänen työskentelykuviotaan yhtä paljon kuin hänen aivonsa. Kun katsotaan Tittietä, se ei millään muotoa ollut ilmavainuinen mikä voi johtua siitä, että sen takana oli ainakin 14 linjaa, jotka johtivat labradori/flatti risteytykseen Pewcroft Plaqueen ja useita linjoja, jotka johtivat risteyskoira Bibbyyn. Se oli eri tyyppinen flatti, enkä usko, että flatteja voidaan kuvata yleisesti ilmavainuisina. Mutta Tornadomanin esi-isät eivät olleet niin kaukana Tittiestä, joten olen varma, että erot johtuvat enemmän rakenteesta kuin aivoista.

Vaikka setterivaikutus on jossain taustalla lähes 200-vuoden takana historiassa, yhteinen historia labradorin kanssa on paljon vahvempi ja Cookin leikekirjojen mukaan flattia käytettiin varhaisiin käyttölinjaisiin labadoreihin ”pitämään nenä maassa”. Olen varma siitä, että metsästystyyliin vaikuttaa

Kuva alla vasemmalla: Kaksoisvalio Tittie. Pienehkö, lyhytrunkoinen narttu, joka metsästäessään oli maavainuinen

Oikealla: O’Flanagan Superman. Kaunis sileäkarvainen noutaja, joka epäilemättä oli saanut leimansa isoisältään Sparrow Boylta ja kolmelta sukupolvelta pitkiä koiria isänsä puolelta, kuten monet muutkin Sparrow Boyn jälkeläiset. Monessa mielessä roolimalli, mutta selän pituus ei ole ihanteellinen työskentelevälle flatille. (Kuva: Ann Edman-Strander)

paljon jalostus, kasvattajien valinnat sekä koiriemme sukutauluissa kertautuvat yksilöt. Edistämme sekä koiriemme aivotyöskentelyä että rakennetta jalostaessamme. Kun katsomme ruotsalaisten flattien selkärangan muodostaneiden koirien sukutauluja, ne olivat hyvin samankaltaisia kuin Tittien ja sen pentueveljen Laddien, joka oli Ragnhild Ulinin (Almanza) kantaakoira. Ja tietenkin, koirat niiden takana olivat kaikki brittiläisiä sileäkarvaisia noutajia.

TYILI KOOSTUU MONISTA ASIOISTA

Työskentelevän noutajan tyyli koostuu monista asioista. Se on ehdottomasti tapa työskennellä, se on sitä, miten koira liikkuu maastossa, kuinka se selviää raskaasti peitteisestä maastosta ja haastavista esteistä, se on sitä, miten nenää käytetään ja hajujälkeä seurataan, se on kehon kieltä, se on aulis reaktio kun pilliin puhalletaan, se on iloisesti heiluva häntä, jota käytetään tasapainotukseen sekä kertomaan että pudotuspaikka on lähellä, se on nopea ja tasapainoinen ylösotto ja nopea, suora ja halukas palautus ohjaajan eteen, se on sitä, miten nopeasti koira siirtää fokuksensa seuraavaan tehtävään, se on sitä, että koira on rento mutta tarkkaavainen seurattessaan tai istuessaan ajon aikana. Lyhyesti se on sitä, kuinka tehokas koira on suorittaessa tehtävänsä ”tuoda ruokaa pöytään”. Mutta sen lisäksi se on sitä, miten koira käyttäytyy ihmisjoukon keskellä tai muiden koirien kanssa, autossa, kennelissä tai kotona. Se on hyvien tapojen hienosäätöä joka on peräisin hyvästä yhdistelmästä ystävällisiä ja iloisia flatteja iloisesti heiluvine häntineen.

Sanana tyyli vetää yhteen kaikki ne hyvät ominaisuudet, mitä (työskentelevältä) noutajalta odotetaan. Mutta et voi saada haluttua tyyliä flatilta, jolla ei ole tarkkaavaista ja älykäästä ilmettä tyypillisissä, tummissa flatin silmissä. Etkä voi saada haluttua tyyliä koirasta, jolla ei ole jaloa ja voimakasta rakennetta, joka on keskikokoisella, lyhytlanteisella flatilla, joka ei kovin paljon eroa muista noutajaroduista ja joka on pienempi, lyhyempi ja kevyempi kuin keskiverto flatit nykyään.

MUUTAMA VIIMEINEN SANA SILEÄKARVAISEN NOUTAJAN RAKENTEESTA

Muistan varhaisen flattielämämme alussa 1970-luvulla, kun Nancy Laughton teki ensimmäisen ja ainoan vierailunsa Ruotsiin. Stina ja Olle Högstedt (Tryggs) olivat tuoneet Wood Manin ja Claverdon Fantasian ja inostivat Ruotsin Spanieli- ja Noutajakerhon kutsumaan Nancy'n arvostelemaan ensimmäisenä

Colin Wells omistamansa Claverdon Tawny Pipitin kanssa – Harvoilla, jos kellenkään kasvattajalla läpi sileäkarvaisen noutajan historian, on ollut yhtä suuri vaikutus rodun historiaan kuin Colin Wellsillä. Riistanvartijana (Belvoirin linnan päävartija) hän suosi pienempää ja lyhyempää sileäkarvaista, kuin mitä nykyään on muodissa ja ne taatusti olivat kauniita työskenteleviä flatteja.

mäisessä Mestaruus- ja noutajanäyttelyssä. Meidän ensimmäinen narttumme Tittie oli tuohon aikaan alkanut jo voittaa jonkin verran, olin lukenut Nancy Laughtonin upean kirjan, The Review of The Flatcoated Retriever (Katsaus Sileäkarvaisen noutajaan), emmekä halunneet menettää mahdollisuutta esittää koiraamme legendaariselle ladylle.

Haaste oli, että Tittiellä oli vakava haavainen ihotulehdus, todennäköisesti liiallisesta kiviä syömisestä. Sen selkeä oli ajeltu säkästä hännän tyveen ja iho näytti kipeältä kuunpinnalta. Mutta me olimme nuoria ja lapsellisia, halusimme saada jonkinlaisen laatuarvostelun ja menimme näyttelyyn, missä Rva Lillehöök (joka tuohon aikaan oli Ruotsin noutajamaailman grand old lady) kielsi meitä menemästä kehään, koska brittituomarit olivat tarkkoja turkeista. Mutta sihteerini välitti pyynnön Nancylle, joka heilautti kättään merkiksi, ettei hän välitä. Kaikki Ruotsin parhaat flatit olivat siellä mutta Tittie palkittiin vastakkaisen sukupuolen parhaana ja arvostelussa luki ”hyvä karva”. Nancy näki koiran kipeän ihon läpi ja se oli näyttelyiden alkuperäinen tarkoitus, eikö vain, tarkoitukseensa jalostetun työskentelevän noutajan, joka pystyi suorittamaan päivän työn, tarkastaminen.

Nykyään kukaan ei voi kieltää, etteivätkö näyttelyt ole kauneuskilpailuja, enkä minä välitä siitä. Mutta monet allrounderit etsivät äärimmäisyyksiä, kun näyttelykoirat tulevat enemmän ja enemmän samankaltaisiksi tyypiltään ja laadultaan. Tarpeeksi ei aina ole tarpeeksi näyttelymaailmassa. Koko kasvaa, selät ja kaulat pitenevät, rungot ja luusto tulevat raskaammiksi, maltillinen turkki, mikä oli ihanne klassisella flatilla, tulee runsaammaksi, päät pitenevät, tulevat jopa täyttyneemmiksi ja usein liian kapeiksi pilaten älykkään ilmeen. Näin on aina ollut useimmissa roduissa, mutta jos voisimme sanoa; tehdään flateista vähän pienempiä, vähän

kevyempiä, vähän lyhyempiä, vähän vähäturkkisempia ja vähän enemmän työkoira-tyyppisiä vaikuttaisimme varmasti rodun jakaantumiseen eri tyyppeihin ja edistäisimme tasaisemman dual purpose -flatin säilymistä.

Olen kirjoittanut tämän tekstin yrittäen löytää tieteellisen lähestymistavan, perustuen hyötynäkökohtiin ja vahvaan tietämykseen jonka ovat rakentaneet taitavat kasvattajasukupolvet, analysoiden yhtä ja ainoaa alkupeiristä rotumääritelmää katsottuna työskentelevän noutajan näkökulmasta.

Uskon, että rotumääritelmän ja sen tulkintojen tulisi olla ajattomia ja kokonaisvaltaisia eikä muuttua nykypäivän muodin mukaan, eikä eri näyttelytuomareiden, jotka etsivät tiettyjä ominaisuuksia arvostellessaan ryhmä- tai BIS-kilpailuissa, mielipiteiden mukaan. Uskon, että flattimaailman, yrittäessään pitää dual purpose ajatusta elossa, on otettava työskentelyominaisuudet huomioon, kun esittää kehän parhaimman näköistä työskentelevää noutajaa. Tehdessään niin jokaisen tuomarin tulisi olla tietoinen päätekeijöistä, joista koostuu tyylikäs työskentelevä noutaja, joka väsymättä laukkaa, jatkuvasti risteillen, ei ravaten yli niittyjen ja peltojen.

Kaikki artikkelia koskevat ajatukset tai kysymykset ovat tervetulleita osoitteeseen: ingemar@borelius.se

Ingemar Borelius on eräs Pohjoismaiden tunnetuimpia sileäkarvaisten asiantuntijoita. Hän sai vuonna 1971 ensimmäisen flattinsa, nartun Tittie, josta sittemmin tuli kaksoisvalio. Tästä alkoi myös pienimuotoinen kasvatus. Vuonna -77 Borelius oli yhdessä Bat Brulinin (Puhs) ja Stig Olssonin (Hovhills) kanssa perustamassa Ruotsin flattiklubia. 80-luvulla hän toimi flattiklubin puheenjohtajana sekä myöhemmin Ruotsin spanieli- ja noutajaklubin puheenjohtajana. Jo 70-luvulla Borelius toimi flattien jalostusneuvojana ja on sen jälkeen tutkinut noutajien historiaa, jalostusta ja käyttöä tutustumalla mm. Englannissa säilyneisiin lähteisiin. Hän on kaikkina näinä vuosina ollut tuottoisa ja arvostettu kirjoittaja, jonka erityisenä kohteena on työskentelevä sileäkarvainen. Hänen artikkeleitaan löytyy mm. sivustolta workingflatcoatedretriever.com.

SUOMEN SILEÄKARVAISET NOUTAJAT RY

40-vuotisjuhla

Paikka: Sannaisten kartano, Porvoo
Aika: lauantai 21.5.2022

Juhlat järjestetään erikoisnäyttelyn yhteydessä.

Yhteyshenkilö: Tanja Mattila, 044-9747414, tanja.flatdogs@gmail.com.
Lisää tietoa juhlista Flattiviestissä 1/2022.

Käyttäytymisen jalostustarkastus

Käyttäytymisen jalostustarkastus lienee vähiten tunnettu koirien luonteen ja käyttäytymisen testausmenetelmistä. Jalostustarkastus itsessään sisältää sekä ulkomuoto- että käyttäytymisosioiden, jotka voidaan suorittaa joko samalla kertaa, erikseen tai vain toisen osa-alueen osalta. Tällä hetkellä rotujärjestöt vastaavat näistä.

Käyttäytymisen jalostustarkastus poikkeaa MH-kuvauksesta ja luonnetestistä suurimaksi osaksi siten, että siinä tarkkaillaan koiran käyttäytymistä enemmän arkipäiväisissä tilanteissa. Tavoitteena on saada tietoa koirien käyttäytymisestä, joita voidaan sitten vertailla yleisesti koko rodun saamiin tuloksiin. Rotujärjestö luo omalle rodulleen ihanneprofiilin. Alaikäraja osallistumiselle on 24 kk. Koira voi saada tuloksen suoritettu (kaikki osiot suoritettu), hylätty (koira saa sellaisen arvion testissä, jonka rotujärjestö on luokitellut hylätyksi tai koira on esim. selkeästi aggressiivinen) tai keskeytetty.

TESTIN OSAT

Kaikissa testin osioissa edetään koiran reaktioiden ja käyttäytymisen tahtiin. Jos koira jossain vaiheessa ei halua tehdä jotain testin osaa tai se alkaa käyttäytyä aggressiivisesti tai pelätä, testiosassa ei välttämättä edetä pitemmälle ja testiosa loppuu siihen. Ohjeissa on tarkemmin määritelty testiavustajien toiminta ja missä vaiheessa nämä esim. eivät enää jatka toimintaansa.

Ihmisen kohtaaminen on ensimmäinen osa, jossa koiran kanssa ensin kohdataan passiivinen testiavustaja ja katsotaan koiran reaktiota tähän. Sitten koiran kanssa käydään pieni lenkki pois ja palataan takaisin testiavustajan luokse, jonka jälkeen avustaja ottaa kontaktia koiraan. Sitten avustaja yrittää houkutellessa koiran mukaansa tekemään pienen kävelylenkin.

Testi jatkuu **käsiteltävyydellä**, jossa koiran ohjaaja kiertää koiran kanssa taas pienen lenkin. Sen jälkeen koiran kanssa tullaan avustajan luokse ja tämä tutkii ja käsittelee koira.

Jahtaamisosassa koira on pitkässä liinassa. Avustaja heittää pallon ja koira päästetään pallon perään. Osassa katsotaan koiran toimintaa palloleikin suhteen: lähtekö se pallon perään, leikkiikö sillä jne.

Leikkiosuuden jälkeen seuraa 3 minuuttia kestävä **aktiivisuus/passiivisuusosa**. Siinä ohjaaja ja koira ovat paikoillaan 3 min. ajan ja koiran toimintaa tarkkaillaan (onko se levoton, rauhoittuuko jne.).

Vieras koira -osiossa tarkkaillaan koiran reaktioita, kun toinen koira kävelee n. 10 m päässä testattavan koiran ohi edestakaisin.

Epätavallisissa alustoissa on kaksi erilaista alustaa, joiden päälle koira ohjailaan omalla kulkusuunnalla kävelemään. Alustat ovat ritilä (esim. kompostiverkko) ja liukas alusta (esim. jonkinlainen muovi). Tässä tarkkaillaan sitä, meneekö koira alustalle ja miten se alustalla käyttäytyy.

Ihmisjoukko-osioissa koira kohtaa erilaisia ihmisiä. Ensin koirakko kulkee vastaantulijan ihmisjoukon välistä kahteen kertaan. Sitten tehdään sama uudelleen, mutta nyt ihmiset juoksevat. Seuraavaksi näillä ihmisillä on erilaisia asustuksia: kahdella avattu sateenvarjo ja kahdella pitkä takki ja hattu. Näiden jälkeen ihmiset asettuvat ympyrään koirakon ympärille. Ensin he ovat ympyrän kehällä, sitten siirtyvät lähemmäksi koirakkoa ja lopuksi kiertävät koirakon ympäri.

Viimeisin osio koskee ääniä ja koiran reaktioita niihin. Äänilähteet on sijoitettu testialueen kulmiin ja koiran kanssa kierretään reitti siten, että äänet osuvat koirakon kohdalle. Ensimmäinen ääni on vappupilli (tai vastaava), toinen lyönti vaimennetulla vasaran varrella kattilankanteen, kolmas sama, mutta kantta lyödään vasaralla ja neljäs akkuporakoneen käynnistäminen.

KOIRAN KÄYTTÄYTYMINEN

Jokaisessa testikohdassa on useampia vaihtoehtoja sille, miten koira voi käyttäytyä. Esim. ihmisen ensikohtaamisessa koiran käyttäytymistä on koodattu kirjainyhdistelmillä sekä sitten sanallisella käyttäytymisen kuvauksella. P-koodilla on merkitty pelkoon liittyvä käyttäytyminen, joka voi olla lievää huolestumista, alistuneisuutta tai rauhoittelua). A-koodi liittyy aggressiiviseen käyttäytymiseen. Näistä P- ja A-koodeista voimakkaimmat (esim. P3-P4 ja A3-A5) voivat olla hylkääviä tai ko. osion keskeyttäviä riippuen tilanteesta. Kun niiden kuvauksia lukee, liittyvät ne voimakkaisiin pelkoreaktioihin tai aggressiiviseen käyttäytymiseen. Joissakin osioissa on E-koodeja, jotka liittyvät ko. osion tekemättä jättämiseen.

Lopussa on ”Muut huomiot” -kohta, johon kirjataan koiran rohkeuden yleiskuva ja siinä tapahtuneita muutoksia. Lisäksi kirjataan, jos koiralla on toistuvaa vakavaan stressiin liittyvää tai stereotyyppistä käyttäytymistä, esim. hännän jahtaamista tai jatkuvaa merkikailua.

VERTAILU MUIHIN TESTEIHIN

Käyttäytymisen jalostustarkastuksessa pyritään välttämään sitä, että koira kohtaisi uhkaavaa käyttäytymistä ihmisen puolelta. Ihmisjoukko voi olla hieman erikoinen ja painostava, kun ihmiset ympäröivät koirakon eivätkä sen kummemmin puhuttele heitä. Jos koira alkaa väistää ihmisiä, ei ihmisjoukko-osioissa edetä pitemmälle eli testiosio pysäytetään esim. ympyrässä seisoviin ihmisiin. Tavoitteena ei ole siis tuottaa uhkaavaa käyttäytymistä ihmisten puolelta, vaan enemmän katsotaan sitä, miten koira käyttäytyy hieman erikoisissa ihmistilanteissa.

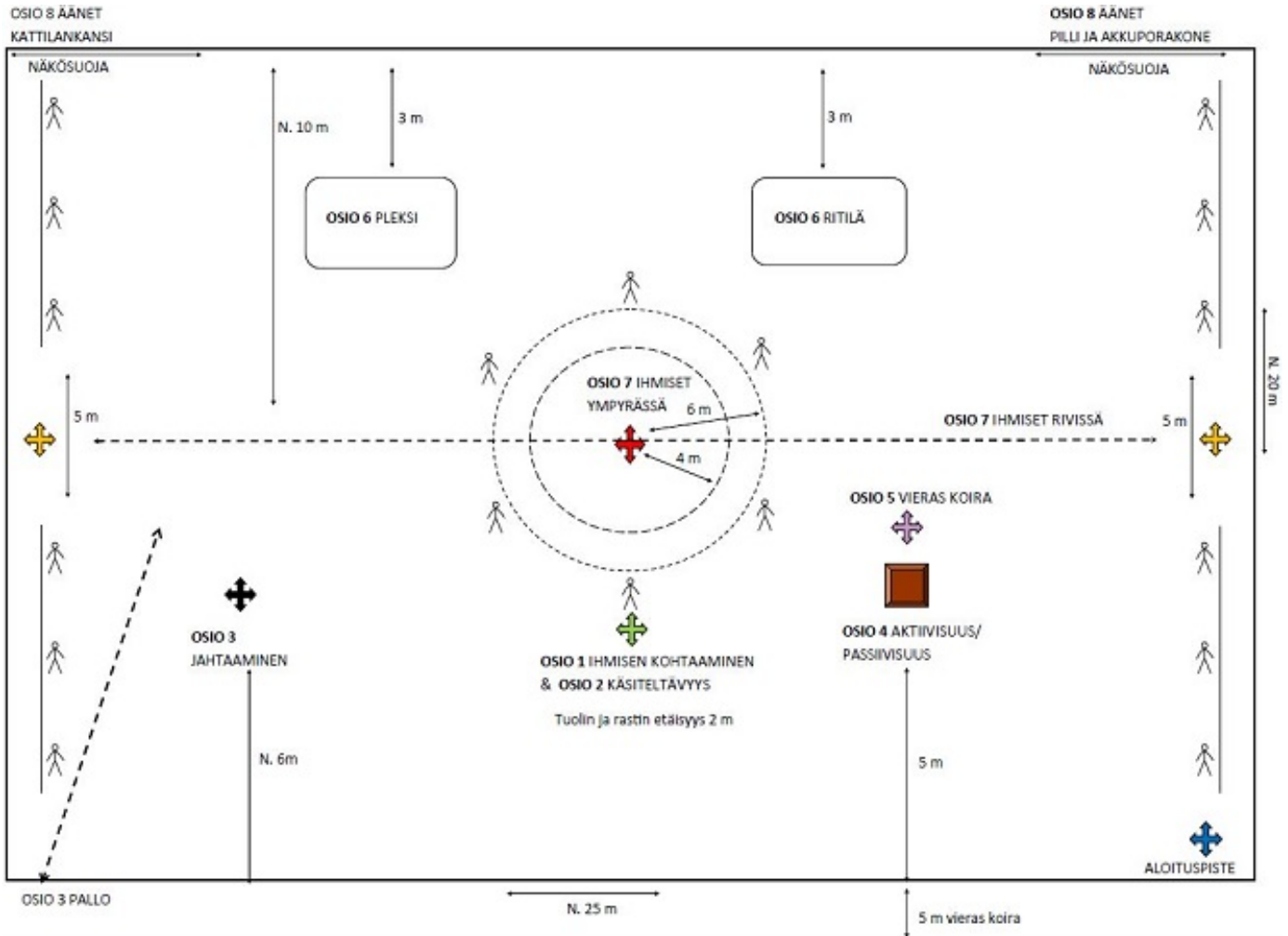
Muissa testeissä ei ole mukana kohtaamista vieraan koiran kanssa. Tässä vieras koira on sen verran kaukana, että läheistä kohtaamista ei synny, mutta päästään kuitenkin hieman tarkkailemaan koiran reaktioita. Epätavallisia alustoja ei systemaattisesti tutkita muissa testeissä, vaan niitä voi sattua luonnetestissä pimeässä huoneessa. Täten tämän testin perusteella voidaan saada jonkinlaista tietoa mahdollisista alusta-arkuuksista, muut testit kun suoritetaan ulkona ja hyvällä alustalla.

Sekä luonnetestissä että MH-kuvauksessa käytetään äänitesteissä ampumista, jota tässä ei ole. MH-kuvauksessa on myös räminäläite ja luonnetestissä koliseva tynnyri. Käyttäytymisen jalostustarkastuksessa äänet ovat vähemmän voimakkaita, mutta toisaalta yllättäviä ja arkipäiväisiä. Testissä nimenomaan halutaan tarkkailla koiran toimintaa arjessa, jolloin ampumista tärkeämpää on nähdä, miten tavalliset äänet vaikuttavat koiran käyttäytymiseen.

Käyttäytymisen jalostustarkastus on tarkoitettu etenkin ns. tavallisille koirille, joiden käyttäytymistä tutkitaan arkipäiväisissä tilanteissa. Testissä tulee esille sellaisia asioita, joita koira voi kohdata arjessa ja täten saada tietoa koiran arkipäiväisyydestä. Jalostustarkastus tuo lisätietoa esim. MH-kuvauksen tai luonnetestin tuloksiin sekä tietysti rodunomaisten kokeiden tuloksiin. Oletus esim. flatin kohdalla on se, että sen tulisi selvittää jalostustarkastuksesta helposti ilman erityisiä ongelmia eli selkeästi pelokkaita tai aggressiivisia reaktioita.

Lisätietoa: www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/kennelliiton-jalostustarkastukset

Käyttäytymisen jalostustarkastuksen ratapiirros

www.kennelliitto.fi/lomakkeet/kayttaytymisen-jalostustarkastuksen-jarjestamisohje
www.kennelliitto.fi/lomakkeet/kayttaytymisen-jalostustarkastuksen-lomake

1. IHMISEN KOHTAAMINEN

1.1 Ensikohtaaminen avustajan kanssa	
a) Koiran käyttäytyminen ennen kontaktitilannetta avustajan kanssa	
S	menee suoraan tervehtimään avustajaa
N1	on välinpitämätön, rento, voi tutkia ympäristöä
N2	pyrkii jatkamaan matkaa kiinnittämättä huomiota avustajaan
OLF	keskittyy vain haisteluun
Y	on kiinnostunut ainoastaan ympäristöstä
P1	lieviä merkkejä huolestumisesta tai rauhattomuudesta (voi äännellä, liikkua edestakaisin, liikkua hidastetusti, lipoa suupieliään, vinkua, häntä voi laskea. Voi myös muuttua eleettömämmäksi tai alkaa korostetusti hakea katsekontaktia ohjaajaan)
P2	välttelee (pyrkii pois päin avustajasta tai ohjaajansa syliin, painautuu tiiviisti kiinni ohjaajaansa tai pyrkii ohjaajan taakse, häntä painuu alas, ryhti madaltuu voimakkaasti, voi ilmentää myös seuraavia: pälyilee, läähättää tai haukkuu, sulkeutuu tai passivoituu)
P3	pelkää voimakkaasti (perääntyy, pakenee tai kieltäytyy etenemästä, pyrkii voimakkaasti ohjaajan syliin, kyrristelee, häntä tiukasti koipien välissä, tärisee, läähättää)
P4	pelkää erittäin voimakkaasti (yrittää paeta paniikinomaisesti, voi ilmetä myös paikoilleen lyhythymisenä) <i>Jalostustarkastus keskeytetään</i>
A1	asento jäykkä, tuijottaa, karvat voivat nousta
A2	tuijottaa, murisee ja/tai haukkuu
A3	haukkuu ja ryntäilee ihmisiä kohti
A4	hyökkää voimakkaasti ihmisiä kohti
A5	hyökkää ja puree ohjaajaansa
XR	rapsuttaa, nuolee tms. itseään
XM	merkkaillee

KoIRAN syyhypunkki eli kapi

Koiran syyhypunkki on kiusallinen vaiva. Syyhypunkin aiheuttaman kapin oireet ovat yksilöllisiä, mutta tyypillisiä oireita ovat voimakas kutina ja raapiminen ja sen aiheuttama karvanlähtö. Tartuntaa hoidetaan lääkkeillä, ja koiran elinympäristö puhdistetaan perusteellisesti tartunnan uusimisriskin vähentämiseksi.

Koiran syyhypunkki (*Sarcoptes scabiei* var. *canis* ja var. *vulpis*) on pieni hämähäkkieläin, jota ei voi nähdä paljaalla silmällä. Sen elämäntapahtuu ihon pinnalle kaivamissaan tunneleissa. Syyhypunkki kuitenkin selviää myös isäntäeläimen ulkopuolella kosteudesta ja lämpötilasta riippuen. Mitä kosteampaa ja viileämpää on, sen kauemmin ne selviävät. Kuivuus ja kuumuus sen sijaan tappavat punkit muutamassa tunnissa. Naaraspunkki tuottaa munia päivässä 2-4. Lyhimmillään munasta syntyy aikuinen, uusi munia tuottava yksilö kymmenessä vuorokaudessa. Tyypillisesti elämäntapahtuu vie 2-3 viikkoa.

MITEN KOIRAN SYYHYPUNKKI TARTTUU?

Koira voi saada syyhypunkkitartunnan esimerkiksi ulkoa, hoitovälineiden tai nukkumapaikan kautta. Ulkona tartunnanlähteenä toimivat esimerkiksi supikoirat, mäyrät ja ketut.

Syyhypunkki voi tarttua koirasta toiseen tai koira voi saada tartunnan sellaisista paikoista, joissa kapitartunnan saanut kettu on oleillut. Tämä pätee erityisesti talviaikana, jolloin ketut hakeutuvat lähelle rakennuksia. Sairaot, heikkokuntoiset ketut etsivät suojaa esimerkiksi kuistien ja terassien alta. Ne myös raapivat itseään puita ja muita kohteita vasten, ja jättävät jälkeensä tartunnanlähteenä toimivaa ihoa ja turkkia.

Kun kettu tai supikoira on oleillut esimerkiksi pesäkolossaan, säilyvät syyhypunkit hengissä viileässä ja kosteassa ilmassa jopa kolme viikkoa. Jos koira menee syyhypunkkiseen luolaan, voi se saada sieltä tartunnan. Siksi varsinkin luolametsästyksessä käytetyt koirat ovat alttiita kapitartunnalle.

Koira voi saada kapitartunnan myös kieriessään esimerkiksi ketun raadossa. Tämän vuoksi vapaana liikkuvat koirat sekä pihakoirat ovat suuremmassa riskissä saada kapitartunnan.

Koska tartunta koirasta toiseen on mahdollinen, on tärkeää, että tartunnan saanut koira pidetään erossa muista koirista siihen asti, kunnes hoito alkaa tehota. Kaikki koirat, jotka ovat olleet tekemisissä tartunnan saaneen koiran kanssa, pitää hoitaa.

KAPITARTUNNAN OIREET

Kapitartunnan oireet ovat yksilöllisiä. Toiset koirat reagoivat syyhypunkkeihin voimakkaasti, toiset voivat olla kokonaan oireettomia. Kapin tyypillisiä oireita ovat äkillisesti alkanut voimakas kutina, raapiminen ja sen aiheuttama karvanlähtö sekä ruvet ja sekundääriset bakteeritulehdukset. Toisinaan saattaa olla, että koira kutisee erittäin voimakkaasti, mutta muita ihomuutoksia ei havaita.

Tartunnan alkuvaiheelle on tyypillistä nokkosrokkomainen, punainen ja näppyläinen ihottuma varsinkin korvien reunoissa, kynnär-

päissä, alavatsan alueella ja kintereiden ihossa. Kun kapitartunta etenee, ihomuutoksia havaitaan koko päässä ja raajoissa. Kun koira raapii itseään, sille tulee usein karvattomia alueita ja verestäviä haavaumia, jotka sitten rupeutuvat.

Oireet alkavat yleensä kahden-kahdeksan viikon päästä tartunnasta. Mikäli koiran iho on huonossa kunnossa tai punkkeja on erittäin paljon, oireet alkavat nopeammin kuin hyväkuntoisessa ihossa. Jos koiralla on ollut jo aiemmin kapitartunta, uusi tartunta voi alkaa oireilemaan tunneissa uuden tartunnan jälkeen.

KAPI KOIRALLA

Kapi tarttuu mieluiten vähäkarvaisille alueille, ja usein koiralla kutisevatkin ensin kuono, korvat, silmän ympärykset, kantapäät, kynnärpäät ja hännän tyvi. Tartunta leviää ja pian koiralle tulee kapille tyypillinen ulkonäkö.

HOITO JA LÄÄKITYS

Jos koiralla epäillään tartuntaa, kannattaa eläinlääkärille hakeutua mahdollisimman pian. Kapi on voimakkaan kutinan johdosta tuskallinen tila, mutta oikealla hoidolla vaiva on helposti parannettavissa, jos hoito aloitetaan ajoissa. Jos koiralle on ehtinyt kehittyä ihomuutoksia ja karvanlähtöä, voi mennä parikin kuukautta ennen kuin iho ja karvapeite ovat ennallaan. Kannattaa aina pitää mielessä uusintatartunnan mahdollisuus, jos kapia esiintyy koiran ympäristössä.

Koiran syyhypunkin hoitona käytetään reseptilääkkeitä, jotka määrää eläinlääkäri. Kapia hoidetaan yleisimmin paikallisvaleyliuoksella, jota tiputetaan pipetistä hoidettavan koiran niskan iholle tai tablettina. Tartunnan hoitoon riittää kaksi kuukauden välein annettua käsittelyä. Koira saa jokaisen hoitokerran jälkeen kuukauden kestävän suojan uutta tartuntaa vastaan. Koiran kutina voi

hetkellisesti pahentua lääkityksen tappaessa syyhypunkit, sillä kutinan aiheuttaa yliherkkyysreaktio punkkeja kohtaan.

Kapiin tehoavat lääkkeet tappavat syyhypunkit, mutta joskus vaaditaan myös tukihoitoa kutinan ja bakteeritulehdusten osalta. Omistajan on hyvä keskustella eläinlääkärin kanssa muusta lääkityksestä kapihoidon aikana.

Lääkitsemisen lisäksi koiran elinympäristö on puhdistettava tai se saa helposti uuden tartunnan ympäristöstä. Normaaleissa huoneilmaolosuhteissa punkit säilyvät hengissä reilun vuorokauden. Kuivuus ja kuumuus tappavat punkit muutamissa tunneissa, joten esimerkiksi saunaa voi hyödyntää koiran tarvikkeiden puhdistamisessa. Tekstiilit pestään 60°C lämmössä pesukoneessa, pinnat puhdistetaan ja myös muut perheen eläimet hoidetaan ja lääkitaan samalla kertaa. Jos kapitartunnan saanutta koiraa on kuljetettu

autossa, on syytä huolehtia myös auton puhdistamisesta ja tekstiilien pesusta.

Mikäli koira on nähnyt lähiaikoina muita koiria, on niiden omistajille aiheellista kertoa löytyneestä kapitartunnasta, jotta he osaavat tarvittaessa hakea koiralleen lääkkeet ja taudin leviäminen saadaan pysäytettyä ajoissa.

Koiran syyhypunkki voi toisinaan tarttua myös kissaan ja lähikontaktissa siirtyä myös ihmiseen. Koska ihminen ei ole syyhypunkin varsinainen isäntä, punkki ei voi kaivaa käytäviä ihmisen ihoon, eikä näin ollen aiheuta yhtä voimakasta kutinaa kuin koiralla. Tyypilliset oireet ovat kutiava ihottuma käsivarsissa, selässä ja vatsan iholla. Oireet häviävät yleensä jonkin ajan kuluttua itsestään.

- Mari Mamia

'Kapin yleisin oire on voimakas kutina. Ensin iholla on pieniä pisteitä, jotka voi nähdä esimerkiksi koiran vatsan alla, missä karva ei ole tiellä. Myöhemmin koira raapii ihonsa rikki, karvat lähtevät ja iho paksuuntuu ja tummuu.'

Lähteet:
Elinympäristönä koira – koiran loiset ja loissairaudet, Seppo Saari,
www.tassuapu.fi, www.orionvet.fi

Hohdokasta menoä

Syksyllä kaikkialla alkaa tulvia erilaisia heijastinkampanjoita. Koirille on tarjolla heijastinvaljaita, pantoja, taluttimia ja erilaisia valoja. Kuinka erilaiset heijastimet ja valot näkyvät ja mikä niistä on oikeasti toimiva?

Teksti ja kuvat Camilla Leijona

PANNAT

Koiralla kaulassa oleva heijastinpanta näkyy yleensä hyvin sivusuunnassa, varsinkin, jos koiralla ei ole hurjaa määrää karvaa. Koiran takaa katsottuna panta näkyy tosin vain, jos pannassa on lisäosa, jossa on heijastin tai koi- ra kävelee reippaasti pystyssä.

Pantojen heijastimissa on eroja ja flatin ollessa kyseessä voi olla syytä miettiä myös pannan puhdistettavuutta. Nuo ojanpohjilla mielellään kulkevat ikilutraajat kun saavat kangaspannan mukavasti mutakuorrutukselliseksi. Pannan kannattaa olla riittävän leveä. Kapea heijastin ei välttämättä myöskään erotu.

VALOT

On olemassa erilaisia valopantoja, hihnaan lisättäviä valoja ja isompia ja tehokkaampia-kin kiinnitettäviä malleja. On ladattavia ja patteritäyttöisiä. Katso kuinka tehokas valo on ja huomioi veden kestävyys. Mieti kestääkö valo yhtään osumia.

Valojen tehokkuudella ja värillä on väliä. Jos tavoitteena on itse nähdä koira pimeässä metsässä, on kirkkaampi valo parempi. Välikyvaloon reagoi kyllä itse, mutta koira ei välttämättä pidä silmien vieressä kirkkaasti välikyvästä valosta. Autoa pimeällä ajavan kannalta katsottuna tasainen valo on miellyt-

tävämpi ja liikesuunta helpompaa arvioida. Valon teho vaikuttaa siihen kauasko koira näkyy, mutta myös sijainti.

Osa halvimmista, pantaan tai taluttimeen kiinnitettävistä valoista sammuu itsestään, joten kaikkein halvin malli ei välttämättä ole paras. Myös kiinnityksellä on väliä. Jos itse valo-osa irtoaa patteriosasta pois, kannattaa tällaiset jättää hyllyyn. Lenkiltä tullessa koiralla roikkuu mukana enää kiinnitysosa. Tai heikoimmista kiinnityksissä koko kapistus on hävinnyt.

Patterien malli kannattaa myös tarkistaa. Patterikäyttöisten valojen käyttöön nimittäin melko vahvasti vaikuttaa pitääkö uudet patterit tilata jostakin kaukaa vai saako ne lähikaupasta.

VALJAAT JA HEIJASTINLIIVIT

Valjaissa samoin kuin heijastinliiveissä koiran heijastin näkyy todennäköisesti paremmin koska on nähtävissä useasta suunnasta. Heijastinliiveissä on olemassa kankaita, jotka itsessään heijastavat myös valoa takaisin. Valoisaan aikaan punainen väri osuu silmään, mutta hämärässä keltainen heijastavakangas erottuu paremmin.

Kannattaa jälleen panostaa laatuun ja ostaa koiralle sopiva malli, jossa koira pystyy liik-

kumaan hyvin. Ja jossa koira voi myös leikkiä toisten kanssa eli kangas ei liikaa lepata tai hampaat mene heti läpi.

Valjaissa hyvä puoli on, että koiran selän päälle saa kiinnitettyä koiralle hyvän perävalon. Muutoin näkyvyys suoraan koiran takaa on monesti heikko. Valjaita valitessa ota sellaiset, jotka ovat koiralle sopivat, joissa on riittävästi heijastimia ja lisäksi sellaiset, jotka eivät takuta ja huopaa karvaa esim. kainaloista.

TALUTIN

Hyvä heijastinhihna on hyvä turva myös ohjaajalle. Koiraa talutella on selvää, että leijuvan valajuovan molemmissa päissä on joku. Kannattaa muistaa siis omakin näkyvyys. Usein hihnoissa heijastin on toisella puolella, mutta hihna taas harvemmin aivan suorana, mikä mahdollistaa näkyvyyden molemmista suunnista.

Yksi iso osa näkyvyyttä on noiden välineiden käyttö. Kaapissa roikkuva heijastin ei valaise tiellä eikä laatikossa oleva valo auta sinua näkemään sitä. Valintaan vaikuttaa siis myös helpokäyttöisyys. Ja valitsee minkä tahansa valon, välkyn, pannan tai muun on se kuitenkin aina parempi kuin ei mitään.

Ps. Nykyisin on saatavilla pimeässä hohtavia dameja ja pallojakin. Hohdetaan mekin!

Jouluihoa ja
onnea uudelle
vuodelle!

Toivottaa: Suomen sileäkarvaiset noutajat ry

*Hauskaa Joulua
ja
Vauhdikasta Uutta Vuotta*

*Toivoo
Kennel Hundstars*

*Rauhallista jouluaikaa ja
menestyksestä uutta vuotta
toivottaa Niujatähden poppoo*

Tokainen flatti on koulutuksen arvoinen.

Koulutuksellisia onnistumisia
vuoteen 2022 toivottaa

Jouluviloa ja menestyksekkästä vuotta 2022!

Kennel Majakkasaaren • Noutajantie, Kaarina • puh: 0400 842 998 • majakkasaaren.wixsite.com/flatit

HYVÄÄ JOULUA JA ONNELLISTA UUTTA FLATTIVUOTTA 2022!

Toivottavat

**Turkuflatit
Jippi 11v 5kk ja
Rita Flatts 6v 8kk**

**Virpi Peltonen
Vanhat ja Viisaat
-palsta ja lista**

**Markku Kastepohja
webmaster**

www.turkuflatit.net

Kennel Finnflats

*toivottaa joulun rauhaa
ja onnea uudelle vuodelle 2022*

*Iso kiitos kasvattien omistajille hyvästä yhteistyöstä!
Kennel Finnflats, Tuula ja Heidi, www.finnflats.com*

Kennel Heilurihännän

kiittää kasvattiansa omistajia
aktiivisuudesta ja toivottaa
tunnelmallista joulua
ja kaikkea hyvää vuodelle 2022.

Calzeat Uptown Funk, 13 kk

Kirsi & Asko Nieminen / Kennel Heilurihännän
kirsi@kennelheilurihannan.fi

OPETA pillipysäytys LEIKIN KAUTTA

Pysähtyminen nopeasti ja kontaktin ottaminen ohjaajaan on yksi metsästysnoutajan perustaidoista. Jos koira harhautuu linjalta ohjaustehtävässä, tai laajentaa hakua väärään suuntaan vapaassa haussa, se pysäytetään ja annetaan sille uudet ohjeet minne mennä. Jos käytät koiraälyä ylösajavana koirana, haluat ehkä pysäyttää sen, kun se on ajanut riistan ylös, ettei se ole laukauksen tiellä.

Yleensä vihjeeksi pysäyttämiseksi käytetään yhtä pitkää vihellystä ja käsimerkkiä jossa käsi on nostettu ylös, kuin liikennepoliisin stop-merkiksi. "Pillipysäytys" on siis ihan tavallinen pysäytys, jonka vihjeenä on pilli.

Kotikoirallekin pysähtyminen nopeasti vihjeestä on hyvä taito, joka tuo turvallisuutta kun koira lenkkeilee vapaana. Esimerkiksi tilanteessa, jossa koira on palaamassa luoksesi, mutta välissä on tie, jolla lähestyy auto, voit pysäyttää koiran toiselle puolelle tietä ja välttää törmäyksen.

Itse haluan että pysähdys on nopea ja säpäkkä, eli koira reagoi heti pillin kuultuaan ja liike pysähtyy niin pian kuin suinkin mekaanisesti on mahdollista. Kun koira ei valu metriä kaukana pillin vihellyksen jälkeen, koiran ohjaaminen ohjaustehtävissä on paljon helpompaa. Haluan myös, että pillipysäytys tarkoittaa "katso kättäni, se kertoo kohta lisää ohjeita". Näin valmistan koiraa siihen että pillipysäytyksen jälkeen tulee käsivihje joka kertoo mihin suuntaan haluan koiran jatkavan. Perinteisesti koira opetetaan istumaan pillistä, mutta aivan yhtä hyvin se voi myös seistä.

Tässä yksi tapa opettaa pysäyttämisen heittelyleikin kautta.

1. VAIHE: TAAKSE LENTÄVÄ NAMI

Kun koira on lähellä ja katsoo sinua, ota yksi nimi käteen, ja heitä se yläkautta koiran yli niin että se lentää hieman koiran taakse. Anna koiran mennä hakemaan nimiä. Sillä välin kun koira hakee nimiä, kaiva seuraava nimi käteen, ja heti kun koira kääntyy takaisin sinua päin, nosta kätesi ja heitä uusi nimi. Alkuun on tärkeää että olet valmis heittämään uuden namin heti kun koira on kääntynyt sinua kohti; kun koiralla ei vielä ole jaloissa vauhtia juuri ollenkaan, sen on helpompi havaita että uusi nimi on jo matkalla.

Vähitellen voit antaa koiran tulla ensin hieman kohti sinua, niin saat lisättyä vähän vaikeusastetta sillä, että koira joutuu jarruttamaan voimakkaammin kun vauhtia on enemmän.

Toista samaa, kunnes alat huomata, että koira jo siirtää painoa taakse ennakkoiden taakse lentävää nimiä heti kun nostat kätesi heittäaksesi. Heittoliikkeestä yläkautta tulee siis käsivihje pysäytykselle. Siksi kannattaa vähän

harjoitella peilin edessä: liioittele käden nostamista ylös, vaikka heität ihan lähelle, niin käden asento on alusta alkaen sellainen kuin lopullisessa käsivihjeessä. Vartalon edessä oleva käsi ei näy, kun etäisyyttä myöhemmin kasvatetaan. Katso siis peilistä, että kun heität, käsivarsi erottuu kunnolla.

Tämä treeni on hyvä tehdä paikassa jossa koiran on helppo löytää nimi maasta – ei ole tarkoitus että tästä tulee maanhaisteluharjoitus. Treenihallilla, sorakentällä, asfaltilla on hyvä tehdä. Sisälläkin, jos on tarpeeksi tilaa. Käytä tarpeeksi isoja nimiä, niin ne löytyvät helposti.

Jos pystyt tekemään montaa asiaa yhtäaikaan, voit merkata koiralle hetken josta pidit, eli hetken jolloin koira jarrutti. Tämä hetki voi välillä olla jopa sen jälkeen kun nimi jo lähti lentoon kädestä. Käytä lyhyttä palkkasanaa tai naksua, jotta koiralle on mahdollisimman selkeää mikä se hyvä juttu oli.

Kannattaa laittaa namit sellaiseen taskuun josta ne saa helposti, ja käyttää helposti käsiteltäviä nimiä että uuden namin saa nopeasti kaivettua esiin.

Voit käyttää palkkana myös palloa, jos koira ei innostu nameista. Alkuharjoittelussa

suosin itse nameja, koska saan nopeammin tehtyä toistoja ilman pallon palauttelua. Ylenpalttinen pallon heittäminen myös kuumentaa koiraa enemmän kuin namit.

2. VAIHE: PIENI VIIVE

Kun koira jarruttaa kääntyäkseen joka kerta kun nostat käden, voit alkaa hiukan viivästyttää namin heittämistä. Heitä ensimmäinen nimi koira taakse kuten edellä, niin saat pelin käyntiin. Seuraavalla toistolla nosta kätesi aivan kuin heittäisit kuten edellä. Jos koira ennakoit heittoaasi ja jarruttaa katsoen kättäsi, odota sekunnin murto-osa, ja heitä vasta sitten. Koira mitä luultavimmin odottaa palkkoillaan katsoen kättäsi, että eikös se nimi jo ala lentää. Onnea, nyt sinulla on jo pieni pysäytyksen alkio! Voit merkata oikean käytöksen naksulla tai palkkasanalla juuri ennen kuin heität namin.

Jos koira ehtii liikahtaa sinua kohti ennen kuin heität, älä heitä! Käsi alas, ja uusi yritys. Älä jää pönöttämään käsi pystyssä jos koira ei pysähtynyt, opetat vain koiralle että pystyssä oleva käsi tarkoittaa "tule kohti minua". Haluat opettaa koiralle, että heti kun käsi nousee ylös, koira vetäisee jarrut pohjaan, eikä kohti valumisella saa mitään.

Kun tämä alkaa sujua, lisää välillä hieman pidempi odotus. Lisää aikaa varovasti ja tee välillä ihan helppoja lyhyitä toistoja.

3. VAIHE: LISÄÄ MATKAA

Kutsun tätä "lentävä lihapulla" -treeniksi, koska lihapullien aerodynaamiset ominaisuudet jäävät kakkoseksi vain tennispallolle!

Pillipysäytyksessä monesti näkee, että koira kyllä reagoi pilliin, mutta sitten valuu ja valuu kohti ohjaajaa ennen kuin pysähtyy. Sellaisesta pysähdyksestä ei ole paljoakaan hyötyä, kun tilanne meni jo.

Siksi haluan koiran päähän ajatuksen, että palkkion voi ihan yhtä hyvin saada kaukana minusta kuin lähellä minua. Treeni on ihan sama kuin kakkosvaiheessa, mutta lisää vähitellen matkaa niin pitkäksi kuin pystyn niin että edelleen saan heitettyä palkkion koiran taakse.

Ole edelleen valmis heittämään heti seuraava lihapulla kun koira on syönyt edellisen ja kääntyy sinua kohti, niin koiran vauhti ei kasva vaikka matka kasvaakin. Yksi uusi asia kerrallaan! Kun alkaa sujua, voit lisätä vauhtiakin.

Jos tuntuu että koira ei reagoi käden liikkeen pidemmältä matkalta, helpota vähän: voit esimerkiksi tehdä samaa treeniä kuin vaiheessa 1, eli vain heitellä koiraa lihapullilla, mutta pidemmältä matkalta. Kun reaktio käden liikkeeseen on taas välitön, voit kasvattaa uudelleen viivettä käden liikkeen ja palkkion heittämisen välillä.

4. VAIHE: PILLIVIHJE

Jos koulutat pysäytyksen asennoksi seisomisen, voit lisätä jo pillivihjeen.

Tee muuten samoja harjoituksia kuin aikaisemmissa vaiheissa, mutta samaan aikaan kuin annat koiralle tutun vihjeen (nostat kätesi), puhalla pilliin yksi napakka piip. Tässä vaiheessa sinun pitää olla hyvin varma, että koira todella reagoi heti kun nostat kätesi! Et halua yhdistää pillivihjetä löperöön pysäytymiseen.

5. VAIHE: TESTATAAN PILLIVIHJETÄ

Kun olet toistanut muutamia kymmeniä kertoja pillin ja käsimerkin yhdistelmää, on aika testata, ymmärtääkö koira mitä pysäytyspilli tarkoittaa. Ota pilli suuhun ja nimi valmiiksi käteen ja odottele kunnes koira kulkee sinusta pois päin. Valitse sellainen hetki, ettei koiralla ole meneillään mitään erityisen kiinnostavaa joka vetäisi sitä puoleensa. Puhalla pilliin ja nosta kätesi. Koska koira tietää, että pilli tarkoittaa että lihapulla on tulossa, se luultavasti kääntyy ja näkee tutun vihjeen eli ylhäällä olevan kätesi. Heitä palkkio koiralle ja ole kovin ylpeä siitä!

Toista, kunnes koira luotettavasti kääntyy ja odottaa namin, kun pilli soi.

6. VAIHE: YLEISTÄ PILLIVIHJETÄ

Yleistä pillivihjetä erilaisiin paikkoihin ja vähitellen haastavampiin tilanteisiin. Lenkin yhteydessä on helppo tehdä aina silloin tällöin pysähdys. Puhalla pilliin kun koira on menossa kovempaa vauhtia - onnistuiko heti? Puhalla pilliin kun koira hieman nuuskuttelee maata - nousiko pää heti toiveikkaasti? Puhalla pilliin kun avustaja raputtelee koiraa - kääntyykö koira heti ja ottaa kontaktin sinuun palkkion toivossa? Hajusta maata namin hajuseksi, tai jos olet oikein varma asiastasi niin sivele maata riistan hajuilla, anna koiran nuuskuttaa ihania hajuja ja puhalla pilliin - tapahtuiko välitön reaktio pilliin edelleen?

Vieritä tennispalloa pitkin maata ja vapauta koira pallon perään, puhalla pilliin - saitko yhteyden valitsemaasi koiraan?

Muista edelleen palkita ruhtinaallisesti, kun koira luopuu siitä mitä oli juuri tekemässä ja sen sijaan pysähtyy ja ottaa kontaktin! Tässä vaiheessa kun ei enää tehdä sarjana toistoa toiston perään, voi olla näppärä alkaa palkkata heittämällä koiralle pallo. Monille koirille pallo toimii paremmin palkkana varsinkin silloin kun on metsästys päällä.

Tässä kohti kun pillivihje jo toimii ja ei ole enää niin oleellista että käsimerkki on joka kerta täydellinen, niin narupallokin on kätevä koska se lentää kauemmas.

Haluan, että pysähdys on nopea ja säpäkä, eli koira reagoi heti pillin kuultuaan ja liike pysähtyy niin pian kuin suinkin mekaanisesti on mahdollista. Kun koira ei valu metrikaupalla pillin vihellyksen jälkeen, koiran ohjaaminen ohjaustehtävissä on paljon helpompaa. – Kotikoirallekin pysähtyminen nopeasti vihjeestä on hyvä taito, joka tuo turvallisuutta kun koira lenkkeilee vapaana.

7. VAIHE: YHDISTÄ SUUNTAKÄSKYIHIN

Pillipysäytys ei valmiissa nome-suorituksessa ole päätepiste, vaan sitä seuraa aina jatkokäsky: suuntakäsky (oikea/vasen/eteen) tai lähihakukäsky. Kun olet erikseen opettanut koiralle suuntakäskyt, voit alkaa yhdistellä pillipysäytystä ja suuntia. Muista, että ei kannata yhdistellä keskeneräisiä asioita, treenaa siis molemmat erikseen vahvoiksi. Muuten käy helposti niin, että hyvää pysäytystä seuraa huono suunnanotto, koira ei onnistu löytämään damia, ja vähitellen pysäytyskin alkaa kärsiä.

Sokko-ohjausten yhteydessä saattaa helposti käydä niin, että koiraa pysäytetään, ohjataan, pysäytetään, ohjataan... ilman että sen "kestokyky" niin monelle käskylle on kasvatettu. Koiran saa hyvin helposti epävarmaksi, dami jää löytymättä, ja pillipysäytysvihje alkaa tarkoittaa "pieleen meni". Treeneissä voi kääntää ajatusta niin päin, että tärkeintä ei ole saada damia ylös, vaan oleellista on että koiralla säilyy itseluottamus ja että se iloisesti noudattaa ohjaajan antamia neuvoja. Jos siis kokematon koira harhautuu linjalta ja pysäyttät siksi sen, unohda dami ja palkkaa hyvästä pysäytyksestä heittämällä koiralle palkkio. Älä kuitenkaan turhaan pysäyttele jos koira menee oikeaan suuntaan, muuten saat äkkiä koiran joka oppii kokeilemaan saisiko palkan jos ilman käskyä pysähdyn.

Tätä voit kasvattaa portaittain eteenpäin; jos koira ottaa pysäytyksen, annetun suunnan ja uuden pysäytyksen, palkkaa pysäytyksestä. Kohta voit kokeilla kestäisikö koira useamman pysäytyksen jo. Kun koira on tarpeeksi osaava ja alkaa ohjaajan merkkejä noudattamalla löytää dameja, damin löytäminen tietysti toimii ihan samalla lailla palkkiona myös sitä ennen tapahtuneelle pysäytykselle.

NOME-VALMENNUSRENKAAN KUULUMISIA

JÄRJESTÄJÄN AJATUKSIA NOME-VALMENNUSRENKAASTA 2021

Vuoden 2021 valmennusrenkas alkaa olla viimeistä koulutusta vaille valmis. Nyt onkin hyvä tehdä yhteenvedoa kuluneesta vuodesta.

Aloin kysellä kouluttajia tälle vuodelle keväällä/kesällä 2020. Korona vaikeutti omalta osaltaan projektia, mutta yllättävän helposti sain useamman kouluttajan suostumaan pestiin ja näin ollen suurin osa kouluttajista ja koulutusajankohdista ja -paikoista oli jo tiedossa, kun haku renkaaseen alkoi. Kiitos teille kaikille! Koulutusjärjestyksessä: Esa Valkonen, Maija Haltsonen, Barbro Fagerholm, Petri Paavola, Ville Suhonen ja Pasi Pöppönen!

Mielestäni on tosi tärkeää, että koirakot saavat oppinsa lajin huipuilta riippumatta siitä mitä koiria näillä itsellään on. Kaikkien noutajarotujen lajikoulutus on samanlaista, rotukohtaiset erot tulevat esiin enemmän yksityiskohdissa. Tässä on meillä ehkä vielä vähän opettelua – joskus kuulee aina vedotavan flatti-korttiin, kun koira tekee jotain mitä ei pitäisi. Oman kokemuksen perusteella sanoisin, että aika monesti ongelman syy on vain yksinkertaisesti vielä tekemätön työ. Ei kannata oikaista liikaa, ne äänikuiset perusasiat on syytä olla kunnossa ennen kuin siirrytään lajiharjoituksiin. Näin tekevät

myös lajien huipulla kisaavat rodusta riippumatta.

Kahdessa ensimmäisessä koulutuksessa keskityttiin siis perusteisiin, kolmannessa tehtiin jo noutotehtäviä ja viimeisenä kirsikkana kakussa on joulukuussa tuleva fasaanijahti, jossa ollaan jo aidossa metsästystilanteessa. Jotta on päästy tänne saakka, on koiranohjaajilla takana valtavasti tehtyä työtä. Kaikki ovat sitoutuneet renkaan koulutuksiin ja joka kerralla koirat ja ohjaajat ovat olleet entistä parempia. Kiitos kuuluu siis myös teille renkaassa valmentautuneet!

Koirien valitseminen renkaaseen oli äärettömän vaikeaa. Luulen, että mikä kokoonpano tahansa olisi ollut hyvä, mutta koska paikkoja on rajallisesti, niin valintoja oli pakko tehdä. Toivon että ihmiset jaksavat hakea renkaaseen uudelleen, elleivät tule ensimmäisellä kerralla valituiksi. Jos jotain niin sitkeyttä ja periksiantamattomuutta tämä laji vaatii, joten ei kannata heti luovuttaa! Kannattaa myös pitää mielessä renkaan alkuperäinen tarkoitus – saada koiria kokeisiin luokasta

riippumatta. Renkaaseen päästäkseen on oltava jonkinlaiset perustaidot noutamisesta olemassa, muuten renkaan arvokasta aikaa menee hukkaan.

Jokainen renkaan vetäjä myös tekee renkaasta vähän omanlaisensa ja se on pelkästään hyvä asia. Toivon, että myös jatkossa olisi kaksi rengasta, koska tulijoita varmasti olisi. Uudet kokemattomat ohjaajat tarvitsevat apua, kuten myös he keillä on jo enemmän kokemusta, koska koirat ovat erilaisia ja uuden koiran kanssa työ aloitetaan aina alusta. Renkaan jäseniltä saadun palautteen mukaan toimiva kombo onkin ollut sekoitus vasta-alkajia ja vanhoja konkareita, silloin hiljainen tieto siirtyy ihmiseltä toiselle ja osallistujat pystyvät myös verkostoitumaan. Renkaan anti on siis paljon enemmän kuin vain järjestetyt koulutukset.

Kiitän omalta osaltani kuluneesta vuodesta ja toivotan tsemppiä ensi vuoden renkaan vetäjälle sekä patistelen teitä harrastajia ilmoittumaan runsain joukoin vuoden 2022 renkaaseen!

NOME-VALMENNUSRENKAAN KOULUTUS SURKEELLA

NOME-valmennusrenkaan koulutus 4.9.2021 Surkeella toteutettiin yhden päivän koulutuksena, jossa molemmat ”tasoryhmät” olivat samalla kouluttajalla koko päivän. Kouluttajana toimi Pasi Pöppönen.

Päivä aloitettiin kevyellä malttiharjoituksella, jossa koirat asettuivat kahteen riviin naamat vastakkain, molemmissa riveissä kaiken tasoisia koirakoita. Pasi aloitti tehtävän kävelemällä koirakoiden välissä, heitellen dameja rivien väliin. Kuumemman oloisille koirille dami putosi hieman kauemmas, coolimman oloisille kavereille pudotus saattoi tulla lähes jalkoihin. Tässä vaiheessa damit nouti ohjaaja, koiria ei päästetty noutoihin. Seuraavassa vaiheessa pudotukset tulivat vuorossa olevasta koirakosta riippuen joko rivien väliin, tai vastapuolen rivin taakse. Jos vuorossa oleva koira oli rauhallinen, se sai noutaa damin, jos tilanne aiheutti suuria tunteita niin noudon suoritti ohjaaja. Tässä vastapuolen rivin koirakoilla oli tehtävänä pitää koira hallinnassa ja rauhallisena kun toiselta puolelta tulee koira ja noutaa damin, joko siitä koirakon edestä, tai rivin välistä sujahtaen koirakoiden takaa. Tämä vaihe meni itseasiassa todella hyvin, ei ääntelyitä, ei karkaamisia, ei suuria hötkyilyjä. Maasto tässä ja seuraavassa vaiheessa niitetty heinäpelto, heinäällä pituutta sen verran että dami ei näy kovin kauas heinästä.

Seuraavaksi tehtiin ALO- ja AVO-koirakoille muistipaikat, ALO-koirille suoraan tulevan walk-up rivin taakse, AVO-koirille hieman takaviistoon ja suoraan sivulle. VOI-koirien ohjaukset tulivat sokkona, näistä toinen paikka oli kaukana rivistön edessä ja toinen rivistön takana. Tämän jälkeen muodostettiin walk-up rivi, rivissä vuorotellen kaiken tasoisia koirakoita. Walk-upissa Pasi kulki rivin edellä/sivulla ja ampui launcherilla markkeerauksia. Suoritusvuorossa aina kolme koiraa, yksi jokaiselta tasolta. Alussa ALO-koirat hakivat markkeerauksensa suoraan, AVO-koirat joutuivat odottamaan yhden ohjauksen ajan ja VOI-koirat kahden ohjauksen ajan. ALO-koirille matka ohjaukselle kasvoi koko ajan rivistön edessä, AVO-koirilla toinen ohjauspaikka loittoni, toiselle matka ensin lyheni ja sitten piteni, mutta kulma muuttui koko ajan. VOI-koirilla toinen paikka jäi kauemmas, toinen tuli lähemmäs. Pasi antoi aina ennen liikkelle lähtöä koirakoille tiedon kenelle tulee mikään tehtävä, eli kuka ottaa markkeerauksen ja millä ohjauspaikalla kaksi muuta koiraa käy. Markkeerauksessa koirakon jättäessä pudotusalueen, se koiran ohjattavuudesta riippuen joko ohjattiin takaisin alueelle tai otettiin pois ja mahdollisesti uusittiin markkeeraus. Sama ohjauksessa, jos homma karkasi räpylästä niin koira pois, lähemmäs ja uusi lähetys. Tarkoituksena saada onnistuminen kohtuullisella vaivalla,

ei vääntää ja vääntää ja vääntää. Walk-upin edessä suoritusjärjestys ei välttämättä enää ollutkaan ALO-AVO-VOI kuten alussa, vaan sitä vähän muutettiin koirien viretilan mukaan, jälleen sitä onnistumista hakien.

Iltapäivällä lounaan jälkeen tehtiin vesitöitä, vähän yleisön pyynnöstä. Tässä tehtäväosiossa teemana oli vahvasti vedestä ja markkeerauksesta luopuminen. ALO-koirille tehtiin motivoitu ohjaus pellolle rantaviivan suuntaisesti, dami käytiin viemässä koiran kanssa. Siirtyminen rantaan, heitettiin markkeeraus joka haettiin pois ja siirtyminen rannasta ohjauksen lähetyspaikalle josta lähetys ohjaukselle. Tämän jälkeen vielä siirtymä rantaan, jossa uusi markkeeraus, jos koira rauhallinen. Ajatuksena se, että koiran pitäisi kyetä siirtymään veden/markkeerauksen äärestä pois ja takaisin sinne rauhassa ja hallitusti.

AVO-koirille tehtiin suoraan rannasta ”taaksepäin” puolisolko ohjauspaikka, eli ei varsinaisesti motivoitu, mutta kyllähän nämä avoimella luntata osaa... Koirakko rantaan, markkeerausheitto joka jätettiin muistiin ja käytiin ottamassa ohjaus pellolta, onnistuneen ohjauksen jälkeen siirtymä rantaan ja äsken heitetty markkeeraus talteen. Tämän jälkeen tehtiin vielä linjakakkosmarkkeeraus siten, että toinen pudotuspaikka oli uusi, toinen tuttu tuosta aiemmasta vaiheesta. Molemmat pudotukset maalle rannan lähelle,

suurin reitti molemmille vettä pitkin suoraan kohteeseen. Myös palautus olisi suotavaa tulla suoraan vettä pitkin, maan kautta palauttaminen on koiralle kovasti houkutteleva vaihtoehto.

VOI-koirille ohjaus oli vesiohjaus, ohjauspaikan ollessa noiden AVO-koirien markkeerauspaikkojen ”takana”, samalla rannalla olevassa irtotuppaassa. Ensin heitettiin markkeerauksista kauempi, jonka jälkeen koira lähetettiin ohjaukselle. Koiran palauttaessa ohjausta heitettiin markkeerauksista lähempi, koiran ollessa noin kauemman markkeerauspaikan tasalla tulossa. Ohjausdamin luovutuksen jälkeen lähetys markkeerauksille, jotka siis lähetyspaikalta nähden lähes linjassa kuten AVO-koirillakin.

Omasta mielestäni päivän kantavia teemoja olivat luopuminen ja keskittyminen. Luopuminen tehtävistä jotka ei ole tarkoitettu ”just nyt ja just mulle”, ja keskittyminen siihen tehtävään, jonka ohjaaja koiralle antaa. Toinen huomionarvoinen asia päivästä on mielestäni se, kuinka eritasoisia koirakoita voidaan treenata aivan täysipainoisesti kimpassa, kun tehtävät suunnitellaan hyvin ja kunkin koirakon tasolle sopivaksi. Alempien luokkien tehtävistä saa hyvää häiriötä ylemmille luokille ja taas ylempien luokkien tehtävät on hyvää maltti- ja luopumistreeniä alemmille luokille, kaikki hyötyvät!

Spondyloosikuvaustuki

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry tukee sileäkarvaisten noutajien selän virallista spondyloositutkimusta. Tukea saadakseen koiran omistajan tulee olla rotujärjestön jäsen. Ennen tuen maksamista tutkimustulos tulee olla julkaistu Suomen Kennelliiton jalostustietokannassa. Tutkittavan koiran tulee kuvaushetkellä olla vähintään kaksi-
vuotias (24 kk) ja korkeintaan kuusivuotias (72 kk).

Tutkimus on tehtävä SKL:N VAATIMAN TUTKIMUSPROTOKOLLAN MUKAISESTI

- * röntgentutkimus on tehty laillistetun eläinlääkäriin valvonnassa
- * tutkimuksessa on otettu ohjeen mukainen, riittävä määrä laadukkaita kuvia
- * koiran tulee olla tunnistusmerkitty ja tunnistusmerkintä tulee tarkistaa tutkimuksen yhteydessä
- * koira on rauhoitettava tutkimusta varten
- * tutkimuksessa on käytettävä SKL:n virallista röntgenlähetettä
- * tutkittavan koiran ikä tulee olla vähintään 24 kk
- * kuvat on lähetettävä SKL:oon lausumista varten

Tuen suuruus on 50€/ koira. Tukea maksetaan 24.10.2020 – 31.12.2021 välisellä ajalla tehdyistä tutkimuksista. Tukea haetaan www.flatti.net/jalostus -sivulta löytyvällä lomakkeella.

SUOMEN SILEÄKARVAISET NOUTAJAT RY:N

PENTUVÄLITYS

- * Hanna Hujanen 040 578 9523
- * Sanna Lahtinen 040 731 0831

Olemme toimineet pentuvälittäjinä vuodesta 2012 lähtien. Ota rohkeasti yhteyttä: pentu@flatti.net, tai tule nykäusemään hihasta kokeissa ja tapahtumissa, jos jotakin kysyttävää tulee mieleen.

Pentuvälityksen sivuilta: www.flatti.net/pentuvälitys löytyy ohjeet kasvattajille pentueiden ilmoittamiseen pentuvälitykseen ja listat suunnitteilla olevista sekä astutetuista ja syntyneistä pentueista. Sivulta löydät ohjeita myös flattipennun ostajalle.

Tarvikemyynnistä kaikkea kivaa harrastuksiin! Koko valikoiman ja tuotekuvat löydät osoitteesta: www.flatti.net/tarvikemyynti. Muista tilata pentupaketit ajoissa! Lisätietoa nettisivuilta.

TARVIKEMYyntI

UUTTA TARVIKEMYyntISSÄ: FLATTI-info!

TARVIKEMYyntI TOIVOTTAa IloISTA JOULUA JA Hyvää UUTTA VUOTTA!

JOSKUS SUURINTA RAKKAUTTA ON LUOPUMINEN

Koiriemme elämä on lyhyempi kuin omistajiensa ja siksi jokaisen koiranomistajan eteen tulee väistämättä se päivä, kun rakkaasta perheenjäsenestä on luovuttava.

Eutanasialla tarkoitetaan lemmikin elämän päättämistä tilanteessa, jossa elossa olominen aiheuttaa tuskaa ja kärsimystä. Elämänlaatua voi laskea äkillinen sairaus, tapaturma tai pitkälle kehittynyt sairaus tai vaiva, josta lemmikki ei enää parane tai sen kärsimyksiä ei voida enää lääkityksillä lievittää.

MILLOIN?

Lemmikistä luopuminen on vaikeaa ja se aiheuttaa aina surua, joskus suunnaton tuskaa ja ahdistustakin. Siksi pitääkin aina muistaa se, kuinka paljon iloa ja pyyteetöntä rakkautta olemme lemmikeiltämme saaneet. Ne ansaitsevat saada hyvän elämän loppuun saakka ilman kärsimystä.

Kun lemmikki on vanha, tai sillä on sairauksia, on tärkeää seurata tarkasti sen käytöstä, liikkumista, ruokahalua ja yleisolemusta. Kun lemmikillä on selkeästi enemmän huonoja kuin hyviä päiviä ja sen elämänlaatu on selvästi heikentynyt, on oikea aika tehdä päätös eutanasiasta. Päätöksen tekeminen ja ajankohdan määrittäminen ei ole helppoa, mutta päätös on kuitenkin parempi tehdä hieman liian aikaisin kuin liian myöhään, jotta eläin välttyisi turhalta kärsimykseltä.

En tiedä ketään ihmistä, joka surisi sitä, että on lopettanut lemmikkinsä liian aikaisin, mutta useita, jotka tuntevat tunnontuskia siitä, että lemmikki joutui mahdollisesti kärsimään oman luopumisen tuskan ja siitä aiheutuneen viivyttelyn vuoksi.

MITEN?

Eutanasia eli koiran lopettaminen tapahtuu eläinlääkärin toimesta joko eläinlääkäriasemalla tai myös lemmikin kotona, jos eläinlääkärisi tekee kotikäyntejä. Joillakin eläinlääkäriasemilla on eutanasiatoimenpiteitä varten erityinen huone, jossa on normaalia himmeämpi valaistus ja joka on mahdollisimman rauhaisassa nurkassa klinikkaa. Myös muilla klinikoilla yleensä pyritään järjestämään eutanasiaan tulevalle lemmikille ja omistajalle mahdollisimman rauhallinen tila, jossa saa rauhassa hyvästellä ystävänsä.

Kotiolosuhteissa lemmikin eutanasia voidaan tehdä lemmikin lempipaikalla, petipaikalla tai joskus jopa omistajan sylissä. Kotona tehtävän eutanasian etuna on se, että koira saa lähteä viimeiselle matkalleen rakkaiden ihmisten ympäröimänä ilman eläinlääkäriaseman eläintä mahdollisesti stressaavia

hajuja tai ääniä. Mutta tehtiinpä toimenpite missä hyvänsä, lemmikille on kuitenkin tärkeintä että rakkain ihminen on läsnä toimenpiteessä.

Eutanasiatoimenpiteessä koiralle laitetaan ensin rauhoittava pistos. Tämä laitetaan yleensä takajalan lihakseen. Rauhoittumiseen menee noin 5–10 minuuttia, ja tämän ajan omistaja voi viettää rauhassa lemmikkinsä hyvästellin. Kun koira on nukahtanut, sen etu- tai takajalasta ajetaan hieman karvaa ja sille laitetaan verisuonikanyyli. Sen kautta annostellaan yliannos nukutusainetta, jolloin koira vaipuu syvään uneen ja elintoiminnot vähitellen lakkaavat. Lemmikin sydän ja keuhkot kuunnellaan, ja koira todetaan kuolleeksi. Tässäkin vaiheessa omistaja saa viettää rauhassa aikaa koiraystävänsä kanssa hyvästellin sen.

Eutanasia ei vie paljoa aikaa. Lääkkeet vaikuttavat yleensä nopeasti ja koko toimenpiteeseen menee alle puoli tuntia. Aikaa varataan kuitenkin yleensä reilusti, jotta hyvästelylle jää aikaa. Eutanasia on eläimelle täysin kivuton ensimmäisen rauhoituspistoksen jälkeen.

Eutanasian jälkeen on mahdollista lähettää koira tuhkatavaksi pieneläintuhkaamoon tai haudata se itse, jos asuu alueella, jossa se on mahdollista ja vuodenaika antaa myöten. Tuhkatun eläimen tuhkat saa levittää tai haudata ilman rajoituksia. Useimmilla eläinlääkäriasemilla on yhteistyökumppanina yksi tai useampi pieneläintuhkaamo, johon lemmikki voidaan eutanasian jälkeen toimittaa tuhkatavaksi. Valittavana on yhteistuhkaus tai yksilötuhkaus. Yksilötuhkauksen jälkeen lemmikin tuhkat saa kotiin valitsemassaan uurnassa, yhteistuhkauksessa lemmikin tuhkat levitetään tuhkaamon mailla sijaitsevaan muistolehtoon.

Rakkaan lemmikin kuolema jättää jäljelle aina suuren tyhjiön, sillä koirat ovat usein olleet omistajansa tukena monessa elämän suuressa tapahtumassa ja edustavat aina tiettyä ajanjaksoa omistajansa elämässä. Kuoleman jälkeen jäljelle jäävät vain kauniit muistot sekä suru, joka laimenee vain suremalla ja antamalla itselleen aikaa. Ja muistaa se, että suurinta rakkautta on lemmikistä luopuminen. Se viimeinen sana, jolla saat päästää koirasi tuskista; ”Vapaa!”

– Laura Rajakallio
eläinlääketieteen lisensiaatti

Vanhoista flateista on lista Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n kotisivuilla: www.flatti.net/jalostus/lista-vanhoista-flateista Listalla ovat yli 13-vuotiaiksi eläneet flatit. Toivomme myös lehteen lisää tarinoita vanhoista flateista. Juttuja voitte kirjoittaa yli 10-vuotiaista koiristanne. Onko oma Vanha ja Viisaasi jo listalla? Haluatko kertoa koirasi tarinan? Jos tiedossasi on yli 13-vuotias flatti, joka ei ole listalla, niin kerro se minulle. Kiitos! Ota yhteyttä: virpi.peltonen@turkuflatti.net tai laita yv Facebookissa. – Virpi

VANHAT & VIISAAT

C.I.B. C.I.E. FI MVA, EE MVA, LV MVA, LT MVA, SI MVA, RU MVA, BY MVA, MD MVA, RO MVA, UA MVA, MD GR MVA, EE VMVA, LT VMVA, LV VMVA, BALT VMVA, RO VMVA, LTJV-13, SIV-15, BALTVV-19

MEI DAN VOLTTI, 'SAKU' s. 25.10.2011

Olen Saku, nyt jo 10-vuotias flattiherra. Synnyin ”Temppu-pentueeseen” kasvattajani Nada Sandbergin luona 25.10.2011 neljän veljeni ja yhden siskonni (Flippi, Kieppi, Kuperkeikka, Kärrynpyörä ja Piruetti) kanssa.

Kun muutin kotiini Marjatta-mamin luokse, niin siellä asuivat jo vanhempi Luca-herra ja Riku-setä. Luca oli sellainen lupsakka kaveri, joka otti heti minut siipiensä suojaan ja Riku oli varmasti myös tyytyväinen kun sai leikkikaverin ja telmimme yhdessä. Riku opetti monta juttua minulle, vaikka olimmekin melkoisen erilaiset luonteeltamme. Olen kuulemani mukaan ollut helppo ja kiltti pentukoira, en ole koskaan tehnyt mitään tuhoja ja aina ollut iloinen itseni, joka rakastaa kaikkia ja kaikkea! Marjatta sanoi myös, että Luca piristyi huomattavasti, kun minä muutin heidän luokseen ja toin vähän uutta virtaa perheeseen. Minä taas sain uutta virtaa, kun Lennu muutti meille, kun olin 3-vuotias ja siinäpä on oiva kaveri minulle. Olemme Lennun kanssa olleet tosi hyviä kavereita heti alusta ihan tähän päivään asti.

Ensimmäinen vuoteni eli vuosi 2012 oli melko tapahtumarikas: Komeuteni ”punnittiin” heti pikkupentuna flattierikarissa keväällä 2012. Olen, ei enempää eikä vähempää, kuin BIS-pentu Ellen-sisko oli kyllä kova vastus, ollen VSP. Laitoimme vähän ajan päästä kisan uusiksi Aptus-showssa, samoin tuloksin – oltiin me kova pari. Olin kyllä keväällä salaa harjoitellut mätsärissä ja sielläkin palkittiin, vaikka en voittanut.

Auran Nuuskujen jäsenten välinen kilpailu, voitin pentuluokan. Oli jänniä tehtäviä, joita en ollut ennen kokeillutkaan, kuten esim. markkeeraustehtävä, jossa ammuttiin ensin haulikolla, se oli elämäni ensimmäinen laukaus. Tanskalaistuomari katsoi minua pientä arvioivasti ja kysyi, että onko ennen Sakulle ammuttu, no ei ollut, mutta mami oli sitä mieltä että ammutaan. Ja minä poika siitä innostuneena suorastaan hyökkäsin variksen perään! Oli hauskaa, vaikka en minä siitä linjasta mitään tajunnutkaan, mutta muut kohdat meni hyvin ja meikä oli paras pentu!

Ensimmäiset kanitreeneit oli aikaisin keväällä kavereidemme Virpin ja Markun mökillä Pyhärannassa, oli aika jännä juttu, mutta niin vain juoksin kanin luokse ja nappasin sen suuhuni ja vein mamille (täytyy kyllä myöntää, että näin mihin Markku sen kanin vei, eli helpo oli se löytää).

Pitkin kesää mami yritti piilottaa variksia maastoon, mutta minä löysin ne kaikki, mutta uiminen ei vaan heti keväällä ja alkukesästä ollut minun juttu – kahlasin mahaan asti, mutta en mennyt uimaan.

Kesällä sitten oltiin flattileirillä ja siellä oli myös kaksi veljeäni eli Ura ja Poika. Yhdessä treenattiin kaikkia noita noutajajuttuja. Jälkikin onnistui hienosti ja kouluttaja sanoi, että tervemenoa taippareihin, mutta kun minä en mennyt uimaan, niin eihän niihin taippareihin voinut mennä ja ei minulla kesällä kyllä vielä riittänyt ikäkään niihin kokeisiin.

Onneksi se uintihommakin lähti sitten yhtäkkiä kesän lopulla ”toimimaan”. Kerran vaan lähdin Lucan ja Rikun perään uimaan ja hakemaan vedestä dameja ja siitä se sitten lähti – osasin siis sittenkin uida, mutta enhän voinut sitä aiemmin tietää!

Taippareihin mentiin, kun täytin 9 kk. Vesityö meni loistavasti ja hakuruutu hyvin, mutta kun piti lähteä kani hakemaan jäljen päästä, niin yhtäkkiä flattimörkö alkoi kuiskia sieltä metsästä ja en uskaltanut mennä sinne yksin, vaan palasin takaisin mamin luokse. Mami ja tuomari keskusteli, ettei painosteta, vaan ensi vuonna uudelleen.

No niin siinä kävi, että tuosta kahden kuukauden päästä oli Au-ran Nuuskujen lokakuun eli vuoden viimeinen taippari, joten mentiin sinne. Taas meni vesityö loistavasti ja hakuruutu meni hyvin, mutta kun mami lähetti minut jäljelle, niin juoksin 20 metriä ja pysähdyin katsomaan mamia. Tuomari kommentoi, että minut voi lähettää uudelleen, mutta mami ei sanonut minulle mitään eikä liikahtanutkaan, joten siitä päätelin, että kait se haluaa minun nyt vaan reippaasti jatkavan matkaa. Sinne juoksin hajun perässä ja mäen taakse, ja kas siellä makasi valkoinen pupu! Nappasin sen suuhuni ja lähdin nopeasti takaisin mamin luokse, sillä sen se varmaan halusi ja olihan se tyytyväinen taas minuun! Taipparit siis helppo nakki.

Vuonna 2013 harrastettiin hauskoja juttu, leireiltiin, utiitiin, noudettiin, järjestettiin ja pidettiin hauskaa ja käytiin näyttelyissä hakemassa ensimmäiset cacibit.

Vuonna 2014 sain lisää cacibeja ulkomailta ja kun aikamäärä oli täynnä, niin silloin kesällä mami laittoi innoissaan C.I.B-hakemuksen vetämään. No sitten tuli takapakkia, sillä jostain kumman syystä olin ensimmäisiä koiria, joiden aikana säännöt olikin muutettu eli taipparit eivät enää riittäneet CIB-arvoon, vaan olisi pitänyt olla lämpimän riistan koe. Nyt tuntui siltä, että kattojärjestön porukat eivät olleet ihan hereillä niissä kokouksissa, mutta se on toinen juttu. No ei mitään, olihan minulla myös ne C.I.E:n vaaditut cacibit kasassa, joten haettiin sitten sitä. Oli myös erikoinen juttu tuo Pietarin joulukuinen 2013 KV-näyttely. Riku voitti minut molempina päivinä ollen PU1 ja minä PU2 eli sain vara-cacibit molempina päivinä. Aikaa kului ja yhtenä päivänä mami sai sähköpostiviesti FCI:ltä, jossa kysyttiin kumpi hänen koiristaan oli PU1 ja kumpi PU2 näissä näyttelyissä, sillä Moskovasta oli tullut heille viesti, jossa meille molemmille, siis Rikulle ja minulle, oli merkitty cacib ja molempina päivinä! No, niin siinä kävi, että mami skannasi molempien arvostelulomakkeet ja siinä näkyi, että Riku jostain syystä oli molempina päivinä ykkönen ja minä kakkonen, mutta kun Riku oli jo C.I.B, niin minäkin sain ne cacibit itselleni.

C.I.B vahvistettiin sitten tammikuussa 2016, kun tuo sääntö taas palautettiin aiempaan kuusiinsa eli että taipparit riitti cib-arvon saamiseen. Aika paljon on matkustettu eri näyttelyissä ja menestystäkin on vuosien varrella tullut. Joten tuo riittänee noista näyttelyjutuista!

Jäljestystä olen harrastusmielessä harrastanut ja kun ensimmäiseen kokeeseen olin menossa, niin loukkasin metsässä oikean etusen ja aloin ontua, joten minun osaltani koe peruuntui ja hyvä niin, sillä ei se oikein ollut minun lajini. Sen sijaan vepe oli hauska harrastus, sitä harrastin pari kesää ja suoritin soven ja toisena vuonna kävin kolmessa kokeessa, saaden 2 x alo3 ja 1 x alo1. Siihen oli hyvä lopettaa ja jättää harrastus nuoremmille, olinhan jo 8-vuotias.

Kyyhkymetsällä olen pari kertaa käynyt ja se oli hauskaa, paitsi ei ole ollut paljon noudettavaa. Onkohan ampujissa vikaa? Mene ja tiedä. Lennun kanssa päästiin ekaa kertaa fasaanijahtiin syksyllä 2020 ja oli hauska, mutta aika rankka reissu. Oli peltoa, mutta myös paljon metsää ja oja. Aamupäivä meni vielä hyvin juostessa pitkin metsiä ja hakiessa niitä fasaaneja (pitää myöntää, että Lennu oli siinä parempi), mutta sitten iltapäivällä alkoi jo väsyttämään, olinhan jo "vanha" mies. Tai no vasta 9v.

Nyt on taas käyty vähän verestämässä vanhoja näyttely muistoja ja hakemassa veteraanititteleitä (tänäkin vuonna Romaniassa ja Liettuassa). Meitä on meidän perheessä enää mami, minä ja Lennu. Aina on kiva lähteä yhdessä reissuun, pakataan auto ja lähdetään ajamaan me kolme kohti uusia kokemuksia ja seikkailuja. Reissujen jälkeen on kuitenkin ihana tulla kotiin tai mökille ja maata pihalla haistelemassa raitista ulkoilmaa ja nauttimassa ihanasta rauhallisesta kotielämästä.

T. Saku

Lisätietoja päivitetään osoitteeseen:
www.flatti.net/toiminta & Fb-sivuille

TULEVIA TAPAHTUMIA

23.04.2022

TOKO-mestaruus, Asikkala

24.04.2022

Flattien TOKO-päivä, Asikkala

21.05.2022

Erikoisnäyttely, Porvoo

21.05.2022

Järjestön 40-vuotisjuhla, Porvoo

29.05.2022

MEJÄ-koe, Muurikkala

26.06.2022

MEJÄ-koe, Pudasjärvi

14.-17.07.2022

Kesäleiri, Surkeenjärvi

14.07.2022

MEJÄ-koe, Surkeenjärvi

13.-14.08.2022

Flatti- ja Juniorimestaruus, Flatti-Kisälli
Koria

28.08.2022

MEJÄ-mestaruus, Surkeenjärvi

15.-16.10.2022

Sileäkarvaisten noutajien PM-koe
Kemiönsaari

Sileäkarvainen noutaja, uros, FI22134/19, s. 13.3.2019
FI MVA Hulavuoren Hunting Like A Fool

i: FI MVA Heilurihännän Eye Of The Tiger
e: FI MVA Morrini Snowflakes Falling

Kasvattaja: Mari Myllykangas
Omistajat: Emmiina Rämä & Kalle Koistinen

SERTIT:

11.01.2020 Kajaani, Tarja Löfman
16.08.2020 Kajaani, Riitta Niemelä
10.07.2021 Oulu, Kalvo Kriisk

NOUI: 15.05.2021 Juupajoki, Mika Toskala

Sileäkarvainen noutaja, narttu, FI44192/19, s. 4.8.2019
LT MVA LT JMVA EE JMVA BALT JV-20 EE V-20 EE JV-20
Flat Power Miracle Of Lilac

i: C.I.B SE MVA(N) NO MVA FIV-18-19 DKV-19 NORDV-19
NO V-19-21 Almanza Backseat Driver
e: FI MVA EE MVA Almanza Exception With A Twist

Kasvattajat: Anu & Kimmo Vorobjev, Marianne Forsell
Omistaja: Niina Kivinen ja Valtteri Kivinen

SERTIT:

25.09.2021 Palanga, Liettua, Juta Haranen
26.09.2021 Palanga, Liettua, Dina Korva

VALIOILMOITUKSET

Valiopalsta on järjestön jäsenille ilmainen. Lähetä kuva ja ilmoitustiedot aineistopäivään mennessä osoitteeseen: flattiviesti@gmail.com. Flattiviestiin nro 1/2022 tulevat valioilmoitukset viimeistään 24.1.

Lähetä painokelpoinen, rajaamaton vaakakuva .jpg-muodossa. Kuvan tulee olla mahd. suuri (300 dpi, vähintään 1 Mt). Matalaresoluutioiset kuvat menevät printissä suttuisiksi, emmekä voi niitä valitettavasti käyttää.

Lähetä kuvan lisäksi valiokoirastasi seuraavat tiedot:

- koiran sukupuoli, tittelit ja virallinen nimi
- koiran rekisteritunnus ja syntymäaika
- koiran isän tittelit + virallinen nimi
- koiran emän tittelit + virallinen nimi
- koiran kasvattajan nimi ja koiran omistajan nimi
- ko. valioarvoon vaadittavat tulokset: pvm, paikka, tuomari
- voit ilmoittaa myös koiran korkeimman tuloksen muista lajeista, esim. nome-B ALO1, toko ALO1

Pidätämme oikeuden siirtää valioilmoituksen julkaisun seuraavaan lehteen. Kansainväliset valionarvot julkaistaan vahvistamisen jälkeen.

Sileäkarvainen noutaja, narttu, FI36196/18, s. 17.5.2018
FI MVA Celtair Rumour About The Fox

i: SE MVA (N) NOJV-13 PMJV-13 JV-13 V-13
Caci's Lovely Prince Cake
e: C.I.B FI&EE MVA Celtair Piece Of Me

Kasvattaja ja omistaja: Jenni Juvén

SERTIT:

11.05.2019 Jämsä, Jaana Kummala
28.07.2019 Suomenjoki, Paavo Mattila
03.08.2019 Maalahti, Reino Korpela
18.08.2019 Heinola, Carina Östman
02.08.2020 Isokyrö, Hannu Talvi

NOUI: 25.05.2021 Suomenjoki, Katja Villikka

Sileäkarvainen noutaja, uros, FI44191/19, s. 4.8.2019
FI MVA Flat Power Sensation Lilac

i: C.I.B SE MVA(N) NO MVA FIV-18-19 DKV-19 NORDV-19
NO V-19-21 Almanza Backseat Driver
e: FI MVA EE MVA Almanza Exception With a Twist

Kasvattajat: Anu ja Kimmo Vorobjev, Marianne Forsell
Omistajat: Elisa ja Jarkko Pekki

NOUI:
25.09.2021, Kemiönsaari, Susanna Salonen

SERTIT:
05.09.2021, Tuusula, Riitta Liisa Lehtonen
14.08.2021, Mynämäki, Jussi Liimatainen
08.08.2021, Mynämäki, Riitta Niemelä

Sileäkarvainen noutaja, uros, FI44189/19, s. 4.8.2019
FI MVA EE & LT JMVA BALTJV-20 EEJV-20 Flat Power Lilac Heart

i: C.I.B SE MVA(N) NO MVA FIV-18-19 DKV-19 NORDV-19
NO V-19-21 Almanza Backseat Driver
e: FI & EE MVA Almanza Exception With a Twist

Kasvattajat: Anu & Kimmo Vorobjev, Marianne Forsell
Omistaja: Emmi Leikkola

SERTIT:
07.08.2021 Savitaipale, Jaana Kummala
01.08.2021 Porvoo, Elina Haapaniemi
31.07.2021 Mikkeli, Maija Mäkinen
12.09.2020 Helsinki, Eeva Rautala

NOUI: 12.06.2021 Hattula, Katja Villikka
TOKO ALOI: 08.05.2021 Kirkkonummi, Kaarina Pirilä

Sileäkarvainen noutaja, uros, FI36188/18, s. 17.5.2018
FI MVA Celtair Flying Fox

i: SE MVA(N) NOJV-13 PMJV-13 PMJV-13 JV-13 V-13
Caci's Lovely Prince Cake
e: C.I.B. FI MVA EE MVA Celtair Piece Of Me

Kasvattaja: Jenni Juvén
Omistajat: Tapio ja Tarja Muikku

SERTIT:
04.09.2021 Ruovesi, Tuula Savolainen
07.08.2021 Vesilahti, Hannele JokiSilta
15.06.2019 Jaana Maarti Kummala

NOUI: 26.05.2019, Juupajoki, Vesa Hietikko

Sileäkarvainen noutaja, uros, FI36193/18, s. 17.5.2018
FI MVA Celtair Mr Fox

i: SE MVA (N) NOJV-13 PMJV-13 JV-13 V-13
Caci's Lovely Prince Cake
e: C.I.B FI&EE MVA Celtair Piece Of Me

Kasvattaja ja omistaja: Jenni Juvén

SERTIT:
28.07.2019 Suonenjoki, Paavo Mattila
17.08.2019 Kuopio, Pekka Teini
02.08.2020 Isokyrö, Hannu Talvi

NOUI: 25.05.2021 Suonenjoki, Katja Villikka

Sileäkarvainen noutaja, narttu, FI27780/17, s. 6.3.2017
FI MVA EE MVA EE JMVA TLNJW-18 EEJV-18
Black Mica 's In Love Again

i. SE MVA(N) V-18 DKV-19 NOV-19 V-19 PMV-19
Almanza Backseat Driver
e. SE MVA(N) NO MVA EE MVA SEVV-16
Black Mica 's For God 's Sake

Kasvattajat: Linda ja Cecilia Edberg, Uppsala, Ruotsi
Omistaja: Nina Pöyry

NÄYTTELYT:

03.06.2018 EE JMVA
06.10.2021 EE MVA
08.09.2018 SERT Porvoo, Bertil Lundgren

NOU1: 18.09.2021 Korja, Katja Villikka

Sileäkarvainen noutaja, narttu, FI21936/18, s. 7.3.2018
FI MVA Kivarin Koh-i-Noor

i. C.I.B. C.I.E. FI MVA EE MVA LV MVA LT MVA
BALT MVA EEV-17 Harvahampaan Keep the Change
e. FI MVA FI JVA NO JVA SE JVA POHJ JVA
Comics Blue Replica

Kasvattajat ja omistajat: Elisa Pietarila ja Pasi Vähäkuopus

SERTIT:

18.05.2019, Taivalkoski, Marja Talvitie
13.07.2019, Oulu, Hilikka Salohalla
19.07.2019, Kalajoki, Liam Moran
18.01.2020, Raahe, Pekka Teini
29.08.2021, Pyhäjoki, Katja Korhonen

NOU1: 08.07.2020 Oulu, Tapio Sihvonen

Sileäkarvainen noutaja, narttu, FI30561/16, s. 25.4.2016
FI MVA Metsävirnan Lily-of-the-Valley

i. FI MVA Sniffens Lumpallo
e. C.I.B. FI MVA EE MVA Metsävirnan Kentuckian Snow

Kasvattaja: Heli Siikonen
Omistajat: Camilla ja Kristian Holmén

SERTIT:

12.05.2018, Loviisa, Marja Talvitie
10.08.2019, Raisio, Lars Widén
14.08.2021, Mynämäki, Jussi Liimatainen

NOU1: 16.06.2018, Rauma, Ari Huttunen

Sileäkarvainen noutaja, narttu, FI39598/11, s. 1.6.2011
FI MVA Elvenpath's Shenandoah

i. Straight Flush Velvet Vaquero
e. FIN MVA Boltiltorp's Quite A Lady

Kasvattaja: Anna Björklund
Omistaja: Liisa Taalamo

SERTIT:

22.03.2014 Jämijärvi, Paula Rekiranta
18.05.2019 Rautjärvi, Paula Heikkinen-Lehkonen
21.08.2021 Kuopio, Hannele Jokisilta

NOU1: 01.09.2012 Kangasala, Juha Tenhunen

Sileäkarvainen noutaja, uros, FI23337/19, s.7.3.2019
FI JVA Kevätniityn Country Field

i. Kevätniityn Blue Shadow
e. FI MVA JVA TK1 BH Gilliams´ s Gold Special

Kasvattaja ja omistaja: Ann Leskinen, Pietarsaari

MEJÄ VOI1 16.08.2020 Lestijärvi, S. Kankaanpää
MEJÄ VOI1 13.05.2021 Lestijärvi, S. Kankaanpää
MEJÄ VOI1 22.07.2021 Kruunupyy, K. Erkkilä

NÄYTTELY: ROP sert

NOU1:
27.06.2020 Reisjärvi, J. Ponssimaa

Sileäkarvainen noutaja, narttu, FI19276/17, s. 16.2.2017
FI MVA Celtair Prunaprisma

i. C.I.B. FI MVA EE MVA TLNW-13 Flat Power Fly Caster
e. Celtair Ad Astra

Kasvattaja: Jenni Juvén
Omistajat: Kari ja Senni Husso

SERTIT:
13.05.2018 Tuusula, Harri Lehkonen
15.06.2019 Jämsä, Jaana Maarit Kummala
05.09.2021 Tuusula, Riitta Liisa Lehtonen

NOU1: 09.06.2018 Mikkeli, Jari Hartikainen

Muut tulokset: NOME-B AVO1, NOME-WT VOI2
Flattikisälli 2019 & 2020

Sileäkarvainen noutaja, narttu, FI30559/16, s. 25.4.2016
FI JVA Metsävirnan Blue Windflower

i. FI MVA Sniffens Lumipallo
e. C.I.B FI & EE MVA Metsävirnan Kentuckian Snow

Kasvattaja & omistaja Heli Siikonen

MEJÄ VOI1 -tulokset:
20.09.2020 Asko Kukkola
27.09.2020 Satu Savolainen-Pulli
29.08.2021 Jyri Salmi

NÄYTTELY: 02.03.2019 Kouvola, Riitta Liisa Lehtonen, KÄY ERI

Sileäkarvainen noutaja, narttu, FI21451/19, s. 4.3.2019
FI MVA Celtair West Side Story

i: FI MVA Wildzeal Turn This World Around
e: FI MVA Celtair Rumour Has It

Kasvattaja: Jenni Juvén, omistaja: Kaisa Tiimo

SERTIT:
10.07.2021 Ruokolahti, Sanna Kavén
07.08.2021 Savitaipale, Jaana Kummala
28.08.2021 Mäntyharju, Kirsi Nieminen

NOU1: 05.06.2021 Hamina, Tajja Varis

Blackpepon

www.blackpepon.com

Tarja Kolkka, Valkeala
040 706 6659
blackpepon@gmail.com

Kennel Finnflats

Tuula Ehrman
0400 699 197
tuulaehrman@gmail.com

Heidi Vainio
0400 822 110
heidivainio@merityo.fi

www.finnflats.com

www.dantaran.com

flatcoated retrievers
Dantaran

Laura Rajakallio
Kunnarlantie 55
02740 Espoo
050 535 6926

laura.rajakallio@gmail.com www.dantaran.com

KASVATTAJAILMOITUKSET 2022

Kasvattajailmoitukset Flattiviestiin 15€/nro tai 40€/vuosi (4 nroa). Kasvattajaboxin koko on 88x50 mm

Voit käyttää valmista kasvattajaboxia, tai lähetä haluamasi teksti ja kuva/logo, niin taitamme sinulle ilmoituksen.

Aineistot osoitteeseen: flattiviesti@gmail.com.
Lähetä varauksen/aineiston mukana maksukuitti.

FLATTIEN KESÄLEIRI

- Flattileiri 2022
- 14.-17.7. (paikalle saa tulla jo ke 13.7.)
- Paikka Matkailutila Surkeejärvi, Jyväskylä
- Tiedustelut ym. leiripäällikkö
Tanja Aunelalle, flattileiri@flatti.net
- Seuraa ilmoittelua järjestön verkkosivuilla ja facebookissa!

Flattileiri 14.-17.7.2022
Merkaa päivät kalenteriin!
Lisätietoja seuraavassa
Flattiviestissä.

FLAT POWER
FLATCOATED RETRIEVERS

Ann ja Kimmo Vorobjev - Marianne Forsell www.flatpower.com

Huntstars
Loving home of Flat Coated Retrievers
Sivertankki / 40540 20781 Kaarina
Majakkasaaren Keskus / 0500 20781
Läntinen metsästäjäseura

**Kennel
Kevätniityn**

Ann Leskinen / Pietarsaari / 050-338 3562 / ann.l@luukku.com

- Sileäkarvaisia noutajia kaveriksi
metsälle ja harrastuksiin -

Minna Latva, Noutajantie
20780 Kaarina
puh: 0400 842 998
majakkasaaren@gmail.com
majakkasaaren.wixsite.com/flattit

silteäkarvainen noutaja
MAJAKKASAAREN
KENNEL

**Metsänpeiton
kennel**

<http://metsanpeiton.wixsite.com/metsanpeitonkennel>

**Morrini
Retrievers**

Riitta Niemelä
Långvik
Kirkkonummi
040-7091133
riitta@morrini.net
www.morrini.net

**KENNEL
NINJATÄHDEN**
FLATCOATED RETRIEVERS

Satu Marins
Vehkakaipale
P. 0400 415515
satu.marins@hotmail.com
www.ninjatahden.com

 www.facebook.com/ninjatahden
IG: ninjatahden

KENNEL NOANARKIN

kaija.leinonen@noanarkin.com
www.noanarkin.com

SUOMEN SILEÄKARVAISET NOUTAJAT RY

— JÄSENASIAT, KUVAPANKKI- JA TILITIEDOT

JÄSENASIAT

www.flatti.net/jarjesto/jasenasiat

Jäsenenä saat yhdistyksen jäsenlehden, Flattiviestin kotiisi neljä kertaa vuodessa sekä etusijan yhdistyksen järjestämiin kokeisiin, koulutuksiin ja tapahtumiin.

JÄSENMAKSUT 2021

- Varsinainen jäsen 25€
- Perhejäsen 6€ (ei omaa lehteä)
- Pentuejäsen 10€
- Liittymismaksu 5 € (ei koske pentuejäseniä)

KASVATTAJA-ALENNUKSET

Kasvattaja saa 10% alennuksen ostaessaan Tarvikemyynnistä Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n pentuvälityksessä oleville pennuille tarvikkeet pentupakettiin (pilli, pillinauha, dummy, talutin). Kasvattajan liittäessä uudet pennun omistajat pentuejäseniksi, saa uusi jäsen lahjakortin, jolla saa 10% alennuksen ensimmäisestä Tarvikemyynnin ostosta.

OSOITTEENMUUTOKSET

www.flatti.net/jarjesto/jasenasiat/osoitteenmuutos

Ilmoita osoitteenmuutos järjestön nettisivulla tai sähköpostitse jäsenihteerille: jasenasiat@flatti.net.

KUVAPANKKI

www.flatti.net/flattiviesti/kuvapankki

Flattiviestin toimituksella on kuvapankki, jonne voi ladata flattikuvia rotujärjestön käyttöön (Flattiviesti, nettisivut, facebook). Julkaistuissa kuvissa mainitaan kuvaajan nimi.

TILITIEDOT

OKOYFIHH

Tarvikemyynti: FI45 5620 0920 4247 35

Jäsenmaksut: FI23 5620 0920 4247 43

Yleistili (näyttely, nome ja muut):

FI28 5620 0920 4247 50

Löydät meidät myös Facebookista, Instagramista ja Youtubesta!

FLATTIVIESTI

AIKATAULU 2022

*Seuraava Flattiviesti, nro 1/2022, ilmestyy 23.2.
Lehteen tulevat aineistot pyydämme lähettämään
osoitteeseen flattiviesti@gmail.com 24.1. mennessä.*

Kuvamateriaalia lehden käyttöön voi toimittaa myös kuvapankkien kautta. Tekstitiedostot rtf- tai doc/docx-muodossa. Kuvien resoluutio 300 dpi ja jpg-, pdf- tai tif-muodossa. Matalaresoluutioiset kuvat menevät printissä suttuisiksi, emmekä voi valitettavasti niitä käyttää. Jos olet epävarma kuvien/aineistojen laadusta, ota yhteyttä Flattiviestin toimittajaan ja katsotaan yhdessä materiaalit kuntoon.

Flattiviesti aikataulu 2022:

Nro 1 – ilmestyy 23.02. – aineistopäivä 24.01.

Nro 2 – ilmestyy 11.05. – aineistopäivä 11.04.

Nro 3 – ilmestyy 28.09. – aineistopäivä 29.08.

Nro 4 – ilmestyy 14.12. – aineistopäivä 14.11.

Kuva Juho Pajari

SUOMEN SILEÄKARVAISET NOUTAJAT RY:N YHTEYSTIEDOT

HALLITUS 2021

Puheenjohtaja

Mari Mamia
Stor-Rösintie 66, 01150 Söderkulla
p. 050 4586770
puheenjohtaja@flatti.net

Sihtööri

Tanja Aunela
Iiriskuja 18A, 20320 Turku
p. 0400 939076, sihteeri@flatti.net

Varapuheenjohtaja

Anne Kolsi, Orimattila
annehkolsi@gmail.com

Marjut Sirén, Espoo,
p. 050 4116245
marjutsiren1@gmail.com

Piia Piiparinen, Korja
p. 040 8314848, flatti87@gmail.com

Miia Koski, Rooma

p. 050 4582157

Tomi Nieminen, Siikajoki
p. 041 7117794, tomi.jere.nieminen@gmail.com

Aija Laakso, Paimio, aija.t.laakso@gmail.com

Varajäsen Anne Haverinen, Paltamo
Varajäsen Noora Saarikko, Perttula

TOIMIHENKILÖT 2021

Taloudenhoitaja

Heidi Vainio
Leikluodontie 130, 23310 Taivassalo
p. 0400 822110, talous@flatti.net

Jäsensihtööri

Heidi Vainio
Leikluodontie 130, 23310 Taivassalo
p. 0400 822110, jäsensiat@flatti.net

Tarvikemyynti

Janina Alankoja-Kanervalo
Merimasku
tarvike@flatti.net

Pentuvälittäjät

Hanna Hujanen, p. 040 5789523
Sanna Lahtinen, p. 040 7310831
pentu@flatti.net

Kiertopalkinnot

Sari Hagström
p. 0400 514215
flatti.kiertopalkinnot@gmail.com

Webmaster

Markku Kastepohja
p. 040 6650566
webmaster@flatti.net

ALUEYHTEYSHENKILÖT

Uusimaa Aluetoiminnan vastuhenkilö

Nina Onufriew, p. 041 433 1959
nina.onufriew@gmail.com

Uusimaa Noora Saarikko

p. 050 339 6132, noora.saarikko@gmail.com

Varsinais-Suomi Mia Jaakola-Siimes

p. 050 3764517, mia.lehtinen@gmail.com

Kanta-Häme Kirsi Launomaa

p. 040 7255354, kirsi.launomaa@gmail.com

Päijät-Häme Minna Vornanen

p. 050 5261540, minnajvornanen@gmail.com

Satakunta Maija Valtonen

p. 040 4120392, maijajokela3@gmail.com

Pirkanmaa Tarja Tuhola

vilpputuhola@yahoo.com

Keski-Suomi (Jyväskylä) Mika Toskala

p. 040 5649053, mika.toskala@elisanet.fi

Keski-Suomi Niina Parviainen

p. 040 5473493
parviainen_niina@outlook.com

Mikkeli-Pieksämäki -alue Jonna Häkkinen

p. 050 3057422, hiekkoi@hotmail.com

Savon seutu Tarja Koistinen

p. 040 7586768

Etelä-Savo Anu Karhunen

p. 050 526 3679, anu.karhunen79@gmail.com

Etelä-Karjala Juho Pajari

p. 041 4582812, jpajari@gmail.com

Etelä-Karjala Satu Marins

p. 0400 415515, satu.marins@hotmail.com

Pohjois-Karjala (Lieksa)

Tiina-Maarit Kisonen
p. 040 5477128, tiinakisonen@gmail.com

Pohjanmaan alue Heli Pitkjärvi

p. 040 5621529, pitkajarvi.heli@gmail.com

Kainuun alue Anne Haverinen

p. 044 3601152, kennelregalerazza@gmail.com

Oulun alue Henna Mikkonen

p. 044 5400609, hennamik@gmail.com

TOIMIKUNNAT 2021

FLATTIVIESTI

- flattiviesti@gmail.com
- Päätoimittaja: Mari Mamia
- Toimitussihtööri: Jaana Kontto
- Taitto: Elisa Pekki

HARRASTUSLAJIEN TOIMIKUNTA

- Puheenjohtaja: Pipa Pärssinen
p. 040 5367167, pipa.parssinen@gmail.com
- Jäsenet: Miia Mäkiouppila,
Tuija Manninen,
Johanna af Hällström-Kamila

ULKOMUOTOTUOMARI- TOIMIKUNTA

- Puheenjohtaja: Riitta Niemelä
p. 040 7091133, riitta@morrini.net
- Jäsenet: Kirsi Nieminen, Katja Korhonen

JALOSTUSTOIMIKUNTA

- jalostus@flatti.net
- Puheenjohtaja: Kirsi Nieminen
p. 0400 641866,
kirsi@kennelheilurihännän.fi
- Sihteeri: Tuula Niva
p. 040 5045165, jalostus@flatti.net
- Jäsenet: Laura Rajakallio, Anne Kolsi,
Jenni Juvén, Riitta Niemelä

MEJÄ-TOIMIKUNTA

- meja@flatti.net
- Puheenjohtaja: Liisa Keränen
p. 040 5921296, liisam@kolumbus.fi
- Jäsenet: Mari Mamia, Marko Saarni,
Miia Koski, Janina Alankoja-Kanervalo

NOUTAJAJÄRJESTÖJEN YHTEISTYÖTMK

- Anne Kolsi
- Kirsi Launomaa (varalla)

NÄYTTELYTOIMIKUNTA

- nayttely@flatti.net
- Puheenjohtaja: Piia Piiparinen
p. 040 8314848
flatti87@gmail.com
- Sihteeri: Nina Skyttä
p. 0400 435 737
nina@skoude.com
- Jäsenet: Satu Marins, Christina Kiuru,
Anni Vornanen, Katja Korhonen,
Tanja Mattila

NOME-TOIMIKUNTA

- nome@flatti.net
- Puheenjohtaja: Kirsi Launomaa
p. 040 7255354,
kirsi.launomaa@gmail.com
- Jäsenet: Riitta Koivisto, Anu Mikkola,
Minsu Rauramo, Heli Pitkjärvi,
Marko Mikkilä, Salla Sipilä

 BOZITA

ROBUR

SWEDISH FUNCTIONAL QUALITY

Together
with nature
since 1903

Bozita Robur on Ruotsissa valmistettu superfunktionaalinen koiranruoka. Luonnollisista raaka-aineista valmistettu korkealuokkainen ravinto vahvistaa kehon omia toimintoja. Kun haluat antaa koirallesi parhaat mahdolliset edellytykset - täytä sen kuppi aterialla joka on täynnä luonnon omaa voimaa.

www.bozita.fi